

LOVEC

Revija za lovstvo, lovsko kino-
logijo in varstvo narave
Letnik XCI., št. 2
februar – svečan

Glasilo izdaja

Lovska zveza Slovenije

Priprava za tisk Delo Repro, d.d.
Tisk Euroadria, d.o.o., v Ljubljani
Poština je plačana pri pošti
1102 Ljubljana

UREDNIŠKI ODBOR:

Glavni urednik
Marjan Toš

Odgovorni urednik
Boris Leskovic

*Franc Černigoj, Borut Jesenko,
Edvard Krašna, Boris Kryštufek,
Franc Ličer, Janko Mehle, Igor
Pičulin, Boštjan Pokorny, Vojko
Stadler.*

Lektorica in korektorica

Marjetka Šivic
Tehnični urednik Milan Samar
Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovci izhajajo praviloma vsak mesec.
Ta številka je izšla v 24.000 izvodih.
Po zakonu o DDV je glasilo LOVEC
obdavčeno po 8,5% stopnji.

**Besedila za objavo obvezno
pošljite tudi po e-mailu** (ali na
disketi + izpis), uradne dopise,
potrjene z žigom in podpisom odgo-
vorne osebe ŽLD/LD, in **fotografi-**
je pa v originalu ali na CD. Pripišite
tudi svojo **telefonsko številko**.
*Nenaročenih rokopisov in fotografij
ne vračamo!*

Uredništvo glasila Lovec
Župančičeva 9 – p.p. 505
1001 Ljubljana
e-mail: lovce@lovska-zveza.si
Tel.: (01) 24-10-922
Faks: (01) 24-10-927
Predstavitvene strani LZS:
<http://www.lovska-zveza.si>

Cene malih oglasov:

do 15 besed 4 €,
od 15 do 25 besed 5 €,
od 25 do 30 besed 6 €.
Za vsako nadaljnjo besedo 0,2 €.
Male oglase je treba poslati pisno in
plačati vnaprej na **transakcijski**
račun Lovske zveze Slovenije,
Župančičeva 9, Ljubljana,
pri NLB, d.d., Ljubljana:
02010-0015687097.

Foto: M. Rovšček – Diana

IZ VSEBINE:

<i>Srečko F. Kroke:</i>	Ni časa za proslavljanje, delo nas čaka!	60
<i>M. Toš:</i>	Čas naš prihodnji ...	61
IZ DNEVNEGA TISKA		62
MNENJA IN PREDLOGI		64
<i>J. Černač:</i>	(Bila je) priložnost za prenovo našega lovstva	64
<i>B. Leskovic:</i>	Ustanovitev Združenja evropskih lovskih novinarjev	67
<i>M. Trtnik:</i>	Swarovski Z6 in Z6i – novi družini vrhunskih lovskih strelnih daljnogledov	70
<i>B. Skumavc:</i>	Lov s pastmi	73
<i>J. Weber:</i>	Lovski pes v islamu	76
<i>R. Erhatic Širnirk:</i>	Kaj vse so o divjadi, lovu in lovcih pisali časopisi na Kranjskem ...	81
<i>J. Mele:</i>	Na kratko iz tujega tiska ...	82
LOVSKO PRIPOVEDNIŠTVO		83
<i>J. Marolt:</i>	V kaluži	83
LOVSKA ORGANIZACIJA		86
<i>N. Oven:</i>	Izvoljeno je novo vodstvo LZS	86
<i>M. Fortin:</i>	Osrednja proslava še vedno odmeva	88
<i>A. Vrščaj:</i>	Proslavili 40 let ZLD Bele krajine	88
<i>F. Rotar:</i>	Globoke sledi čezmejnega sodelovanja	90
<i>B. Krže:</i>	Novice iz Ribnice	91
<i>Uredništvo:</i>	Na sejmu Lov in ribolov v Celovcu tudi prvenstvo v oponašanju jelenjega rukanja	91
<i>B. Leskovic:</i>	Evropska komisija pohvalila delo in poslanstvo Koordinacije CIC za srednjo in jugovzhodno Evropo	91
<i>N. Krebelj:</i>	60 let LD Rižana	92
<i>V. Remec:</i>	60 let LD Bovec	92
<i>B. Strmole:</i>	60 let LD Bled	94
<i>M. Smolčič:</i>	50 let LD Žilce	94
<i>J. Benedek:</i>	60 let LD Laško	95
<i>B. Žerdin:</i>	60 let LD Ivanovci	96
<i>M. Slapšak:</i>	60 let LD Šentjanž na Dolenjskem	96
JUBILANTI		97
MLADI PIŠEJO		98
LOVSKI OPRTNIK		99
<i>B. Birs:</i>	Dobro organiziran in izpeljan pogon je uspešen!	99
<i>Š. Vesel:</i>	Sveti Hubert	100
<i>B. Leskovic:</i>	Swarovskijev žepni dvogled	100
<i>B. Leskovic:</i>	Povprečne teže poljskih zajcev v lovišču LD Brezovica	101
<i>M. Kersnik:</i>	Lisičji »hat-trick«	102
<i>G. Rebernik:</i>	Kako sem postal lovec	102
<i>H. Löns (prev. - F. Terseglav)</i>	Naftni vrtalni stolp, Zapisnik	103
V SPOMIN		104
LOVSKA KINOLOGIJA		105
<i>KZS:</i>	Razpored lovsko-kinoloških prireditev v letu 2008	105
<i>B. Tucovič:</i>	Razvoj lovske kinologije le v javnem interesu!	105
<i>B. Deberšek:</i>	13. Državna tekma po umetnem KS v LD Cankova	110
<i>KZS:</i>	Predvidena legla lovskih psov	111
Slika na naslovnici:		
Srna – <i>Capreolus capreolus</i>		
Foto: M. Masterl, Diana		

LOVNE DOBE:

Ur. list, 101/17. 9. 2004

Srna

srnjak, lanščak:
1. 5.–31. 10.
srna, mladiči obeh spolov:
1. 9.–31. 12.

mladica:
1. 5.–31. 12.

Navadni jelen

jelen:
16. 8.–31. 12.
košuta, teleta obeh spolov:
1. 9.–31. 12.
junica, lanščak:
1. 7.–31. 12.

Damjak

damjak:
16. 8.–31. 12.
košuta in teleta obeh spolov:
1. 9.–31. 12.
junica, lanščak:
1. 7.–31. 12.

Muflon

oven, lanščaki obeh spolov in
jagnjeta obeh spolov:
1. 8.–28. 2.
ovca:
1. 8.–31. 12.

Gams

kozel, koza, kozlički obeh spolov,
enoletni obeh spolov:
1. 8.–31. 12.

Kozorog

kozel, koza, kozlički obeh spolov,
enoletni obeh spolov:
1. 8.–31. 12.

Divji prašič

merjasec:
1. 4.–31. 1.
svinja:
1. 7.–31. 1.
ozimci in lanščaki obeh spolov:
1. 1.–31. 12.

Poljski zajec

1. 10.–15. 12.
Kuna belica, kuna zlatica
1. 11.–28. 2.

Jazbec

1. 8.–31. 12.

Lisica

1. 7.–15. 3.
Rakunasti pes (enok)
1. 8.–31. 3.

Navadni polh

1. 10.–30. 11.

Alpski svizec

1. 9.–30. 10.

Pižmovka

1. 8.–31. 3.

Nutrija

1. 1.–31. 12.

Fazan

1. 9.–15. 1.

Poljska jerebica (gojena)

1. 9.–15. 11.

Raca mlakarica

1. 9.–15. 1.

Šoja

20. 8.–28. 2.

Sraka

1. 8.–28. 2.

Siva vrana

10. 8.–28. 2.

Ni časa za proslavljanje, delo nas čaka!

Za uspešnost in učinkovitost Lovske zveze Slovenije kot krovne organizacije lovstva v Sloveniji je nujno treba vzpostaviti ustrezen sistem delovanja, ki bo usmerjen v uresničevanje temeljnih ciljev in nalog LZS. Sistem mora biti jassen, transparenten, dostopen in odprt do drugih vladnih in nevladnih institucij. Medsebojno sodelovanje – navznoter in navzven – mora temeljiti na strokovnosti, strpnosti, preudarnosti in etičnosti.

Pri svojem delovanju moramo imeti neprestano pred očmi divjad in souporabnike prostora. Lovstvo ni politična organizacija ali zasebno podjetje. Naša barva je zelena.

V Sloveniji je lovstvo doseglo visoko stopnjo razvoja, za kar velja zasluga vsem lovcem, zlasti tistim, ki so s svojo aktivnostjo, delom, odrekanjem in požrtovalnostjo sledili pravim ciljem lovstva. Res pa je, da je v zadnjih letih lovstvo očitno delovalo v zelo turbulentnem okolju.

Svoje videnje vodenja lovske organizacije vidim v nujni ureditvi posameznih organizacijskih podsistemov v okviru lovske organizacije, ki jo sestavlja sistem lovcev z velikim znanjem in kadrovskim potencialom. Dajmo jim priložnost, dajmo svoj pozitiven pečat času, v katerem živimo in delamo.

Številčnost vsega sistema terja ustrezno organiziranost lovstva, ki jo vidim na treh nivojih, in sicer na: državnem, regionalnem in operativnem nivoju, t. j. v lovskih družinah. Prav slednja raven je očitno še najbolj urejena, vendar pa potrebuje ustreznejšo organiziranost lovstva v tem pomenu, da ji bodo višji nivoji na posameznih segmentih servisi in strokovna pomoč.

Regionalna raven mora biti usposobljena za opravljanje dvoje vrst funkcij, in sicer za strokovno funkcijo (OZUL) in upravno (društvena dejavnost lovstva, na kateri sloni tradicionalnost). Državna in regionalna raven morata zagotavljati razmere za optimalno delovanje lovske organizacije.

Vloge in funkcije na vseh treh nivojih morajo biti jasno določene in opredeljene. Novejša zakonodaja od lovcev zahteva nekoliko več sodelovanja z vladnimi in nevladnimi organizacijami, ki mora potekati enotno in tvorno, brez komunikacije »na nož«.

Zavedam se zdajšnjega stanja v lovski organizaciji, pri čemer ima zelo pomembno vlogo LZS. Ne bi se rad opredeljeval do bližnje preteklosti, v kateri je nastalo neke vrste stanje, ki za lovstvo ni dobro. Nič mi ne bi pomagalo, saj ne bi mogel ničesar spremeniti; lahko bi napravil le vtis, da zaradi prejšnjega stanja iščem izgovore za svoje nedelo v prihodnosti. Prek Foruma so se lovci do bližnje preteklosti zelo jasno opredelili in povedali, kaj pričakujejo. Imam veliko razlogov, da se z njimi strinjam in s pomočjo teh stališč oblikujem prednostna dela na sedanjem mestu. To je treba razumeti tako, da moram najprej vzpostaviti delovanje UO in drugih organov LZS, s čimer bom lahko zagotovil tekoče delo na LZS v korist vseh lovcev. Očitno je na naslovu LZS, po omarah in v predalih veliko »okostnjakov«. Kot sem že omenil, na nobenega ne valim krivde, čeprav vsi vemo, čigava je. Vem le to, da je treba vzpostaviti red in funkcioniranje.

Kot sem obljubil na volilnem občnem zboru, sem se dela lotil. Ko to berete, je že končana konstitutivna seja UO, kar pomeni, da je sistem začel delovati. Naslednji korak, ob rednem poslovanju, pa je korak številka »1«, ki bo zajel zakonodajo na področju lovstva. Za začetek z našimi internimi akti in nato z zunanjimi.

Tako danes ob pisanju uvodnika kot tudi v prihodnje ne nameravam komunicirati na nesramen, nekulturen, neetičen način ali prilivati olja na ogenj tistim, ki čakajo in spremljajo vsako mojo besedico ali napisani stavek. S tako pisano besedo želim prispevati k strpnosti in umirjenosti vseh nas in k sleherni napisani lovski vrstici v našem glasilu, ki zagotovo ni namenjeno za medsebojno obtoževanje, pač pa za izražanje konstruktivnih mnenj in predlogov. Sem pa vsekakor za jassen in korekten dialog s tistimi, ki vedo, kaj govorijo, ki vedo, kaj obljubijo, ki kaj znajo in želijo kaj koristnega prispevati naši lovski organizaciji.

Zavedam se, da je treba neprestano spremljati, delovati in s predlogi vplivati na spremembe, a v skladu z lovsko zakonodajo. Zakonodajo so sprejemali določeni državni organi in prav oni jo lahko tudi spreminjajo. Pomembna sta pot in način, kako priti do zelenega stanja na področju zakonodaje. Lovce zastopa in predstavlja do vladnih in nevladnih organi-

Foto: M. Pogačnik – Diana

zacij LZS. Ne more in ne sme se dogajati, da do istega ministra po ne vem kakšnih poteh prihajajo različni dopisi iz lovske organizacije s celo nasprotnimi interesi. Dajejo se celo obljube z različnih nivojev do državnih vrhov. Napačna pot in neustrezen rezultat! Tako se le ustvarja vtis neurejenosti v lovski organizaciji, nesposobnosti in neenotnosti vodstva, pa še kaj bi lahko našel.

LZS mora pridobivati mnenja, želje lovcev, jih nato izoblikovati, pripraviti in z jasnimi usklajenimi stališči med lovskimi organizacijami dostaviti na pravo mesto. Samo na tak način lahko enotno delujemo in tudi pričakujemo doseganje zelenega stanja. Da ne bom predolg, naj navedem še nekaj bistvenih aktivnosti v mojem času:

- skrb za varstvo, gojitev divjadi in sodelovanje s souporabniki prostora
- upoštevati voljo članstva
- barva lovcev je zelena, kar je znano izpred 100 let
- vzpostavitev konstruktivne in jasne komunikacije na vseh ravneh
- delo lovcev mora biti javno, enotno in tvorno
- kakovostnejša uporaba vseh naravnih virov
- postavitve odgovornih ljudi na pravo mesto v lovski organizaciji
- v partnerskih odnosih krepiti vlogo lovstva, med nasprotniki lovstva pa iskati pristen dialog in zavezništvo
- nadgradnja zakonskih in podzakonskih predpisov na področju lovstva

Na koncu izražam osebno zadovoljstvo in zahvalo vsem lovskim družinam in posameznikom, ki so me podprli v moji kandidaturi in prispevali k izvolitvi.

Vse pripombe, predloge in pobude sprejemam na elektronski naslov: srecko.krope@siol.net

*Mag. Srečko Felix Krobe,
predsednik Lovske zveze Slovenije*

Iz urednikovega zornega kota

ČAS NAŠ PRIHODNJI ...

Na občnem zboru LZS v Ljubljani smo 12. januarja dobili novo vodstvo lovske organizacije na čelu s predsednikom mag. Srečkom F. Kropetom. Zaželimu mu obilo uspehov in predvsem mnogo preudarnosti, modrih odločitev in spretnosti pri krmarjenju še vedno nekoliko razmajane lovske barke, da bi jo uspel počasi umiriti in zapeljati v mirnejše vode. Ne zato, da bi udobneje preživel plovbo, pač pa, da bi se barka skupaj z mornarji podala v sveže vode in globine, polne pričakovanj in izzivov. Verjamemo, da bo posadka znala krmariti in z odločno voljo, znanjem, sposobnostjo in sodelovanjem z vsemi, ki na barki in okoli nje dobro mislijo, nadaljevala stoletno tradicijo slovenskega lovstva.

Volilni rezultat predsedniških volitev je bil sicer tesen, a zmaga je zmaga in se ji nikoli ne gleda v zobe, predvsem pa je eno od temeljnih načel demokracije, da imajo volivci zmeraj prav. Občni zbor je demokratično izvolil novega predsednika in organe LZS, ki jih čaka trdo in odgovorno delo, zato bi bilo škoda izgubljeni besede in zapravljeni papir za ugibanja, kaj bi bilo, če bi ... Na dlani je spoznanje, da je organizacija pred velikimi izzivi in pričakovanji članstva, ki verjame, da bo nova ekipa z vsem elanom in svežino popeljala zeleno bratovščino v novo stoletje skrbi in prizadevanj za ohranitev slovenskih lovišč, divjadi in njenega naravnega okolja. Da bi ob tej veliki skrbi znala dodobra nadaljevati in ohranjati tradicijo lovskega tovarštva, etike in kulture! Vse drugo je povsem obrobnegega pomena in ne sodi v vrh pričakovanj po 12. januarju 2008. Najbrž je ob tem tudi prav, da se zahvalimo dosedanjemu predsedniku LZS Bogdanu Mahnetu, ki je v zelo kratkem času umiril mnoge strasti in pomagal začrtati nova pota. V uredništvu našega (in vašega) glasila, ki se počasi prav tako približuje 100-letnici izhajanja, smo bili veseli zaupanja vodstva LZS in veliko stavili na uredniško avtonomijo. Ta je bila popolna, brez kakršnih koli očitnih pritiskov, groženj ali podobnega vtikanja v uredniško politiko. To je bila ena od velikih odlik minulega in prejšnjih vodstev LZS, ki bi jo morali v dobro medijske objektivnosti, pluralnosti in korektnosti, brez oklevanja, ohraniti. Verjamemo, da bo še tako in da bomo lahko skupaj izpolnjevali sprejete zakonske in druge obveznosti ter na vsakem koraku stali za primarnimi interesi in cilji zelene bratovščine. V dobrem in slabem.

Mnogi udeleženci občnega zbora so mi povedali, da je bilo zborovanje na visoki ravni, več kot strpno, umirjeno in dialoško kulturno. Bilo je brez podtikanj ali nizkih udarcev. To že samo po sebi pove več kot dovolj. Tudi udeležba je bila popolna, tako da je očitno prevladalo celovito spoznanje o resnosti in odgovornosti časa, v katerem iščemo optimalne rešitve. Morda nam je v preteklosti primanjkovalo nekaj prave demokratičnosti, strpnosti in lovske korektnosti, saj smo bili velikokrat priče nepotrebnih politizacij, kritiziranj za vsako ceno, iskanju dlake v jajcu, osebnim diskreditacijam in pretiranemu posploševanju. Lepa beseda zmeraj lepo mesto najde, pravi star pregovor in dodaja, da vsak, ki seje veter, žanje vihar. A da vse le ni bilo (in tudi ni) tako preprosto, je pričala anonimka, ki je pred občnim zborom zaokrožila v območnih lovskih zvezah in tudi nekaterih LD. Prav je, da jo omenimo, saj je to metoda, ki ni sprejemljiva in z demokracijo nima veliko skupnega. Anonimka prinaša nekatera sporočila, ki bi jih avtor(ji) lahko predstavil(i) javno. Tudi v Lovcu, če bi se pravočasno odločil(i) za objavo. Na vse očitke bi bilo mogoče dobiti odgovore po čisto normalni, demokratični poti, brez ključnega opozorila anonimke, »da si nekdo želi tajkunizem v lovskih vrstah«. Kar je preveč, je preveč; zato za takšno navidezno demokracijo hvala lepa.

Dr. Marjan Toš

Foto: M. Masterl – Diana

DOMAČI LOVCI V DELU KOZOROGA

Gorenjski glas, 27. novembra 2007 (Cveto Zaplotnik). – Lovski društvi Kokra in Jezersko sta z Zavodom za gozdove Slovenije podpisali sporazum o sodelovanju pri lovu in lovskih opravilih v delu lovišča LPN Kozorog - Kamnik. Ob tem je predsednik lovskega društva Kokra **Stane Bergant** med drugim povedal, da si v obeh lovskih društvih že od leta 1992 prizadevajo za vrnitev lovišča v upravljanje. Sporazum, ki so ga podpisali, sicer ne izpolnjuje njihove temeljne zahteve, vendar pa je pomemben pri zagotavljanju pravice domačinov do odgovornega sodelovanja pri upravljanju prostora, ki ga naseljujejo in oblikujejo. V lovišču bodo torej lahko lovili le člani društev z veljavno lovsko izkaznico, ki so lastniki najmanj 15 ha kmetijskih oz. gozdnih površin ali imajo na območju lovišča stalno prebivališče.

AKCIJE ZA OHRANJANJE DIVJINE V EVROPI

Večer, 29. 11. (Urška Šprogar). – Organizacija, ki povezuje zavarovana območja v Evropi (EUROPARC), in fundacija, ki sta jo skupaj ustanovila WWF in ekoturistično podjetje Molekaten (PAN PARKS), sta na letni konferenci v Češkem Krumlovu organizirali okroglo mizo z naslovom Divjina v EU.

Udeležili so se je predstavniki zavarovanih območij iz 24 evropskih držav. Najpomembnejši rezultat omenjene okrogle mize je skupna *resolucija* obeh organizacij, v kateri poudarjata pomen ohranjanja zadnjih območij divjine v Evropi. Mnoga od območij so ogrožena zaradi gozdarskih posegov in gradbenih načrtov. Resolucija priznava velikanski pomen, ki ga imajo za ohranjanje narave območja mreže Natura 2000, vendar pa poziva k oblikovanju dodatnih ukrepov za ohranjanje divjine in območij z značilnostmi divjine ter naravnih procesov tudi znotraj mreže.

»Ohranjanje divjine in promocija vrednot divjine sta temeljnega pomena za kakovost sedanjega in prihodnjega življenja v Evropi,« je resolucijo komentirala **Eva Pongratz**, direktorica organizacije EUROPARC. **Zoltan Kun**, direktor fundacije PAN PARKS, pa je med drugim dejal: »Zelo jasno se zavedamo, kako ogrožena so območja divjine v Evropi. Upamo, da bo ta skupna resolucija spodbudila boljše ohranjanje teh območij.« Želja vseh je, da bi resolucija spodbudila Evropsko komisijo in predstavnike vseh 27 držav EU k odločnim korakom za ohranjanje zadnjih območij neokrnjene narave in divjine v Evropi.

In Slovenija? Evropska komisija je že lani junija sprožila postopek proti Sloveniji zaradi nezadostne določitve območij Natura 2000 za ptice in zaradi kršitev naravovarstvenih predpisov Evropske unije proti osim novim članicam. Vsem primerom je

skupno predvsem nespoštovanje določil Direktive o pticah.

Slovensko okoljsko ministrstvo je Evropski komisiji že poslalo dopis, v katerem je obljubilo, da bodo območja Mure, Krakovskega gozda in Krasa v šestih mesecih vrnil v varovana območja Nature, za območje Snežnik - Pivka pa so Evropsko komisijo zaprosili še za pol leta odloga, da bodo podrobneje raziskali možnosti varstva.

NAM BO PREPOVEDAN PROST DOSTOP V GOZDOVE?

Večer, 1. 12. (Urška Šprogar). – Gozdovi so naše naravno bogastvo, ne glede v čigavi lasti so. Veljavni predpisi določajo, kako morajo lastniki z gozdovi gospodariti, da bosta zagotovljena njihova trajnost in razvoj. Določajo pa tudi, pod kakšnimi pogoji je dovoljena raba njihovih splošnih koristi, določajo prost dostop, čebelarjenje, lov, rekreativno nabiranje plodov, zelišč itn. V Sloveniji je torej dovoljen prost dostop v gozdove. Ne glede na lastništvo lahko hodimo kjer koli, nabiramo gozdne sadeže, le škode nikakor ne smemo povzročati. Kaj takega si v Evropi lahko privoščijo samo še v Skandinaviji. Na to pridobitev so ponosni tudi slovenski lovci, ki nikakor ne želijo rešitve, ki bi temeljila na predpostavki, da je lastnik gozda hkrati gospodar življenja v njem.

Urška Šprogar, ki zadnje čase

gotovo velja za najprizadevnejšo novinarko pri pisanju o naravi, divjadi in lovstvu, je nekaj dni pozneje v istem časniku objavila daljši sestavek z naslovom V gorah so dokazi posledic podnebnih sprememb. V njem obširno posreduje odgovore na vprašanje, kaj lahko naredijo planinci za ohranjanje gora, kar je bila tudi glavna tema okrogle mize ob mednarodnem dnevu gora. Pri tem naj se omejimo predvsem na ugotovitve mag. **Martina Šolarja** iz Triglavskega narodnega parka, ki je razložil, da so prav v gorah dokazi posledic podnebnih sprememb, kjer smo priča izginjanja ledenikov (pri nas izginja edini ledenik pod triglavsko steno, snežišča pod Skuto pa skorajda ni več). Kot največji slovenski problem v gorah je mag. Šolar predstavil predvsem posledice škodljivih posegov v gorske gozdove; na prvo mesto je postavil gradnjo cest in vlak, ki so v večini narejene brez strokovnih podlag in v neprimernem letnem času.

ALI STE ZA TO, DA SE VRNEMO V FEVDALNE ČASE?

Jana, 4. 12. (Albina Podbevšek). – Lovci so že vrsto let zatrti, saj nimajo nobene besede več pri upravljanju z divjadjo. Zakaj je tako, sprašuje avtorica daljšega prispevka. Na vprašanje odgovarja **Bogdan Mahne**, predsednik Lvske zveze Slovenije. »Očitno smo v splošni evforiji, ko je bilo treba zamenjati vse

staro z novim oziroma vse 'vaše' z 'našimi'. Lovsko stroko so spravili pod streho Zavoda za gozdo-ve, lovci ter njihove družine in zveze pa so samo še izvajalci. Še huje! V pripravah na novi lovski zakon so bile vse pripombe Lovske zveze Slovenije enostavno prezrte ... «Toda lovci so vseeno ponosni na svojo organizacijo pa tudi na pestrost in bogastvo ohranjenih gozdov. To nam tujci zavidajo in nas opozarjajo, naj pustimo vse tako, kakor je, in naj se ne zgledujemo po družbah, kjer vse temelji na kapitalu in dobičku.

Drugače pa v Večeru, 28. decembra, razmišljata **Elizabeta in Ivan Kren**, ki se med drugim sprašujeta, ali se bo obramba veljavne lovske zakonodaje na dolgi rok obrestovala. Pri tem hvalita ureditev v Avstriji, kjer so dobro urejena lovišča. Po njunem mnenju je treba sprejeti argumente vseh zainteresiranih, »najboljše seveda, najboljše v smislu upoštevanja argumentov lovcev, gozdarjev, kmetijcev, ekologov, zainteresirane javnosti pa še koga«.

INCIDENT NA PLANINCI

Večer, 13. 12. (Violeta Vatovec Einspieler). – Na obrobju kmetije na Planinci v šentjurski občini je 25. novembra le-

tos, po ocenah prebivalcev lovilo 20 do 30 lovcev v popolni lovski opravi. »Nismo vajeni takšnih prizorov, že sami po sebi so zbu-jali nelagodje,« je sodelavki Večera povedala solastnica kmetije **Alojzija Erjavec**. Videoposnetek je med drugim zabeležil ruvanje med dvema prebivalcema domačije in oboroženimi lovci; eden je celo potegnil nož in ga nato pospravil. Ali je bila to grožnja ali kaj drugega, bodo ocenili za to pristojni organi. Je pa eden izmed lovcev, kot je slišati na posnetku, rekel: »Če bi mi puško vzel, bi te z nožem piknil.« Predvsem so prestrašeni otroci, ki si še ne upajo sami iz hiše.

Ivan Sivka, pomočnik komandirja policijske postaje Šentjur, je o tem dogodku povedal, da so se šentjurski policisti takoj odzvali klicu in prišli na kraj dogodka. Zbirajo druga obvestila in podatke, na podlagi katerih bodo podali kazensko ovadbo zoper posamezne osebe.

HAAG PREISKUJE »PRAŠIČJO AFERO« NA HRVAŠKEM

Delo, 29. 12. (Rok Kajzer). – Haaški obtoženec general **Mladen Markač**, ki bi moral biti v strogem hišnem priporu, se je v družbi hrvaškega notranjega ministra **Ivana Kirina** udeležil lova na divje prašiče. »Zadevo

jemljemo zelo resno,« so včeraj sporočili s haaškega sodišča. Predsednik države **Stjepan Mesić** pa je dejal, da je treba pravila haaškega sodišča vsekakor spoštovati. Nekdanja pravosodna ministrica **Vesna Škare Ožbolt** je dejala, da bo to škodovalo drugim hrvaškim obtožencem, ki bi sojenje prav tako lahko dočakali na prostosti. General Markač je že moral v haaški pripor, minister Kirin pa je nepreklicno odstopil.

Marjana Ahačič nas je razveselila z daljšim prispevkom v Radovljiškem glasu, ki je izšel 11. decembra. V njem ugotavlja, da so sive čaplje, elegantne pepelnato sive ptice, v zadnjem času postale redne gostje tudi pri nas. O žalostnem dogodku so 3. decembra poročale Primorske novice: cariniki so na mejnem prehodu Sečovelje pri Italijanu odkrili potovalko, polno zamrznjenih kljunačev. Žal takšno ropanje v naši naravi ni osamljeno!

Zanimiv sestavek o velikih zvereh je bil objavljen v Sobotni prilogi Dela, ki je izšlo 15. decembra. **Klara Škrinjar** se je pogovarjala z vodjo oddelka za biologijo ljudi in živali na univerzi v Rimu, prof. dr. **Luigijem Boitanijem**, ko se je mudil v Sloveniji. Po njegovem mnenju so velike zveri pomembna točka evropske politike. Slovenija je ena redkih držav EU, kjer razen

rosomaha (*Gulo gulo*), predvsem po zaslugi lovcev, živijo preostale tri vrste velikih zveri: rjavi medved, volk in ris.

Sestavke o naravi, divjadi in lovstvu (prehodi in selitveni poti divjadi, pomembna vloga divjadi v vsakodnevnih in še bolj prazničnih jedeh ...) so objavili tudi v prilogi Dela *Polet* in v Slovenskih novicah.

STEKLINA NA OBMOČJU SLOVENIJE

V obdobju od 1. do 31. decembra 2007 je bilo z območja 96 občin v naši državi laboratorijsko preiskanih na prisotnost virusa stekline 281 živali.

Virološki laboratorij Enote za diagnostiko kužnih in drugih bolezni živali Nacionalnega veterinarskega inštituta (NVI) v Ljubljani je pregledal 268 lisic, 1 glavo govedi, 2 kuni, 6 mačk, 1 medveda, 2 psa in 1 volka.

Prisotnost virusa stekline je bila ugotovljena pri eni lisici na območju Občine **Bistrica ob Sotli**, naselje **Zagaj**.

Jedrť Maurer Wernig, dr. vet. med.,
vodja Oddelka za zdravstveno varstvo živali

Foto: J. Pap

(Bila je) priložnost za preno našega lovstva

Ugotovitve in predlogi po stoletnici slovenskega lovstva in varstva narave

Skozi vso zgodovino je bilo lovstvo sestavina družbenih in političnih razmer, kar se je vedno odražalo predvsem v tem, kdo in pod kakšnimi pogoji je imel lovno pravico in kdo jo je podeljeval. Lovno pravico je vedno podeljevala vsakokratna oblast, kakršna je že bila. Tako je bilo, tako je sedaj in tako bo tudi v prihodnje.

Prvič v vsej zgodovini imamo svojo državo z izjemno ohranjeno naravo, saj je kar tretjina površine opredeljena po evropskih smernicah za območje Natura 2000. Naše lovstvo ima še vedno velik ugled v svetu zaradi izjemno ohranjene biotske pestrosti, številčnosti in vrst divjadi, strokovnega dela, tradicije, naših etičnih norm ter lovske kulture. Ugled se pridobi težko, počasi in z naporom, lahko pa se ga zelo hitro izgubi. Zato je zdaj zgodovinska priložnost in naša naloga, da lovstvo prenovimo in preoblikujemo v sodobno naravovarstveno organizacijo, za kar so vsi pogoji. To terjajo razmere v naravi in naši družbi. Zgodovinske okoliščine so nanesle tako, da je to dozorelo ravno kakšno desetletje pred stoletnico slovenskega lovstva (1907–2007), vendar se še vedno ne odzivamo. Sicer zamujamo že celo desetletje, vendar vsaj zdaj ne napravimo priložnosti, ki je ponujena tej generaciji lovcev in temu vodstvu. To je potrebno predvsem zaradi zdajšnjega zaskrbljujočega stanja v življenjskem prostoru divjadi, pa tudi zaradi svareče napovedi za prihodnost vsega življenja na našem planetu. Ravno ob stoletnici slovenskega lovstva je bila prvič v

zgodovini podeljena Nobelova nagrada varstvenikom narave in okolja za njihovo delo. Seveda pa je vse tudi odraz zdajšnjih razmer in grozečih napovedi na tem področju, ki odločilno vplivajo na divjad in s tem posredno tudi na lovstvo.

Zgoščen pregled razmer v družbi in našem lovstvu je podlaga za ponujene predloge. Čas je namreč že zdavnaj opravil svoje tudi v lovstvu. Zato pri prenovi potrebujemo predvsem strateške usmeritve za aktivnosti lovske organizacije pri varstvu narave in okolja, s tem pa tudi do varstva divjadi, saj je divjad neolčljiva sestavina narave! V strokovno delo na ožjem področju gojitve in lova divjadi ne potrebujemo velikih posegov. Sprejete in veljavne ima-

mo tudi napredne etične norme, ki so lahko celo dobra podlaga za strateške cilje. Za doseganje novih strateških ciljev pa so nujne spremembe predvsem v organiziranosti ter posodobitvi dela. Zaradi lažjega razumevanja tega so nanizana dogajanja v družbi, ki so odločilno vplivala na zdajšnje stanje v lovstvu, kar pa nas ne odvezuje od odgovornosti; ravno obratno. Naravnost zapoveduje nam, da začnemo odločno in hitro našo preno, ki bo primerna zdajšnjemu času in prihodnjim izzivom! Seveda pa je pri tem ključno vprašanje, če smo zaradi zdajšnjih razmer v lovstvu tega sploh še sposobni in voljni.

Dogodki in nove družbene razmere, ki so odločilno vplivale na lovstvo v času od leta 1990 do leta 2007

I. Obdobje osamosvajanja Slovenije

– Volja ljudi za prvo osamosvojitve Slovenije v samostojno in demokratično državo je bila izredno močna, kar se je odrazilo tudi na referendumu za tako odločitev. Pričakovanja ljudi, ki so bila po-

gojena z novo državo in spremembami družbenega sistema, so bila velika in pestra, tudi v lovstvu. Bile so tudi sanje.

– Pri iskanju nujne podpore pri osamosvajanju so v nekaterih državah za to postavljali tudi pogoje, med drugim vračanje premoženja in starih pravic, kar je bilo iz različnih razlogov odvzeto lastnikom po drugi svetovni vojni. Posledica tega je bil zakon o denacionalizaciji, ki je med drugim določil tudi vračanje odvzetega premoženja v naravi.

– Lovci so ob družbenih spremembah obudili spomine na predvojni čas in na zgodovino lovstva. Medtem ko so eni upali v vrnitev starih in izgubljenih pravic, so drugi spremembe pričakovali s strahom, ker naj bi se končalo več kot polstoletno obdobje lovstva v socializmu, v katerem je imel vsakdo pravico do lova, ki jo je odslužil predvsem s prostovoljnim delom.

II. Denacionalizacija

– Cerkev in drugi (vele)poslastniki so dobili vrnjeno po vojni odvzeto premoženje v naravi.

– Upravičenci za vrnjene gozdove in kmetijske površine so zahtevali, da je pravica do lova vezana na lastnino zemljišča, kot je bila pred 2. svetovno vojno. Po njihovem mnenju naj bi bile na lastnino vezane tudi druge pravice. Pri tem so posebno izpostavljali pravico do lova in s tem tudi do zasebnih lovišč, kar pa v zdajšnjem naprednem svetu velja za zastarel način urejanja lovnih pravic in varstva narave. Vendar je dejstvo, da taka ureditev še vedno velja v nekaterih evropskih pokrajinah in državah, ker ne zmorejo uveljaviti potrebnih sprememb. V EU je namreč prepuščeno vsaki državi ali deželi, da lahko po svoje ureja področje lovnih pravic, obvezne so le smernice za varstvo narave.

– Novi (vele)posestniki so ustanovili društvo za pridobitev starih lovnih pravic, ki so jih imeli pred drugo svetovno vojno in so vezane na lastnino zemljišča. Zato iščejo in dobivajo podporo v nekaterih političnih strankah v Sloveniji in v sorodnih krogih zunaj države.

– Interesenti za zasebna lovišča ter večji lastniki gozdov in drugih zemljišč, ki niso bili zadovoljni z rešitvami, zapisanimi v Zakonu o varstvu in gojitvi divjadi ter o upravljanju lovišč, ki je veljal kar od leta 1976, so pričakovali, da bo po osamosvojitvi hitro uveljavljen nov zakon, ki bi jim ustrejal in bi se bistveno razlikoval od veljavnega. Nov in posodobljen zakon je bil sprejet šele leta 2004, vendar jih tudi ta zakon ni zadovoljil, ker lovna pravica še vedno ni bila vezana na lastnino zemljišč. Zato so vložili številne pritožbe na Ustavno sodišče RS. Napovedali so tudi pritožbe na Evropsko sodišče za človekove pravice.

– Zato interesenti za pridobitev lovne pravice, ki je vezana na zemljišče, iščejo pravna mnenja za take zahteve, ki so sicer dvomljive strokovne vrednosti, vendar se je izkazalo, da je zdaj taka pravna mnenja pri nas mogoče tudi kupiti.

– Ustavno sodišče RS je leta 2006 na številne pritožbe lovcev in lastnikov zemljišč med drugim odločilo, da divjad ni sestavina zemljišča, niti njegova pritoklina, ker je divjad v državni lasti. Zavezlo je stališče, da lastninska pravica ni absolutna pravica, ker ima narava, katere neločljivi del so tudi vse prostoživeče divje živali, poleg gospodarske tudi socialno in ekološko vlogo (funkcijo). Lastnik gozda ima namreč samo pravico do lesa, pa še to je omejeno na posek, ki ne ogroža ekoloških funkcij gozda, ki je javna dobrina. Gozd namreč ohranja podnebje, vzdržuje vodne režime, obnavlja zrak, je življenjski prostor za vse prostoživeče divje živali ..., kar vse je pomembno za trajni obstoj vsega življenja.

– Kljub temu je vladajoča koalicija pripravila spremembe zakona iz leta 2004, ki v marsičem ne upoštevajo stališč Ustavnega sodišča RS.

III. Spremembe v lovstvu

– Od osamosvojitve Slovenije si politiki desne politične opcije prizadevajo predvsem za take spremembe v lovstvu, da bi bila lovna pravica vezana na lastnino zemljišča, pa tudi zato, ker naj bi bilo po njihovem mnenju naše lovstvo ostanek komunizma in eden od privilegijev prejšnje politične elite.

– V Lovski zvezi Slovenije, ki je nepolitična in nevladna zveza društev, je skupaj kar 22.000 članov lovskih družin, ki na leto opravijo približno milijon ur prostovoljnega dela v loviščih. Člani so vseh stopenj izobrazbe, različnih poklicev, vseh svetovnih nazorov in člani ali simpatizerji vseh političnih strank.

– V Državni zbor RS so po osamosvojitvi vložili osnutek zakonov o divjadi in lovstvu z različnimi koncepti: Ivan Oman, Igor Bavčar in Zoran Lešnik. Vendar so bile spremembe in dopolnitve prejšnjega zakona o varstvu in gojitvi divjadi ter upravljanju lovišč, ki je veljal kar od leta

1976, sprejete šele leta 2004. Zakon je napreden, saj upošteva, da je divjad državna lastnina, določena je dolga koncesijska doba (20 let), ohranjene so vse prednosti in odpravljene vse slabosti prejšnjega zakona ...

– Po tem zakonu, ki določa tudi koncesije za lovišča, le-te še po treh letih niso bile podeljene! Zavod za gozdove Slovenije je s tem zakonom dobil velika pooblastila, lovskim organizacijam jih je odvil in jim pustil predvsem društvene aktivnosti, lovskim družinam pa le še izvajanje lova po veljavnih načrtih.

– Velike družbene spremembe z razslojevanjem družbe – s političnimi strankami ter novimi interesi lastnikov zemljišč in kapitala – so zelo spremenile razmere v lovstvu in Lovski zvezi Slovenije. Interese (vele)posestnikov, kapitala ter političnih strank so vplivni lovci vnašali na vse ravni lovske organizacije, kar že več kot desetletje povzroča med lovci razdore, veliko zmedo in negotovost. V zadnjem desetletju in pol lovske organizacije niso bile sposobne vzpostaviti odgovornosti za tako početje na nobeni ravni svoje organizacije. Demokratični postopki naj bi bili javni in pregledni; k temu vsaj lovce obvezuje Etični kodeks slovenskih lovcev. Vendar temu ni tako, zato so posledice že zaskrbljujoče.

– Izvoljeni predsedniki ne vodijo Lovske zveze Slovenije več celotnega štiriletnega mandatnega obdobja, saj so zamenjani predčasno, z lobiranjem in spletkami, kar izničuje ugled predsednika in LZS. Zaradi tako različnih interesov in zunanjih vmešavanj traja zdajšnje prerivanje za novega predsednika LZS že četrto leto ...

– Predsednik LZS nima pravih pooblastil za vodenje in odločanje, zato tudi ne more biti odgovoren za nič. Take razmere vladajo v našem lovstvu že dolgo, kar kaže tudi na to, da je s tem večina zadovoljna, sicer bi odgovornost in pooblastila uredili že zdavnaj.

– Lovska zveza Slovenije že dolgo ni več enotna, zato tudi ni učinkovita v nastopih v strokovni, splošni in politični javnosti. Lovci se ukvarjajo predvsem sami s seboj že kar desetletje in pol, zato se organizacija ni bila sposobna prilagoditi novim družbenim razmeram in ne novemu zakonu o divjadi in lovstvu.

– Vodstvo LZS verjetno tudi zaradi takih razmer v zadnjem obdobju ni nikoli javnosti predstavilo svojih stališč in predlogov. Tega ni storilo niti ob najbolj aktualnih dogajanjih pri varstvu divjadi in narave: redni spomladanski pomori vodečih medvedk z mladiči, vetrne elektrarne in varstvo velikih zveri in druge divjadi ter narave na Volovji rebri, prometnice brez prehodov za divjad, melioracije uničujejo habitate poljske divjadi, problematika vnašanja gensko spremenjenih organizmov v naravo, načrtovane spremembe na rekah Muri in Dravi ...

– Do stoletnice lovske organizacije vodstvo LZS ni pripravilo niti izhodišč za nove izzive in nove naloge pri ohranjanju narave ter za svojo novo vlogo v družbi. Mar naj bi res še naprej sledili načelom varstva divjadi in domoljubja izpred sto let? Katera pa so bila tista načela (izpred sto let), ki so še za današnjo rabo? Katera so tista izpred pol stoletja in katera načela so izpred dveh desetletij, ki še vedno vzdržijo presojo, če gre za sedanje in prihodnje naloge?

IV. Organiziranost LZS za delo

– Organiziranost LZS za delo se s časom ni bistveno spreminjala in ne dopolnjevala. Zadnja desetletja je v pretežni meri ostajala enaka, čeprav so se razmere in pogoji za delo skozi čas zelo spreminjali. Samo lovske šege in navade naj bi bile lovska tradicija in nič drugega! Nikakor pa ne more in ne sme biti tradicija podlaga pri organiziranosti za delo!

– Zato za našo zdajšnjo

rabo osvetlimo vsaj nekatera razmerja skozi čas. Tako lahko ugotovimo, da je zdaj v vsaki lovski družini najmanj toliko ljudi z univerzitetno izobrazbo, kot je bilo vseh visoko izobraženih lovcev v celotnem prvem slovenskem lovskem društvu pred sto leti; da niti ne govorimo o vsebini znanja. Ob ustanovitvi prvega Slovenskega lovskega društva ni bilo pri nas nobene visoke šole, saj je bila ljubljanska univerza ustanovljena šele leta 1919. Zdaj pa imamo tri univerze z oddelki v številnih naših krajih, na katerih izobražujejo in raziskujejo vsa področja, tudi tista, ki so pomembna za prostoživeče divje živali in lovstvo.

– V prvem slovenskem društvu pred sto leti je bilo vseh lovcev toliko, kot jih je zdaj v eni lovski družini; lovskih družin pa je zdaj skupaj več kot štiristo deset z okroglo 22.000 člani.

– Pred sto leti in še desetletja pozneje je bil poljski zajec glavni problem lovcev in politikov do lovstva, ker je zaradi velike številčnosti delal škodo na sadnem drevju. Zadnja desetletja je pri nas poljski zajec marsikje celo ogrožena (ali vsaj redka) vrsta. Pred sto leti je prvi predsednik slovenskih lovcev tekmoval z drugimi uglednimi lovci, kdo bo uplenil več velikih divjih petelinov, zdaj pa je veliki petelin že dolgo popolnoma zavarovan. Vse vrste zveri in vse vrste ujed so lovci in drugi pokončevali za denarne nagrade in točke na vse načine in vse leto, tudi s strupi in pastmi. Celo več kot polovico naše zadnje stoletne zgodovine je bilo tako. Zdaj je večina teh vrst ogrožena in zato tudi trajno zavarovana. So torej načela lovcev izpred sto let še primerna za naš čas?!

– Na nobenem področju v lovstvu ni nujnih toliko sprememb, kot to velja prav za varstvo divjadi!

V naprednem svetu in pri nas je že dolgo sprejeto strokovno načelo, da je varstvo divjadi vseh vrst in vseh vrst drugih prostoživečih divjih ži-

vali učinkovito samo z ohranjanjem in varstvom njihovega življenjskega prostora, ki pa je v lasti, upravljanju in gospodarjenju vseh drugih, ne pa lovcev! Za enakopravno sodelovanje z drugimi uporabniki prostora so zato potrebna jasna načela, trdne strokovne podlage ter usposobljeni kadri.

– Zdaj gre torej za varstvo narave in okolja v celoti, zato je to zdaj naloga vseh, od posameznikov, lokalnih skupnosti in vsake države do svetovne organizacije – Združenih narodov. Pri nas in v svetu na tem področju delujejo številne nevladne in nepolitичne organizacije. Lovska zveza Slovenije je samo ena od njih, ki je vključena tudi v Združenje evropskih lovskih organizacij – FACE ter v svetovno lovsko organizacijo – CIC. Za uspešno varstvo divjadi je torej nujno ustvarjalno sodelovanje z vsemi številnimi organizacijami in društvi. Za tako sodelovanje so nujno potrebni visoko izobraženi in usposobljeni ljudje z ugle-dom. Tudi pri mednarodnem sodelovanju ne gre več samo za razstave trofej ter protokolarne seje z banketi, pač pa za varstvo narave.

– Organiziranost za delo, izobrazba ter število strokovnih delavcev na Lovski zvezi Slovenije je že več desetletij na približno enaki ravni, kar nikakor ne ustreza zdajšnji zahtevnosti ter obsegu dela niti v sami lovski organizaciji, kaj šele širše. Zato službe tudi ne morejo enakovredno sodelovati s službami v državi upravi, z delavci v javnih zavodih ter z raziskovalnimi zavodi. Tako lovci že dolgo nismo enakopraven partner vsem drugim, ki bi nam bili lahko zavezniki. Take službe vodstvu LZS ne morejo nuditi primernih strokovnih podlag in drugega gradiva za nastopanje v splošni in politični javnosti. Našim predstavnikom v organizacijah FACE in CIC ne morejo nuditi potrebne organizacijske in strokovne podpore.

– Člani lovskih družin s članarino plačujejo vse stro-

ške LZS: strokovne službe, svoje glasilo in knjige Zlatorogove knjižnice, izobraževanje ter mednarodno sodelovanje. Celo za opravljene javne naloge LZS ne sodeluje na razpisih za javna sredstva.

– Ob vsem spoštovanju do zgodovine in velikih osebnosti svojega časa v lovstvu zdaj ni primerno in ne pošteno, da se še vedno sklicujemo na njihovo delo pred sto leti, pri tem pa pozabljamo na prihodnost, saj smo že zdavnaj v povsem drugačnem družbenem in političnem okolju ter v ogroženi naravi. Smo drugačni ljudje v povsem drugem času!

V. Nova vladajoča koalicija - nov Zakon o divjadi in lovstvu

– Sedanje razmerje političnih moči v naši državi, novi programi političnih strank ter spremenjene razmere v Lovski zvezi Slovenije omogočajo, da se lahko bistveno in v konceptu spremeni Zakon o divjadi in lovstvu, ki je bil sprejet leta 2004.

– Interes kapitala in (vele)-posestnikov je predvsem kratkoročni osebni interes ter interes po dobičku, kar je vedno in povsod na škodo javnega in dolgoročnega interesa pri varstvu narave in s tem tudi do divjadi.

– Ob stoletnici slovenskega lovstva je Vlada RS v Državni zbor vložila radikalne spremembe Zakona o divjadi in lovstvu, ki je bil sprejet leta 2004; kratka koncesijska doba, nato licitacije lovišč, zasebna lovišča, lovna pravica, vezana na lastnino zemljišča ... Bistvene spremembe se bodo pokazale šele po končani prvi kratki koncesijski dobi. Spremembe zakona niso primerne za zdajšnje in ne za prihodnje razmere v naravi, zato bo čas pokazal posledice na področju varstva prostoživečih divjih živali, na področju varstva narave ter lovstva.

Na podlagi naštetih ugotovitev se kar sam ponuja predlog, naj vodstvo Lovske zveze Slovenije pripravi izhodišča za prenovo ciljev in organiziranosti za delo v

našem lovstvu, da bodo upoštevane nove razmere v naravi in v naprednih delih družbe:

1. LZS je v naši državi najštevilčnejša nevladna in nepolitичna organizacija na področju lovstva in s tem tudi varstva narave. Zato naj bi prevzela pobudo in organizirala koalicijo nevladnih organizacij za sodelovanje na področju varstva narave.

2. Za obsežne in zahtevne naloge je nujno treba zagotoviti potrebno število univerzitetno izobraženih in usposobljenih strokovnjakov za delo v LZS. To je nujno za enakovredno sodelovanje z državno upravo, javnimi zavodi, raziskovalnimi zavodi ter s FACE in CIC. Strokovne službe morajo biti usposobljene za pridobivanje sredstev iz razpisov doma in v EU. Take naloge bi lahko optimalno opravljal novi javni Zavod za lovstvo.

3. Predsednik LZS mora imeti pooblastila za sprotna odločanja na podlagi strategije našega lovstva in smernic, kar mora biti sprejeto na najvišjem organu LZS.

4. Predsednik, predstavnik za stike z javnostjo in glavni urednik založništva LZS morajo redno in s strokovnimi argumenti nastopati v strokovni, splošni in politični javnosti, poleg tega pa še ob vseh pomembnih dogodkih in gibanjih na področju varstva prostoživečih divjih živali ter narave in okolja. V demokratični družbi je namreč za doseganje ciljev pri varstvu narave odločilna podpora javnosti.

5. Sestavni del prenovljene organiziranosti mora biti tudi zagotovljeno redno in hitro komuniciranje znotraj lovske organizacije ter z zunanjo javnostjo.

Ob stoletnici slovenskega lovstva in po njej je čas, da se zavemo sprememb v naravi in družbi, ki terjajo prenovo stare lovske organizacije, saj smo v demokratični informacijski družbi na začetku tretjega tisočletja.

Janez Černač

V Kočevju, 2. novembra 2007

Ustanovitev Združenja evropskih lovskih novinarjev

Madžarski lovski tisk je lani, ko smo mi proslavljali 100-letnico slovenske lovske organizacije, proslavljal že svojo 150-letnico. Proslavili so jo z več proslavami in razstavami. Ob tem se je rodila tudi pobuda, da bi organizirali **1. konferenco urednikov evropskih lovskih revij in časopisov**, ki naj bi prispevala k večji in tesnejši povezavi ter pristnejšim stikom novinarjev in urednikov evropskih lovskih revij.

Tako je v začetku lanskega julija tudi Uredništvo Lovca prejelo prijazno vabilo glavnega urednika madžarske lovske revije Vadaszlap **Sandorja Cseka**, naj tudi mi potrdimo svojo udeležbo na 1. konferenci lovskih novinarjev in urednikov, ki naj bi bila od 10. do 14. decembra 2007 v Hiši umetnosti v mestu Szekszard. Ob tej priložnosti, so napovedali, bodo organizirali tudi lov s pogonom na divje prašiče, na katerega so nas prav tako prijazno povabili. Lov naj bi bil 12. 12. 2007 v lovskem revirju Karapancsa, v svetovno znanem obdonavskem lovišču Gemenc. Ker naj bi se vsi dogodki dogajali v obnovljenem starodavnem vinorodnem območju, so nam v pismu še obljubili, da nas bodo povabili tudi v vinsko klet, kjer bomo poskusili njihova znana vina. Stroške organizacije konference, nastanitve udeležencev, prehrane in lova naj bi poravnali sponzorji organizacije omenjenega dogodka.

Ob vabilu s takšno vsebino je bila odločitev lahka, pa tudi dovolj zgodaj je prišlo. Z veseljem sem potrdil udeležbo dveh predstavnikov uredništva Lovca ter jim po elektronski pošti poslal izpolnjen vprašalnik z zelenimi podatki.

Nekateri udeleženci so 10. decembra prileteli na budimpeštansko letališče Ferihegy in jih je organizator moral pripeljati z letališča. Midva s

Delovno predsedstvo ustanovitvene konference Združenja evropskih lovskih novinarjev v madžarskem mestu Szekszard (od leve): dr. Istvan Pinter, dr. Bela Berdar, predsedujoči, in Olah Csabo.

Francem Rotarjem pa sva se pripeljala v Karapancso po daljši vožnji zvečer, natanko ob uri, ki sva jim jo napovedala. Ustavila sva se pred upravo Gemenca. To je nekdanji lovski dvorec Franca Jožefa in Williama II. od Nemčije in Prusije, ki je bil zgrajen v neobaročnem stilu na prehodu med prejšnjima stoletjema. Pred njim stoji bronast kip mogočnega jelena, svetovnega prvaka, ki so ga uplenili v tamkajšnjem lovišču. Sprejem je bil nadvse prijazen in med prvimi udeleženci sva spoznala nekaj pomembnih oseb v madžarskem lovstvu, ki so nas nekoliko pozneje pozdravili še na skupni večerji kot organizatorji in podporniki pomembnega do-

Glavni urednik madžarske lovske revije Vadaszlap Sandor Cseko je predstavil bogato 150-letno razvojno zgodovino madžarskega lovskega tiska.

godka, ki naj bi se zgodil že naslednji dan v mestu Szekszard. Dobrodošlico so nam poleg urednika **Sandorja Cseka**, direktorja lovstva v Gemencu, **Vilmosa Fodermyerja**, in dr. **Bele Berdarja** (častnega profesorja Univerze v zahodni Madžarski) iz-

pogovoru smo se vsi zadržali do poznih večernih ur.

Na osrednji dogodek oziroma **1. konferenco lovskih urednikov in novinarjev** smo se zjutraj izpred lovskega dvorca, kjer smo prespali še naslednji dve noči, odpeljali v okrog 90 km oddaljeno mesto Szekszard. Tam so nas pred lepo obnovljeno nekdanjo židovsko sinagogo – zdaj Hišo umetnosti – pozdravili madžarski lovski rogisti Baranya, ki so nato tudi skrbeli za kulturni program in utrip v konferenčni dvorani, kjer je bilo organizirano simultano prevajanje v angleški in nemški jezik.

Slavna govornika sta bila dr. **Bela Berdar** in dr. **Istvan Pinter**, predstavnik madžarskega ministrstva za kmetijstvo in razvoj podeželja – oddelek za naravne vire.

Ustanovitvena konferenca novega Združenja evropskih lovskih novinarjev in urednikov je potekala v obnovljeni, novoletno okrašeni nekdanji židovski sinagogi, ki je zdaj preurejena v galerijo – Hišo umetnosti.

rekli tudi zastopniki in predstavniki OTP banke, madžarske podružnice Safari Club International (SCI), Madžarske nacionalne lovske zbornice (OMVK), Ministrstva za kmetijstvo in razvoj podeželja (FVM) ter predstavnik Kulturnega združenja madžarskih lovcev (VKE). Na kratko smo se v angleškem ali nemškem jeziku predstavili tudi mi, njihovi gostje, in predstavili svoja lovska glasila in časopise. Zbralo se nas je okroglo 25. V nevezanem

Oba sta poudarila, da zdajšnja povezanost med evropskimi deželami in padec uradnih državnih mej omogočata pristnejše in rednejše sodelovanje tudi na lovskem evropskem področju. S tem pa tudi boljše poklicno in tovariško sodelovanje, ki ga Madžarska kot ena najstarejših lovskih dežel v Evropi omogoča že z organizacijo konference, na kateri naj bi ustanovili nekakšno lovsko evropsko cehovsko združenje.

Nato je glavni urednik mad-

žarskega lovskega glasila Vadaszap Sandor Cseko na kratko predstavil zgodovino 150-letne tradicije lovskega tiska na Madžarskem. Ob tem je povedal, da so prvi izvod lovske revije, ki je vsebovala tudi del vsebine za pospeševanje reje konj, izšel že leta 1857. Doslej je revija večkrat spremenila svoje ime. Zdaj na Madžarskem izhajajo tri revije z lovsko vsebino: Vadaszap (od 1929), Nimrod in Venatus. Skupaj z madžarskim lovstvom so lani praznovali 150-letnico delovanja.

Preden je bila na sporedu razprava o Statutu Združenja evropskih lovskih novinarjev, ki smo ga dobili v angleškem in nemškem jeziku šele na konferenci, smo se ponovno predstavili vsi zastopniki uredništev in novinarji, ki so jih s pooblastili napotila na konferenco nekatera uredništva. Ker smo predlog statuta prejeli šele na zasedanju, ni bil deležen kakšnih posebnih sprememb in dopolnitev. Med glavnimi sklepi je bilo, da je skupno ime Združenje evropskih lovskih novinarjev (*Association for Europe Hunting Journalist*) s kratico AEH ter naj se potrudimo, da bi v združenje pritegnili še uredništva iz romanskih dežel, Anglije in Skandinavije. Zaradi omejenih zakonskih predpisov za registracijo mednarodnih organizacij na Madžarskem naj bi bilo Združenje v kratkem uradno registrirano na Slovenskem.

Na konferenci je bilo združenje soglasno ustanovljeno 11. 12. 2007 in bo delovalo kot mednarodna prostovoljna organizacija v okviru lovstva, ki pa ne bo imela nobenih političnih teženj in ciljev. Delovala bo samostojno ter se tako tudi vzdrževala. Njen logo predstavlja stilizirani odprti strani časopisa, ki sta obrnjeni ena proti drugi, s stilizirano konico peresa in jelenjim rogovjem v sredini. Združenje bo po svojih močeh skušalo vplivati na lovske aktivnosti v državah, od koder so njeni člani in se bo še naprej svobodno povezovalo tudi s sorodnimi mednarodnimi poklicnimi lovskimi or-

Udeleženci konference so v nekaj besedah predstavili tudi svoja uredništva lovskih revij. Odgovorni urednik Lovca Boris Leskovic predstavlja kolegom iz sosednjih dežel naše glasilo in slovensko lovsko organizacijo.

ganizacijami ter interesnimi skupinami. Trudilo se bo razvijati poklicne in osebne vezi med poklicnimi lovskimi pisci, novinarji in uredniki ter na mednarodni ravni usklajevati ter razširjati njihova mnenja

naravnih virov. Zavzemalo se bo za ureditev in usklajevanje mednarodnih objav v lovstvu Evrope, njen namen pa je tudi urejati odnose z nacionalnimi in mednarodnimi lovskimi ter okoljevarstvenimi organizacijami. Poglavitni namen je tudi, da bo učinkoviteje predstavljalo interese svojih članic, in sicer v lastni državi pa tudi na mednarodni ravni. Organiziralo bo medsebojne obiske uredništev, sprejemalo resolucije in pospeševalo sodelovanje med novinarji ter drugimi lovskimi pisci, skrbelo naj bi za izobraževanje mladih lovskih novinarjev. Zato bo poskrbelo za ustrezne štipendije v okviru mednarodnih namenskih skladov. Uredilo bo lastno spletno stran www.huntingpress.eu, oblikovalo svoj lastni spletni časopis za lovstvo za namene poklicnega lovskega novinarstva ter urejalo lasten forum,

(pravne osebe), ki se ukvarja jo z lovstvom. V članstvo bodo sprejeti, če jih bo Svet Združenja na njihovo pisno vlogo z utemeljitvijo sprejel v članstvo in če bodo plačali predpisano letno članarino. Združenje pozna tudi podporno članstvo za organizacije, ki Združenju pomagajo pri njegovih aktivnostih in ciljih, npr. z donacijami ali svojo neposredno aktivnostjo.

Združenje ima naslednje organe: **generalno skupščino** (sklicujejo jo dvakrat na leto), ki sprejema in izdaja **resolucije**; **Svet Združenja**, ki ureja zadeve med dvema skupščinama, izvoljenega rednega **predsednika združenja** (z enoletnim mandatom) in še dva, prav tako izvoljena **predsednika** (podpredsednika); **predsednika financ**, **sekretarja**, dva **podpredsednika** (direktorja) **za izobraževanje**; **podpredsednika** (direk-

Po slavnostni ustanovni zdravljici so se udeleženci ustanovne skupščine skupaj fotografirali. V prvi vrsti stojijo ob uslužbenkah madžarske lovske zveze v narodnih nošah izvoljeni prvi trije predsedniki (podpredsedniki) novega Združenja (od leve): Marian Sebo (Slovaška), Sandor Cseko (Madžarska) in Paul Dahms (Nemčija). Leta 2008 bo združenju predsedoval Sandor Cseko.

in komentarje, razvijati lovsko novinarstvo, novinarsko etiko in uredniško delo v uredništvih. Poskušalo bo čim bolj promovirati delo mladih lovskih novinarjev. Združenje se bo prvenstveno zavzemalo za varstvo divjih živali in njihovih habitatov, za ohranitev naravnega okolja, biološko in vrstno pestrost ter za preudarno in trajnostno rabo

kjer si bodo lahko uredniki in lovski novinarji izmenjavali mnenja, stališča in komentarje na določeno temo in dogodke.

Člani združenja so lahko posamezniki - novinarji, uredniki in dolgoletni publicisti v lovskih medijih, lahko pa tudi kolektivni člani kot so lovske zveze, uredništva lovskih časopisov in druge organizacije

torja) **za programe**; tričlanski **Nadzorni odbor**; ter tričlanski **Etični odbor**.

Letno članarino v Združenju določi Generalna skupščina, in sicer za posameznike - člane in za članice - organizacije, ki so pravne osebe. Članarino, ki vključuje tudi registracijo spletne strani Združenja in izdajanje e-novic, je treba plačati v evrih do konca

oktobra tekočega leta. Združenje ima pravico tudi podpisati sponzorske pogodbe in si prizadevati za poslovne aktivnosti, ki bodo v prid delovanja Združenja glede njegovih temeljnih načel in ciljev. To pa naj ne bi bilo le v cilju pridobivanja dobička, temveč za krepitev njenih temeljnih ciljev in načel.

Ustanovni člani smo na 1. ustanovitveni konferenci sklenili, naj se takoj začne postopek registracije in izvolili **časni tričlanski vodstveni komite**. Prvi izvoljeni predsednik Združenja je **Shandor Cseko** (Vadászlap - Madžarska), drugi predsednik bo **Marian Šebo** (Polovnictvo a rybarstvo - Slovaška) in tretji **Paul Dahms** (User Jagd - Nemčija). Izglasovana je bila članarina za posameznika, 200 EUR, in za pravne članice, 2000 EUR.

Po slavnostni zdravljici in zaigrani lovski himni, ki so ju odigrali rogisti Baranya v čast ustanovitve Združenja, smo odšli na poskusno streljanje s puškami firm Blaser in Mauser, ki smo ga opravili vsi udeleženci, ki smo se prijavili za lov na divje prašiče. Strelišče, urejeno globoko pod zemljo, sicer ni bilo urejeno po vseh standardih, a dovolj dobro za preskus najnovejših modelov omenjenih risanic, ki jih je pripravil **Lajos Pap**, predstavnik obeh firm na Madžarskem. S Francem sva za uporabo na lovu dobila Blaserjevi kratki karabinki, kal. .45 Blaser, z montirano

Malica lovcev - urednikov in novinarjev evropskih lovskih revij med dvema pogonoma v Karapancsi (Gemenc) je potekala v deževnem vremenu, a v tovariškem in sproščenem vzdušju.

Blaserjevo rdečo piko, s črnim plastičnim kopitom in brez jermena. Preskus v streljanju na 70 m sva dobro opravila. Priznati moram, da sem puško omenjenega kalibra prvič videl in z njo streljal, zato sem nekoliko sumljivo gledal 11,2-mm odprtino cevi in kratke naboje, ki so me spominjali na obliko tistih za lov na afriških safarijskih lovih, kjer lovci lovijo najtežjo divjad. Zapisali so si številke najinih pušk, ki naj bi ju nama izročili naslednji dan pred lovom.

Odšli smo na pokušino vin in večerjo v klet k vinogradniku **Palu Meszarosu** v Szekszardu. Ta vinorodni okoliš je eden izmed najstarejših na Madžarskem, saj zgodovina tamkajšnjega vinogradništva sega več kot 2000 let nazaj. Regija slovi po izjemno mehki zemlji in ustreznim mikroklimi, kjer dobro uspeva več

sort odlične trte, iz katere pridobivajo kakovostna rdeča vina. Tam živi več rodbin znanih vinarjev, med katerimi je tudi Meszaroseva, kjer se tradicija že generacije prenaša z očeta na sina. Prav vse vino starajo v lesenih hrastovih sodih, fermentacija pa poteka v nerjavnih rezervoarjih in se nadaljuje pod laboratorijskim nadzorom. Tam je Franc poskrbel, da so prav vsi izvedeli, da ima prav tisti dan urednik slovenskega Lovca rojstni dan; zato se je vse skupaj končalo precej veselo ob zvokih violin in drugih instrumentov izjemnih madžarskih glasbenikov.

Že prejšnji dan smo iz ust

prvega moža lovstva v Gemencu, **Vilmosa Fodermajerja**, dobili natančne informacije o tamkajšnjih treh loviščih svetovnega slovesa (o tem sem pripravil poseben prispevek za naslednjo številko – op. pis.). Zato smo zjutraj v popolni lovski opremi in z izposojenimi puškami zvedavo in nestrpno čakali štiri ruske UAZ-kombije, da bi nas odpeljali na stojišča. Vodja lova je bil poklicni lovec avstroogrškega videza **Janos Zilahy**, direktor Gemenca pa nam je predstavil še preostale osebe, ki so bile zadolžene za uspešno organizacijo lova, ki je bil sestavljen iz dveh pogonov, v katerih so sodelovali tudi psi goniči. Na stojiščih je bilo 21 lovcev strelcev, ki so lahko streljali le na divje prašiče, lisico in zlatega šakala. Začetek in konec so naznanili lovski rogovi. Neposredno pred lovom smo vsi udeleženci dobili tudi natančno informativno brošuro z označenimi smermi pogonov in stojišči.

Neuničljivi UAZ, ki se je mukoma prebijal po po razmočeni in blatni gozdni preseki, naju je z direktorjem Foldermayerjem v prvem pogonu odložil skupaj. Očitno se je Vilmos odločil, da mi bo brez puške delal družbo na stojišču št. 8, ki sem ga izžre-

Vse foto: F. Rotar

Kot najuspešnejši na lovu je imel naš urednik čast, da je v grajskem parku Gemenca slavnostno odkril spominski kamen, ki bo vsem lovskim gostom tega svetovno znanega lovišča sporočal, da je bilo v čast 150-letnice madžarskega lovskega tiska 11. 12. 2007 prav tu ustanovljeno Združenje evropskih lovskih novinarjev.

Ustanovitvene konference Združenja evropskih lovskih novinarjev so se udeležili:

Gabriel Cheroui – urednik romunske lovske revije *Vanatotul si Pescarul* iz Bukarešte;

Marian Šebo – namestnik glavnega urednika slovaške lovske revije *Polovnictvo a rybárstvo* iz Bratislave;

Štefan Maurer – predstavnik uredništva avstrijske lovske revije *Der Amblick* iz Gradca;

Stevan Petrović – urednik novosadske revije *Lorist*;

dr. **Zoran Ristić** – urednik novosadske revije *Lorist*;

Robert Atanassov – urednik bolgarske lovske revije *Lovec* in zastopnik revije *Safari Bulgaria Adventure*;

Karl Lüönd – glavni urednik švicarske revije *Jagd und Nature* iz Tolhusna;

Paul Dahms – urednik nemške revije *Unsere Jagd* iz Berlina;

Jost Doerenkamp – glavni urednik revije *Pirsch* iz Munchna;

Anatoly Mozharov – glavni urednik ruskega lovskega in ribiškega časopisa *Safari* iz Moskve;

Sandor Cseko – glavni urednik madžarske lovske revije *Vadászlap*;

Peter Walendums – namestnik glavnega urednika madžarske revije *Vadászlap*;

Franc Rotar – redni dopisnik - novinar revije *Lovec* in

Boris Leskovic – odgovorni urednik revije *Lovec*.

bal (potegnil iz klobuka) pred lovom. Kmalu je bilo slišati lajež psov in tudi že prve strele. Toda kljub gonji v gostem grmovju pred nama do naju in mojega soseda na naslednjem stojišču, urednika nemške revije *Unsere Jagd*, **Paula Dahmsa**, ni priteklo prav nič; le dež nas je v presledkih vztrajno močil. Po tem pogonu pa je bila toliko uspešnejša lovska malica, ki so jo organizirali ob ognju med obema pogonom. Tam sem tudi izvedel, da je v prvem pogonu padlo nekaj prašičev; med njimi močan merjasec, ki naj bi ga uplenil urednik bolgarskega Lovca in predstavnik revije *Safari Bulgaria Adventure* **Robert Atanassof**.

V drugem pogonu so me samega postavili pred visoko

stojišče, na katerega sem zlezal. Takoj po začetku pogona so levo od mene z velikim truščem pritekli trije jeleni z izjemnim rogovjem (za slovenske razmere), nato pa so mimo mene kmalu kar v valovih pritekali prašiči. Kar petkrat sem streljal, tudi na velikega merjasca. Kot sem videl pozneje, sem tudi trikrat zadel. Po končanem pogonu sem ugotovil, da sem bil z izposojeno puško velikega kalibra, učinkovito na kratko razdaljo, ki pa si je nisem mogel niti obesiti na rame in sem jo zato neprestano držal v rokah, nadvse uspešen. Predme so gonjači poleg dveh lanščakov potegnili tudi velikega merjasca, za katerega so mi še posebno navdušeno klicali k lovskega blagru. Vse živali

so takoj iztrebili in označili z imenom lovca uplenitelja.

Pozdrav lovini je bil že v mraku v parku pred upravo Gemenca in zato ob lovskih ognjih, ki so s svojo svetlobo dajali poseben čar koncu lova. Pred nami je ležalo 13 divjih prašičev obeh spolov in različne starosti (4 so bili merjasci) in en zlati šakal, ki ga je uplenil **Štefan Maurer** iz avstrijskega Abmlicka. Zanj je bil uplenitelj tudi posebej krščen.

Ker sem bil razglašen za »kralja lova« med udeleženci, mi je pripadla čast, da sem v imenu udeležencev uspele konference v parku pred upravo slavnostno odkril spominski kamen ustanovitve Združenja evropskih lovskih novinarjev. Ta bo kot pomnik pri-

povedoval obiskovalcem Gemenca, da je opisani zgodovinski dogodek potekal prav tam.

Po večerji, ki je bila po uspešnem lovu v izjemno sproščenem in tovariškem vzdušju, so sledile še zahvale in priznanja organizatorju za izjemno dobro organizacijo in veliko pozornost, ki smo je bili deležni udeleženci. Izmenjali smo si nekaj spominskih daril, naslove in odšli k počitku. Zjutraj, takoj po zajtrku, smo se morali vrniti domov. Madžarsko smo zapustili polni novih poznanstev, prijetnih medsebojnih pogovorov s souredniki in novinarji ter prijetnih vtisov o madžarskih kolegih in njihovih bogatih obdonavskih loviščih.

Boris Leskovic

Swarovski Z6 in Z6i - novi družini vrhunskih lovskih strelnih daljnogledov

V lovske praksi so že dolgo v uporabi strelni daljnogledi z menjalno ali spremenljivo (variabilno) povečavo. Zaradi konstrukcijskih vzrokov je bilo doslej razmerje med najvišjo in najnižjo mogočo stopnjo povečave štiri (4 x), kar pomeni, da je največja mogoča nastavitve povečave štirikratnik najmanjše (4-kratni zoom). Zato večina proizvajalcev strelnih daljnogledov za lovske namene izdeluje strelne daljnogleds s spremenljivo povečavo predvsem naslednjih nastavitvenih območij: 1,25-4 x; 1,5-6 x; 2,5-10 x; 3-12 x; 4-16 x in dr.

S strelnim daljnogledom z možnostjo spremenljive povečave, s primerno nizko najnižjo stopnjo povečave, lahko zanesljivo in varneje streljamo na bolj ali manj hitro premikajoče se cilje, npr. na pritiskih na jelenjad ali na pogonih na divje prašiče. Prednost majhne povečave v primerjavi z večjo je namreč širše strelčevo vidno polje, kar je v prid varnosti, večja pa je tudi globinska ostrina gledanja. Kadar (praviloma) z dobro prislonjeno ali naslonjeno puško merimo (streljamo) na oddaljene cilje, je zelo primer- na višja oziroma najvišja mogoča stop-

Strelni daljnogled z osvetljenim merilnim križem, Z6i 2-12 x 50

nja povečave, ki jo lahko nastavimo na strelnem daljnogledu z zamenljivo povečavo, saj nas v takem primeru ne motita zelo ozko vidno polje in nemirnejša, tresava slika objekta, na katerega merimo (naslon!)

Pravo malo optično revolucijo je povzročil avstrijski proizvajalec optičnih naprav **Swarovski Optik KG** iz Absama na Tirolskem, ki je trg lovske strelne optike obogatil z novo generacijo strelnih daljnogledov z zamenljivo poveča-

vo, s 6-kratnim zoomom oziroma z modeli **Z6** (brez osvetljenega merilnega križa) in modeli **Z6i** (z osvetljenim merilnim križem), za tri nastavitvena območja: **1-6 x 24**; **1,7-10 x 42** in **2-12 x 50**. Pri vseh strelnih daljnogledih je tudi bistveno povečana očesna razdalja: od doslej običajnih 80 mm ali še manj na varnejših 95 mm, pri modelu EE 1-6 x 24 (za obe izvedbi brez in z osvetlitvijo merilnega križa) pa celo na 125 mm. Strelni daljno-

gled je namreč namenjen predvsem za puške izredno močnih kalibrov, z močnim povratnim odsunom ob strelu, predvsem za afriški lov.

Tudi širine vidnih polj novih strelnih daljnogledov so bistveno večje, kot je bilo to doslej tehnično mogoče; največje širine vidnih polj pri najmanjših nastavitvah povečave znašajo 42,5; 25,2 in 21 m/100 m. Izvirne konstrukcijske rešitve v povezavi z vrhunsko proizvodno

tehnologijo (mehanski deli strelnih daljnogledov so izdelani z natančnostjo osmih mikronov!) in novo izračunana lečja (strelni daljnogledi Z6(i) imajo v primerjavi s prejšnjimi konstrukcijskimi rešitvami dve leči več) omogočajo vrhunske »lovsko uporabne in izkoristljive vrednosti«.

Ohišje vseh modelov je iz aluminija, je eloksirano (z električno oksidirano svilnato gladko kovinsko črno, proti obrabi odporni površini). Premer srednjega dela ohišja (tubusa) je 30 mm, mogoča pa je tudi različica z zobato montažno letvijo (t. i. *Swarovski Optik Rail*), ki omogoča elegantno nizko montažo daljnogleda na puško.

Strelni daljnogledi so *vodotesni* tudi v primeru, če na nastavitvenih valjčkih z nastavitvenimi ploščicami za premike merilnega križa po širini in višini niso priviti zaščitni pokrovčki. S polovičnim zasukom narebričenega gumiranega obroča je mogoče nastaviti vsako izmed mogočih povečav, obroč na zadnjem delu okularja pa služi za izravnavo dioptrije v razponu od -3 do +2 (za ostrenje slike opazovanega predmeta). Velik izravnalni razpon je koristen predvsem pri nočnem lovu (npr. na divje prašiče) oziroma pri opazovanju in merjenju v močnem mraku.

Nastavitev merilnega križa s pomočjo nastavitvenih ploščic (naravnalnih vijakov) je natančna, enemu nastavitvenemu zobcu naravnalnega vijaka (t. j. enemu »kliku«) ustreza 15-mm premik merilnega križa na razdalji 100 m, pri strelnem daljnogledu 1-6 x 24 in 1-6 x 24 EE in 10 mm/100 m pri strelnih daljnogledih 1,7-10 x 42 in 2-12 x 50. Nastavitveno območje po višini in širini znaša 2 m/100 m (za 1-6 x 24) in 1,5 m/100 m (za 1,7-10 x 42 in 2-12 x 50).

Objektivi strelnih daljnogledov so opremljeni z navojem, tako da je na strelni daljnogled mogoče priviti ustrezne filtre, zaščitne kape ali pa sončne zaslonke. Pri novih strelnih daljnogledih serije Z6(i) obroč okularja ni več vzmeten, kar zaradi večje strelne očesne razdalje tudi ni nujno.

Merilni križ strelnega daljnogleda je v ravnini okularja, kar pomeni, da se s spreminjanjem nastavitve povečave ne spreminja debelina merilnega križa, kar je prednost predvsem pri merjenju na daleč na majhne cilje oz., da (pre)debele niti merilnega križa ne zakrijejo preveč cilja. Za tako izvedbo je potrebna izredna natančnost izdelave, ker v nasprotnem primeru lahko pri menjavi povečave zaradi premika optične osi nastane nezaželen premik lege zadetkov. Izbira merilnih križev je pestra, mogoče so naslednje izvedbe: **4**; **4A**; **Plex** in **TDS-Plex** ter **CD**.

Strelni daljnogled z osvetljenim merilnim križem, Z6i 1,7-10 x 42

Strelni daljnogled z osvetljenim merilnim križem, Z6i 1-6 x 24 EE, z veliko očesno razdaljo

Strelni daljnogled z neosvetljenim merilnim križem, Z6 1,7-10 x 42

Strelni daljnogled z neosvetljenim merilnim križem, Z6 1-6 x 24, z zobato montažno letvijo

Strelni daljnogled z neosvetljenim merilnim križem, Z6 2-12 x 50, z zobato montažno letvijo

Svetlobna enota za osvetlitev merilnega križa je utopljena v zadnji del strelnega daljnogleda. S pomočjo izbirnega vzvoda lahko vključimo osvetlitev merilnega križa: desno za »dnevno« svetlečo piko, levo za »nočno« svetlečo piko, srednji položaj pa je za neosvetljen merilni križ. Levo in desno od izbirnega vzvoda sta dve stikali na pritisk za zvezno nastavitvev intenzivnosti svetleče pike.

Opis novih modelov

Z6(i) 1-6 x 24 je strelni daljnogled, namenjen predvsem za streljanje na premikajoče se cilje, npr. na pogonih na divje prašiče ali na pritiskih na jelenjad. Zaradi izredno širokega vidnega polja (42,5 m na razdalji 100 m, pri najnižji mogoči nastavitvi povečave) je namreč merjenje z njim udobno, zgornja šestkratna povečava pa omogoča udoben in zanesljiv strel na večje strelne daljave. Zaradi majhne teže (od 420 do 460 gramov) in kompaktnosti (dolžina 293 do 296 mm) je strelni daljnogled zelo primeren tudi pri lovu na zalaz.

Strelni daljnogled **Z6(i) 1-6 x 24 EE** (Extended Eye = večja očesna razdalja) je namenjen za puške za lov afriške velike divjadi. Očesna razdalja je zaradi varnosti strelca povečana na 120 do 125 mm, kar v povezavi s 33,5 m širokim vidnim poljem na razdalji 100 m pri najnižji mogoči nastavitvi povečave omogoča hiter

in zanesljiv strel. Ta strelni daljnogled je zelo primeren za lov na nevarno afriško divjad, pa tudi za lov medveda in losa.

Z6(i) 1,7-10 x 42 je strelni daljnogled, ki s 25,2 m širino vidnega polja na razdalji 100 m prekaša strelni daljnogled 1,5-6 x menjalne povečave, ki je doslej veljal za najboljši kompromis med velikostjo, težo in vsestransko uporabnostjo. Nov strelni daljnogled je torej vsestransko uporaben pri pogonu, pa tudi zalazu in za čakanje. Je kompakten (dolžine od 324 mm do 327 mm) in sorazmerno lahek (tehta od 470 do 510 gramov).

Z6(i) 2-12 x 50 je lovsko vsestransko uporaben strelni daljnogled, namenjen vsem vrstam lova: za čakanje, za lov na zalaz in tudi za pogon (pri najnižji nastavitvi povečave je na razdalji 100 m širina vidnega polja 21 m, kar je bilo doslej mogoče le pri strelnih daljnogledih z 1,5- do 6-kratno povečavo). Strelni daljnogled je dolg od 346 mm do 349 mm in težak od 520 do 560 gramov. Z najnižjo, 2-kratno, nastavitvijo povečave lahko strelni daljnogled uporabljamo na pogonih, najvišja, 12-kratna, nastavitvev pa je primerna za natančne strele na največjih, še lovsko pravičnih strelnih daljavah. Pri lovu na divje prašiče v mraku na krmišču lahko zmanjšamo povečavo na 6- do 8-kratno. Na tak način v polni meri izkoristimo prednost širšega vidnega polja in indeksa zmogljivosti v mraku (DI), ki je odvisen od zmogljivosti daljnogleda v

mraku (DZ), od premera izhodne zenice daljnogleda (AP) in od premera očesne zenice opazovalca (P), ki se spreminja s starostjo.

Prve praktične izkušnje z novo serijo strelnih daljnogledov Z6 in Z6i sta opravila in objavila WOLFRAM OSGYAN (Wild und Hund 2/2007) in ROLAND ZEITLER (DJZ 2/2007). Oba ugotavljata, da so to izjemno kakovostni optični izdelki, ki so zasnovani za praktično lovsko rabo z naslednjimi **prednostmi**, pred sicer preostalimi prav tako visokokakovostnimi konkurenčnimi izdelki:

- za 19 do 50 % povečana očesna razdalja,
- izjemno velika širina vidnega polja,
- 50 % povečano območje zoom (od 4 - kratnega na 6-kratni zoom),
- visoka svetlobna prepustnost optike,
- briljantna optika,
- izreden kontrast,
- nobenih odsefov pri nasprotni svetlobi, ostra in svetla slika,
- robustnost mehanske izvedbe in vodotesnost,
- brezšumno ravnanje s svetlobno enoto, širok razpon možnosti nastavljanja intenzivnosti svetlosti pike merilnega križa,
- samodejni izklop svetleče pike,
- brežhibno delovanje vseh nastavitvenih sklopov ter
- majhna teža in kompaktnost izvedbe.

Kot **pomanjkljivost**, ki pa po enem od omenjenih avtorjev ni vplivala na natančnost streljanja s strelnim daljnogledom Z6i (strelni daljnogled opremljen s svetlobno enoto, z osvetljenim merilnim križem oziroma s svetlečo piko), je, da je v primeru, ko je svetlobna enota izključena, na mestu rumenkasto svetleče vidna siva pika. Ker so v takem primeru tanke niti na sredini merilnega križa prekinjene, je to lahko za nekoga nekoliko moteče. Pri strelnih daljnogledih serije Z6 (brez svetlobne enote) ni take pomanjkljivosti. Za nekatere je moteča tudi preveč rahla nastavitvev izbirnega vzvoda za vklop osvetlitve merilnega križa; lahko se vklopi nehote, če z daljnogledom zadene ob rob obleke ali ob nahrbtnik.

Cene nove serije strelnih daljnogledov Z6 in Z6i so v primerjavi z dosedanjimi modeli tovarne Swarovski Optik in v primerjavi z izdelki konkurenčnih proizvajalcev izjemno visoke. Po avstrijskem ceniku končnih priporočenih maloprodajnih cen se cene za serijo Z6 (strelni daljnogledi z neosvetljenim merilnim križem) gibljejo v razponu od 1.465 € do 1.725 €, za serijo Z6i (strelni daljnogledi z osvetljenim merilnim križem) pa v mejah od 1.790 € do 2.250 €, kar bo mnoge lovce odvrglo od nakupa teh sicer vrhunskih optičnih pripomočkov.

Prof. dr. Mirko Tratnik

Preglednica: Tehnični podatki za strelne daljnoglede serije Z6 in Z6i

(Vir: Prospekt proizvajalca Swarovski Optik)

	Z6 / Z6i 1-6 x 24	Z6 / Z6i 1-6 x 24 EE	Z6 / Z6i 1,7-10 x 42	Z6 / Z6i 2-12 x 50
Povečava	1- do 6-krat	1- do 6-krat	1,7- do 10-krat	2- do 12-krat
Učinkovit premer objektiva (mm)	9,6-24	10,9-24	16-42	19,3-50
Premer izhodne zenice (mm)	9,6-4,0	10,8-4,0	9,6-4,2	9,6-4,2
Očesna razdalja (mm)	95	120	95	95
Vidno polje (m/100 m)	42,5-6,8	33,5-5,4	25,2-4,2	21-3,5
Vidno polje (stopinj)	23,8-3,9	18,9-3,1	14,3-2,4	11,8-1,95
Vidno polje očesa opazovalca (stopinj)	23,4	18,8	23,7	23,4
Naravnava dioptrije (dpt)	-3 do +2	-2,8 do +1,8	-3 do +2	-3 do +2
Svetlobna prepustnost (%)	90	91	90	90
Zmogljivost v mraku, po DIN 58388	2,8-12	2,8-12	4,7-20,5	5,7-24,6
Sprememba lege zadetkov pri enem kliku (mm /100 m)	15	15	10	10
Največja mogoča višinska in širinska nastavitvev merilnega križa (m/100 m)	2	2,1	1,5	1,5
Filtrski navoj na objektivu daljnogleda	M 27 x 0,75	M 27 x 0,75	M 44 x 0,75	M 52 x 0,75
Dolžina – približno (mm)	293 / 296	312 / 315	324 / 327	346 / 349
Teža (g) L, neosvetljen merilni križ	420	410	470	520
Teža (g) L, osvetljen merilni križ	460	450	510	560
Teža (g) SR, neosvetljen merilni križ	440	430	480	530
Teža (g) SR, osvetljen merilni križ	480	470	520	570
Premer cevi (tubusa) daljnogleda (mm)	30	30	30	30
Merilni križ Z6	4, CD	4, CD	4, 4A, TDS-PLEX	4, 4A, PLEX, TDS-PLEX
Merilni križi Z6(i)	4-I, CD-I, LD-I	4-I, CD-I, LD-I	4A-I, CD-I, LD-I, TDS-4I	4A-I, TDS-4I

L = aluminijasto ohišje; SR = aluminijasto ohišje z zobato montažno letvijo (Swarovski Optik Rail)

Lov s pastmi

Z mojim prispevkom ne želim lovcev spodbujati k lovu s pastmi, pač pa želim le delno dopolniti strokovna znanja naših lovcev in pozvati pristojne, da bi tudi to zvrst lova uredili s predpisi. V uporabi in na trgu so številne neustrezne pasti, pa tudi pravila za tak lov niso znana vsem. Zato so pogosti napačni ulovi. Poleg zakona tako početje prepoveduje tudi lovska etika. Če nisi več takega lova ali nimaš ustreznih možnosti zanj, ga raje opusti in se ga ne loti!

Lov s pastmi spada med najstarejše vrste lova. Nekdaj je bil v svetu pogostejši, zadnje čase pa ga je zaradi umetne vzreje kožuharjev in večjega odpora proti kožuhovini precej manj. Preseneča študija Združenja evropskih lovskih zvez (FACE), ki navaja, da v državah EU še vedno več sto tisoč ljudi lovi tudi s pastmi.

Predpisi o lovu z orožjem in s pastmi se razlikujejo od države do države. Velik uspeh za humanizacijo tega lova je bil leta 1998 podpisan Sporazum o mednarodnih normah lova s pastmi (AIHTS), ki so ga podpisale ZDA, EU, Kanada in Rusija. Uporaba pasti - stopalk je bila v EU prepovedana že leta 1991. Predlog prepovedi uvoza kožuhovine iz držav, ki še uporabljajo stopalke, velja le za nekatere države, saj za ZDA, Kanado in Rusijo veljajo posebni dogovori. Tam tak poseg velja za omejitev svobodne trgovine (WTO). Lov s pastmi cenijo kot staro lovsko kulturo, ki omogoča preživetje prebivalcem v odročnih krajih. Spoštujejo sporazum, so v Kanadi v zadnjih letih uničili že tri četrte neprimernih pasti!

Na svetovnem trgu je od celotne letne količine kožuhovine le 15 % pridobljene z lovom, 85 % pa prihaja iz domače reje. Največja »proizvodnja« lisičjih kož je na Finskem, in sicer 3,3 milijono

Pravilno ujeta belica; »prijela« je vzdolž vzmeti.

na na leto ali 47 % svetovne proizvodnje. Danska je največja proizvajalka kožuhovalnork (nercev ali minkov) – na leto 15,9 milijona ali 40 % svetovne proizvodnje (navedene vrednosti so za leto 2004). Čeprav je delež lovne kožuhovine, ki pride od lova, zelo majhen, še manjši je tisti od ulova kožuharjev v pasti, delimo usodo in kritiko celotnega spleta! Taka je pač stvarnost.

Združenju evropskih lovskih zvez – FACE – ni uspela enotna ureditev lova s pastmi; zaradi različnih razmer in močnih lobijev. Predložila je le stališča, ki so v glavnem vezana na dogovor AIHTS. Podrobno ureditev je prepustila članicam. Priporočila, naj se pasti uporabijo le tam, kjer je številčnost plenilcev prevelika in se še večja ter jo z drugimi dovoljenimi načini lova ni mogoče uravnavati, če je ogroženo premoženje ali ravnovesje v naravi.

Tak primer je na Nizozemskem, kjer je velik del ozemlja pod morsko gladino. Varujejo ga peščeni nasipi, ki jim pižmovke s številnimi rovi ogrožajo trdnost in lahko povzročijo tudi zrušitev. Za porazno stanje pri poljski mali divjadi in gozdnih kurah so v veliki meri krivi tudi preveč številčni plenilci.

Kune belice in lisice so

poselile mesta in naselja, kjer belice povzročajo desetstisoče škodnih primerov na motornih vozilih, lisice pa širijo bolezni. Porazno številčno stanje poljske divjadi in gozdnih kur, za katerega so krive tudi kune, predvsem pa lisice, je splošno znano. Zanimiva so poročila iz nemških lovišč, kjer so z zmanjšanjem plenilcev uspeli izboljšati stanje pri poljski divjadi. Priporočajo, da lovci polovico lovne čase porabijo za lov plenilcev, preostalo polovico pa za lov druge divjadi. Dokaj čudno je slišati, pa bo že res!

Pri negativnih ocenah lova in lova s pastmi so po mojem osebnem mnenju velika pretiravanja in neskladja. Male glodavce uničujemo z neprimernimi metodami: utaplamo jih, zastrupljamo, zastrupljamo in lovimo na lepilne plošče. Ribe lovimo z vabo, ki jim je hrana. Dandanes je za »moderna ribiča« ugleđen lov »ujemi in spusti«, ki pa je samo navidežno human! Veliko spušenih rib pogine zaradi ranjenih ust, okužb in odrgnjene sluzi. Vse ribe, ulovljene v mreže, se zadušijo! Kako pa je med nami lovci? Ste na brakadah že kdaj primerjali oddane strele z lovino?! Za mnogokratnik gre! **Pravilen lov s pastmi je tudi lovsko pravičen! V svetu ga pospešeno urejajo, urediti ga moramo tudi pri nas! Če**

ga ne bo država, ga mora naša zveza!

Kako so lovni plenilci uplenjeni pri nas, mi ni znano. Po nemških ocenah pri njih večino lisic ustrelijo, belice pa ujamemo večinoma v pasti. **Lovljenje lisic s pastmi na prostem**, v loviščih, kjer so tudi divji prašiči, bi prepovedal. Dovolil bi ga le v ograjenih prostorih, v posebnih bunkerjih ali lovilnih zabojih. Ker na brakadah uplenimo le malo lisic, je **pozimi lov ob mrhovišču učinkovitejši** in omogoča »držati lisice na kratko«. Je pa res naporen in zamuden! Uplenitev lisice bi v lovski družini lahko upštevali kot opravljeno delo v lovišču ali pri vrstnem redu za trofejni odstrel!? V avstrijskih in nemških lovskih revijah berem, da imajo v zimskih nočeh ob koncu tedna na mrhoviščih dobre uspehe. Lova se udeležuje večina lovcev, predvsem mladih. Vredno posnemanja!

Lov na kune s strelnim orožjem ni preprost. V naseljih, kjer se zadržujejo belice, je streljanje prepovedano. Uspešni so dobri strelci, ki **kune lovijo z ostrimi psi po samotnih senikih**. Le-teh pa je zaradi opuščanja rovt in zaradi uporabe traktorjev vedno manj. **Kuna redko obišče mrhovišče**, pa še takrat je zanesljiv strel težaven zaradi slabe svetlobe in njene urnosti. Nekateri imajo dobre uspehe po polaganju suhega sadja, briketov, drobcov hrane, jaz pa kljub mnogim prečutim nočem ob tem nisem imel omembe vrednega plena.

Ostane še lov s pastmi. Pri nas je lov s pastmi lovskimi, v katere se divjad ulovi živa, dovoljen samo za raziskave. Dovoljene so **pasti dvigalke**, za lov kune belice in zlatice pa tudi drevesni pah. Zakon terja selektiven lov, kar zagotovimo s primerno vabo in pastjo.

Menim, da je v našem zakonu načelno stališče do lova s pastmi ustrezno in je podob-

no ureditvam v večini dežel, ki imajo podobno kulturo lova kot mi. Zanimivo, da so v nekaterih državah prepovedali vse vrste pahov in kanadske pasti conibear. Pahi so nevarni za gozdne obiskovalce, vanje pa se lahko ujame tudi redka zlatica. Pasti conibear je mogoče uporabiti tudi kot stopalke.

Leta 1992 je nemška lov-ska zveza za zaščito lova (DJV) za poenotenje deželnih predpisov izdala stališča do lova s pastmi. V grobih obri-sih jih povzemam:

Zakonske osnove:

- spoštovati je treba vse pred-pise o lovu
- poudarjena je lovska pra-vičnost

Izvajanje lova:

- kdor lovi s pastmi, je prav-no odgovoren za vse posle-dice
- past se lahko nastavi le tam, kjer ni mogoč dostop nepo-klicanim
- lastnik objekta ali zemljišča mora soglašati s polaganjem pasti
- past se položi po uspešnem privabljanju
- vsako jutro je treba pregle-dati lovna mesta
- kjer je mogoč dostop lju-dem, drugi divjadi ali do-mačim živalim, je mogoče loviti le v bunkerjih ali v za-bojih

- past ne sme biti dostopna pticam
- po potrebi se lovno mesto opremi z opozorilnim napi-som
- vrsta pasti in vabe mora za-gotavljati selektiven lov

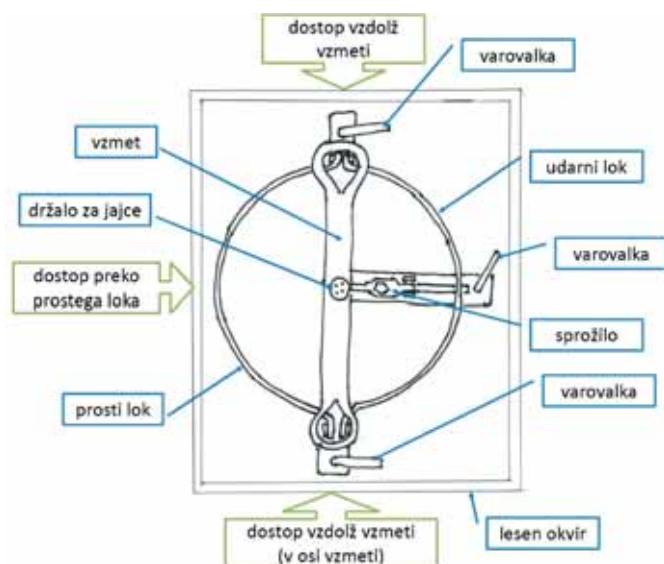
Usposobljenost lovca:

- kdor lovi s pastmi, mora imeti veljaven lovski izpit
- poleg lovskega izpita mora oseba opraviti tečaj, uspeš-no opraviti izpit ter pridobi-ti posebno spričevalo

Predlagane so tehnične zah-teve za pasti, ki so dovoljene (v Nemčiji). Ker so pri nas dovoljene samo dvigalke, navajam tehnične pogoje le zanje.

- Pasti morajo biti uradno pregledane in žigosane. Po petih letih je treba pregled ponoviti.

- Priporočena je nadzorovana izdelava in prodaja pasti.

Skica dvigalke z dvema vzmetema

Napeta past - dvigalka z vabo

- Priporočajo popis vseh pa-sti in lovcev, ki lovijo s pastmi.
- Neustrezne pasti je treba takoj onesposobiti.

Za razporno silo sem podatke vzel iz predpisa Bavarske lovske zveze.

Nekaj praktičnih izkušenj

Lisic nisem lovil s pastmi, čakal sem jih ob luni in lovil podnevi z vabljenjem. **Tudi pižmovk nisem lovil.** Imam pa nekaj znanja in izkušenj o lovu kun. Lovim jih na podstrešjih, v senikih, lopah in kozolcih topolarjih, skratka tam, kjer kuna tudi pušča iztrebke. **V gozdu ne nastavljam pasti.** Tam dnevni nadzor ni vedno mogoč, **v gospodarskem poslopju pa mi pasti nadzira kmet;** za steklenico do-

brega vina in prijeten razgo-vor.

Iz desk, širokih 10 do 15 cm, izdelam **pravokoten okvir,** da vanj z lahkoto položim past. Okvir namestim na mesto, kjer je **zavarovan pred vlago.** V mrazu bo sprožilo zamrznilo in kuna bo prepoznala ukano. Nepravilen do-stop v past preprečim s posta-vitvijo primerno visokih pred-metov, ki jih zložim ob stra-nicah. **Za 46-centimetrsko past zaprem stranici, ki sta vzdolž osi (vzmeti), za 36-centimetrsko pa pustim prost dostop samo prek prostega loka.** Okvir napolnim s su-him senenim drobirjem ali žagovino. Vse dele pasti mora polnilo dovolj dobro prekriti, da kuna pod nogami ne začuti kovine. Ob stranice dam malo sena in oblikujem gnez-do. Vanj položim kurje jajce,

spredaj pa še enega. Ko kuna enkrat »prime«, »гнездо« za-lagam na dva tedna, pred lo-vom pogosteje. **Kuna ne poje jajca na mestu, kamor je bilo položeno,** nese ga nekaj metrov stran. **Tam ostaneta dve polovici lupine.** Če je jajce le malo premaknjeno in izpraznjeno skozi luknjo v lupini, je to naredila pod-gana. Pasti začnem nastavlja-ti v začetku decembra, ko je kožuh »zrel«.

Pri napenjanju pasti je potrebna velika previdnost!

Past prednapnem s primerno vijačno spono ali napenjalnim vzvodom. **Udarni lok** (to je lok, ki ga zadržuje sprožilni mehanizem) in **vzmeti morajo biti varovane.** Ne približuj se pasti z rokami! Pri uravnavanju prožila (z vija-kom) uporabljam vrstico z zanko na spodnjem koncu. Zapnem jo za ponvico, ki je ležišče vabe. Past naj se spro-ži pri zelo rahlem potegu. Mehanizem prožila rahlo namažem s parafinskim oljem, **ležišča varoval pa morajo biti suha.** Ko past polagam v okvir, so vzmeti napete in varovala se lahko izmaknejo. Samo eno sproščeno varova-lo ima lahko hude posledice! V »гнезду« naredim mesto za past in jo napnem tako, da z metrsko letvijo pritisnem na prosti lok, s prednjim delom stopala pa stopim na udarni lok. Ko se sprožilo zatakne (rahel »klik«), **zavarujem še udarni lok.** **Vzmeti morajo ležati na trdni podlagi,** da sprožena past lahko odskoči. Napeto in zavarovano past pokrijem z drobirjem, ponov-no uredim »гнездо« in s pali-co izključim najprej varoval-ke vzmeti, nazadnje še varo-valko udarnega loka, varova-la pa prekrijem s senenim drobirjem.

Za vabo uporabljam sve-ža kokošja jajca. Na ploče-vinasto ponvico privežem jajce s tanko vrstico. Nanjo že doma pilepm jajce z lepilom, odpornim proti to-ploti (ne bodite Gorenjec, s seboj vzemite rezervo; jaj-ca so krhka)! Privežem ga ohlapno, da ima dober centi-meter »prostega hoda«, tako da kuna ne bi začutila upora prožila.

Pri tej vrsti lova ponovno poudarjam in svetujem veliko previdnost! Priporočam, da predhodno vadite vse opisane načine prijemov. Spoznali boste tudi vse značilnosti vaših pasti. **Mračno podstrešje**, kjer boste lovili, vsekakor ni primerno za takšen uk. Tam je prostor le za »mojstra«! Nepoklicanim onemogočite dostop z odstranitvijo lestve ali tako, da zaklenete lopo.

Zelo primeren je poseben lovilni zaboj, v katerega namestimo dvigalko s premerom 36 cm. Vstopna odprtina svetle širine 12 cm in z višino 7 cm dopusti dostop samo prek prostega loka, predprostor pa varuje roko nepokli-

Pasti dvigalke, s katerimi je dovoljeno loviti pri nas:

Razpon med lokoma	Za divjad	Dostop (prek)	Razporna sila v N
70 cm – dve vzmeti	lisica, enok, rakun	samo vzdolž vzmeti	300 N
56 cm – dve vzmeti	lisica, enok, rakun	prostega loka	200 N
46 cm – ena ali dve vzmeti	kuna belica in zlatica	samo vzdolž vzmeti	177 N
37 cm – ena ali dve vzmeti	kuna belica in zlatica	prostega loka	150 N

canega radovedneža. Pokrov zaklepamo. Lovilne zaboje zelo priporočam, saj je, poleg večje varnosti, tudi lažja izbira lovilnega prostora.

Najboljši uspeh lahko pričakujete novembra in decembra; v hudem januarskem in februarskem mrazu so ulovi redkejši. **Prepričajte se tudi**, če v bližini ne nastavlja pasti še kateri drug lovec. Eden od obeh bo hudo razočaran! Ne samo pri kunah, tudi na mrhovišču, ki ste ga

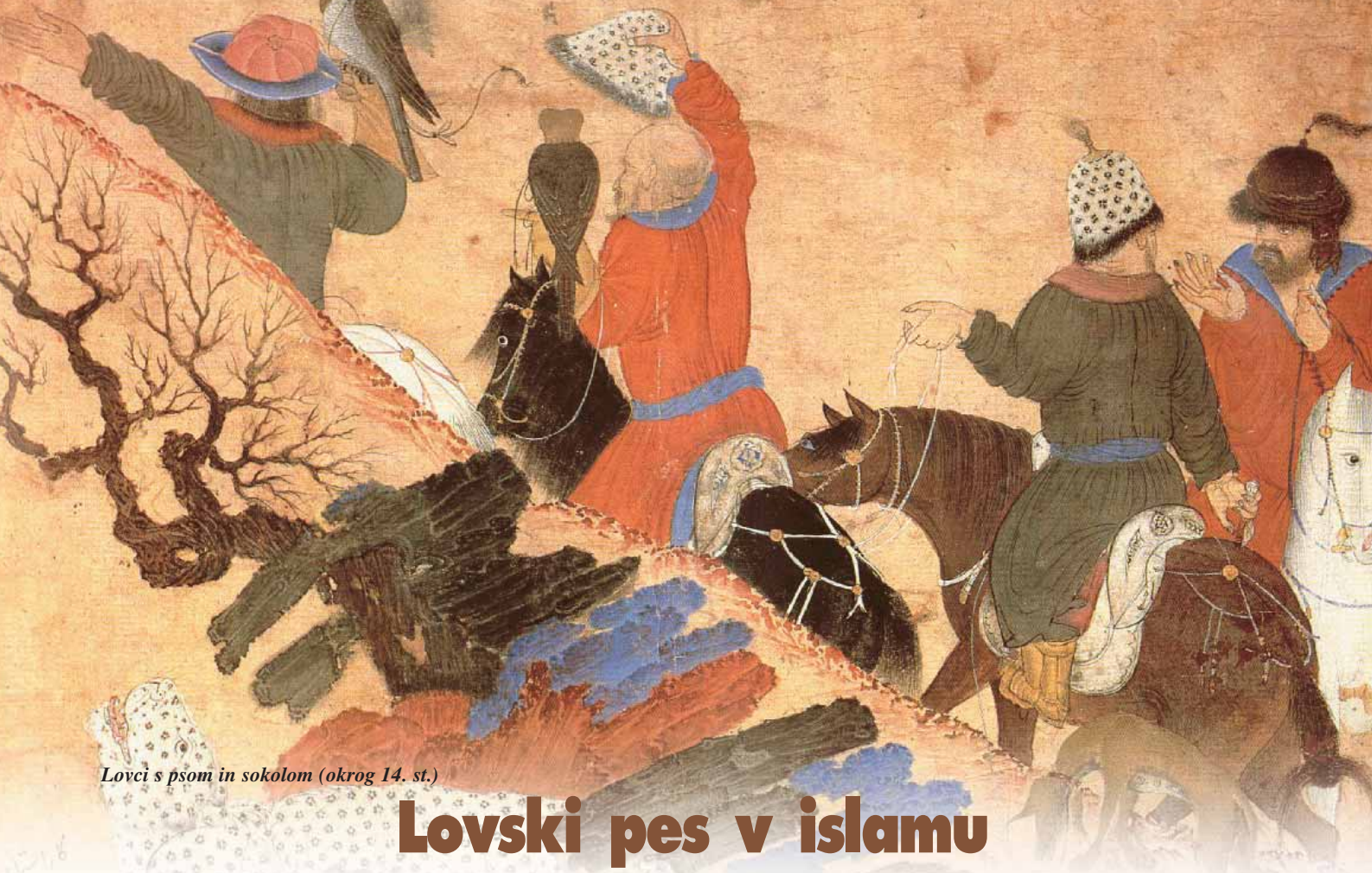
zalagali mesece, ima nepovabljen gost lahko hiter »uspeh«. »Dober lovski tovariš« vam pred nosom upleni »privezanega« srnjaka. Pomanjkanje lovske etike ali »koriščenje neomejene pravice«?! **Po tem ocenjujemo značaje.**

Pasti shranjujte v suhem prostoru in pazite, da se ne »navzamejo« vonja (daha), ki je kunam tuj. Upam, da bodo lovci, ki že lovijo ali šele začenjajo, v prispevku našli kaj koristnega. **Odgovorne v**

Vladi ali na naši LZS pa skušajmo spodbuditi, da bi tudi pri nas tak lov uredili s predpisi. Zato sem na začetku članka zapisal nekaj besed, ki bodo nekaterim odveč. **Ni treba uporabiti vsega, kar predlaga, npr., DJV;** tudi v nemških deželah tega niso storili. **Mednarodno sprejeta temeljna načela** ter predvsem opozorila o potrebni varnosti je treba nujno predpisati in tudi uresničiti! Ne bi rad spet srečal, tako kot pred desetimi leti na velikem sejmu, dobrega kovača, ki bi mi ponudil past stopalko kot »najuspešnejšo« past. **Veliko pazljivosti, dobrih uspehov in čilega zdravja vam želim!**

Bruno Skumavc

Lovci s psom in sokolom (okrog 14. st.)

Lovski pes v islamu

*Nikoli ne smeš na lov s sosedovim psom.
(turški pregovor)*

Zakaj naj bi slovenski lovec poznal kinologijo islamskih dežel? Vsekakor vsaj zato, da bo razgledan tudi v lovski in kinološki tematiki drugih dežel! Ne nazadnje (kot boste lahko razbrali iz tega zapisa) je bilo lovsko reklo »Lovec brez psa ni lovec!« v islamu še bolj v veljavi kot pri nas. Lovec, ki bo (je) lovil v Bosni in Hercegovini, bo (je) lahko spoznal obrise etičnih načel glede uporabe lovskega psa v lovišču. Načel in pravil islamske kinologije se sicer le še malokdo popolnoma spomni, še manj pa je v BiH lovcev, ki bi jih dosledno upoštevali. V BiH se po tragični vojni izogibajo delitvam na religioznih temeljih, a prav vera v veliki meri določa načine lova in ne nazadnje tudi vlogo lovskega psa. Na safariju v kateri od večinsko muslimanskih afriških držav (na primer v Maliju, kjer imajo lovci posebno pomemben družbeni položaj) se boste še hitreje seznanili z muslimanskimi načeli o uporabi lovskih psov. Islamski pogledi na lovskega psa torej niso zgolj oddaljena eksotika, saj jih je (bilo) mogoče srečati v naši bližnji soseščini. Za nameček pa kažejo presenetljivo premišljeno etičnost, ki jo laže razumemo, če vemo, kolikšno je bilo območje z muslimansko vero, in če poznamo položaj lovca v arhaičnem islamu. Ne nazadnje je prav, da je slovenski lovec razgledan in da pozna tudi druge lovske kulture!

Kolonialisti so Afričanom vsilili tudi svoja (ne)etična mnenja o lovu. Tako, denimo, beseda »safari« v svahiliju pomeni le potovanje in nima neposredne povezave z lovskim besednjakom. Mi pa »safari« razumemo kot lovsko potovanje s terenskim avtomobilom, ki omogoča varno zaščito pred zvermi. Lov iz avtomobila je v popolnem nasprotju z našo lovsko etiko in tudi z etiko pravih afriških lovcev. Podobnih posegov v afriške lovske kulture je bilo veliko in vprašanje je, koliko dandanes v muslimanskih deželah še upoštevajo šeriatske predpise o vlogi lovskega psa. Arabci so začeli poseljevati afriška ozemlja v 7. stoletju, med islamizacijo pa so do dobra spremenili tudi lovstvo in kinologijo. Od neolitika (od 4.500 do 1.800 pr. n. št.), ko je pes dokazano postal lovčev pomočnik, je bilo nešteto spreminjanj vloge lovskega psa. Po drugi strani pa je prav uporaba psov spremenila načine lova.

Šeriat je islamsko pravo, ki

temelji na Koranu, ki je temeljna knjiga muslimanske vere. Za lovske kinologe so posebno zanimivi šeriatski predpisi o uporabi lovskega psa v lovišču. Islam predpisuje, naj človek ne lovi samo za zabavo in naj ne ubija živali, katere mesa ne namerava uporabiti kot hrano.¹ Ob takšnih pravilih se kmalu srečamo tudi z nenavadno razvito lovsko kinologijo v Otomanskem cesarstvu. Določila glede lova s psi laže razumemo, če vemo, da je otomanska država², katere del sta bili Bosna in Hercegovina več kot 400 let, imela od svoje ustanovitve pa do polovice 19. stoletja teokratsko ureditev. Njeni družbenoekonomski in pravni odnosi ter tudi lovski predpisi so temeljili na religioznih temeljih, bila pa je ena največjih in najrazvitejših civilizacij tistega časa, ki ji dandanes prevečkrat pripisujemo samo slabe stvari in se ne zavedamo, da je bila tudi glede lovstva in lovske kinologije napredna v več pogledih. V otomanski državi so kinološke predpise

določili skozi prizmo vere, zato so praviloma vezani na določila glede uživanja divjačinskega mesa. To je razumljivo, saj ima vsaka vera natančna navodila in pomisleke glede uživanja mesa. O tem se lahko prepričamo v zakonikih krščanstva, judaizma, hinduizma, budizma ali drugih, nam manj znanih religij. Ob takih dejstvih moramo vedeti, da je bila islamska veroizpoved – tako ali drugače – afriškim ljudstvom vsiljena in da so ponekod še vedno živa tudi animistična verovanja, da je v stvareh in živalih duša. Tako tudi šeriatskih predpisov o kinologiji ne smemo razumeti kot v praksi uresničljiv ideal, ki bi ga upoštevali vsi lovci.

Spoznajmo nekaj primerov šeriatskih določil o uporabi psov pri lovu in statusu mesa divjadi, uplenjene s pomočjo psa.

- Če je lovski pes pojedel del plena ali če se sokol ni odzval na lovčev odpoklic, potem niso smeli jesti mesa

divjadi, ki so jo ulovili.ⁱⁱⁱ Lovec je moral upoštevati to pravilo, dokler nista bila pes ali sokol popolnoma izučena za lov.

- Če je za lov šolan pes polizal kri uplenjene divjadi ali jo nagrizel, potem so smeli uživati meso divjadi. Dovoljeno je bilo jesti meso uplenjene divjadi, s katerim je lovec najprej nahranil psa ali pa je lovski pes pojedel ostank divjadi potem, ko je uplenitelj vzel svoj del. Takšnemu mesu so rekli, da je »halal« (pomeni, da ga je dovoljeno uživati).

- Če je lovski pes zadavil divjad, a je ni ranil z zobmi, ni bilo dovoljeno jesti mesa take divjadi. Podobno je bilo prepovedano meso uplenjene divjadi, če se je psu, ki je gonil in ulovil divjad, pridružil nešolani pes ali pes lovca, ki pred lovom namenoma ni blagoslovil svojega dejanja z Bismillo "*bismi-llāhi ar-rahmāni ar-rahīmi*".^{iv}

- Če je lovec napotil psa na lov na neko divjad, pes pa je

pri tem uplenil neko drugo divjad, je bilo dovoljeno jesti meso tiste divjadi, vendar pod pogojem, da je pes ujel divjad v isti smeri, kamor ga je lovec napotil. Prav tako je bilo dovoljeno jesti meso uplenjene divjadi, če je lovec

Malijski azawakh

spustil psa za večjim številom divjadi, ob hkratnem omenjanju Boga z Bismillo pa je pes hkrati ulovil več ali vso opaženo divjad.

- Do divjadi, ki jo je ranil pes, so v muslimanskih deželah imeli enak odnos kot do divjadi, ki jo je z orožjem ranil lovec. To dokazuje, kako pomembno vlogo so pripisovali psu.

- Če je ranjena divjad pobegnila, lovec pa je nadaljeval iskanje in jo našel mrtvo, je bilo dovoljeno jesti meso take divjadi, če le-ta ni imela drugih ran, razen tistih, ki ji

jih je zadal lovec. Če je imela še drugo rano^v, je bilo uživanje njenega mesa prepovedano. Če je lovec nehal iskati ranjeno žival, a jo je pozneje našel mrtvo, je bilo meso prepovedano uživati (v islamu v takšnem primeru pravijo, da ni »halal« oz. da je »haram«).

Po šeriatu je bilo dovoljeno loviti s pomočjo vsake šolane živali, ki ima zobe sekalce ali kremplje. V koranu so omenjeni khorti (hrti) kot psi s posebnim statusom. Meso divjadi, ki so jo ujeli hrti, je bilo dovoljeno uživati, divjad, ki so jo ujeli drugi psi, pa je bila prepovedana. Šolanost psa za lov so preverjali z očno cenjenega učitelja - strokovnjaka, ki je psa učil, ali z ugotovitvijo priznanega poznavalca (torej nekakšnega kinološkega sodnika). Pri psu so šolanost za lov določali tako, da so preverili, ali na tri ukaze preneha trgati in jesti meso uplenjene divjadi.^{vi} Znano je, da so arabski lovci mlade salukije najprej učili lova na egiptovskega skakača (to je puščavska podgana oz. jerboa). Ko se je tega naučil, pa so ga začeli navajati na zajce, lisice, kojote, divje mačke, gazele in razne ptice. Za učitelja so velikokrat upo-

Hrt s plenom

S psi lovijo tudi v 'praloviščih'.

rabili kar šolanega odraslega psa, ki je približno leto starega psička imel ob sebi na lovu in mu »iz prve roke« predstavil svoje lovske veščine. Dobro socializiran in učen saluki ne pije umazane vode, zavrača hrano in vodo, če je kdo namočil roko vanjo, nikakor pa tudi noče loviti z drugim lovcem in ostaja zvest gospodarju.^{vii}

Razlogi za vzpostavljanje pogojev, ko je psu prepovedano uživanje mesa uplenjene živali, torej izvirajo iz želje, da bi ohranili človekovo dostojanstvo, ki ne dovoljuje, da bi človek jedel meso, ki ga je prej zaužil pes. Če je

znani kot brzci (pregovor pravi: brz kot hrt) in so jih imeli na Balkanu do novejšee dobe veliko, kar dokazuje med drugim besedi hrtar (vodja hrtov na lovu) in hrtovodja, ki je nekakšna žaljivka za osebo, ki je vedno na lovu in ji ni za drugo delo.« Zagari so divjad izsledili, ji sledili ter jo napadli, zlasti večjo, hrti pa so jo lovili in dohitevali. Beseda »zagar« je naziv za psa hrta in je na Balkanu znana Albancem, Grkom, južnim Srbom, Makedoncem, Bolgarom, prebivalcem ozemlja zdajšnje BiH in Turkom. Turkom je »zagar« pomenil klapouhega lovskega psa in

lovci v času Turkov vzrejali vsak svojo pasmo. Pse so ljubosumno varovali pred drugimi lovci in jih raje, kot prodali, pokončali.

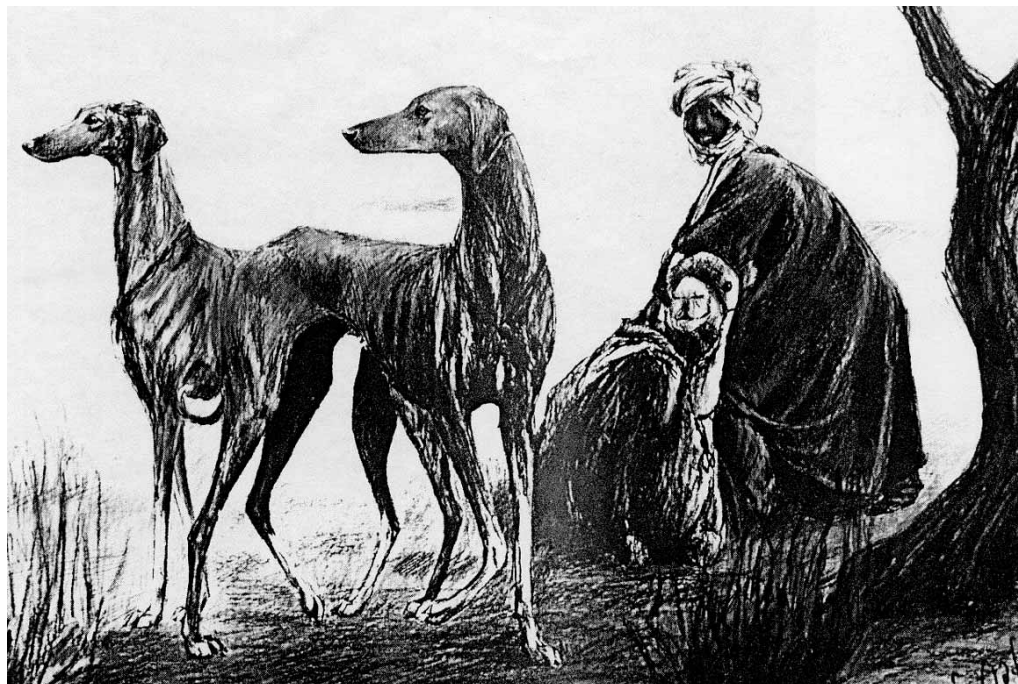
Šeriatski predpisi o uporabi psov so bili del islama kot religije in so bili ritualne narave, vsebovali pa so tudi ukrepe za zdravstveno zaščito ljudi. Prof. **Ismet Paloš** iz BiH piše, da so številni predpisi tako ali drugače v veljavnem Zakonu o lovstvu in jim je treba najti ustrezno mesto v zgodovini lovstva v BiH in tudi v drugih deželah, ki so bile nekoč del Otomanskega cesarstva. V islamu gledajo na psa kot na nečisto žival.

ga je nehygienično imeti v stanovanju. Šeriat odločno nasprotuje psu kot hišnemu ljubljencu, ki ne opravlja nobene koristne vloge, na primer pomoči na lovu, pri varovanju čred, pomoči slepim in podobno. V Savdsko Arabijo tako ne morete s psom, če nimate potrčila, da imate delovnega psa, na primer vodnika slepe osebe. Po dossegljivih podatkih upoštevajo tudi potrčilo, da imate delovnega lovskega psa. Izrecno so prepovedani boji psov in lov s psi na trofejne živali, ki jih šeriat sicer prepoveduje uživati.

Prerok Mohamed je verjel, da je denar od prodaje psa kot grešen denar tako kot od prostitucije, čaranja in obresti. Ker nekateri pravniki prodajo lovskega psa dovoljujejo, je to verjetno še en dokaz, da je imel pes pomembno lovsko vlogo (tako pa kajpak tudi ceno!) že v predislamskem obdobju. Kрая hrta je za tatu pomenila zanesljivo smrt ... in še bi lahko naštevati.

V sodobnem muslimanskem svetu so psi pogosti pri nomadih v severni Afriki, uporabljajo jih policisti in višji sloji muslimanov v zahodnih državah. Zanimivo je, da kljub zaničevanju psov v pravovernih islamskih skupnostih ponekod hrte obravnavajo, kot da ne bi bili psi, kar pa znova izvira iz dejstva, da je odvisnost lovca od psa starejša od islama. Arabci so namreč vzgajali hrte več tisoč let, pse pasme saluki (perzijske hrte) – ti praviloma lovijo pretežno s pomočjo vida in ne toliko z vohom (nosom) – pa še vedno uporabljajo pri lovu na gazele, zajce in šakale. Salukiji lovijo z vidom in lahko gonijo gazele do popolne izčrpanosti.^{ix}

Arabski beduini so pobožni muslimani in upoštevajo ritualne omejitve stika s psi, svojih salukijev pa preprosto nimajo za pse.^x Da bi jih obvarovali pred vročino in nočnim hladom, jim dovoljujejo celo spati v šotorih in potovati na kamelah, hranijo pa jih s svojo hrano. O pomenu, ki so jim ga pripisovali nekoč, govori tudi to, da so bili

Hrta in beduina

žival uplenil šolan pes s statusom lovskega pomočnika, ki lovi za svojega lastnika in ne zase, pa človekovo dostojanstvo ni bilo ogroženo. Pri tem velja omeniti, da so hrte uporabljali lovci z visokim družbenim položajem in plemiškimi naslovi, revni (divji) lovci pa so lovili s terierji.

O pasmah, ki so jih uporabljali v muslimanskih deželah in tudi na Balkanu, je pri nas pisal že dr. **Janko Lokar**: »Vidi se, da so na Balkanu lovili ptice s sokoli, dlakavo divjad pa s hrti in sledarji kakor Iliri in Kelti. Zagari oz. ogari in vižle so namreč sledni psi. Hrti so bili

prav oni so ga zanesli na Balkan. Turška plemena so imela razvito pastirsko in lovsko kulturo in prav turški begi so na Balkanu oživili lov. Turški prepored lova pa je razlog, da imajo lovci v BiH v svojem lovskem in kinološkem izrazju veliko turških besed. Beseda »barak« je turška in pomeni kodraste ali ostrodlakega psa, beseda »ker« v prevodu iz turščine pomeni psa, ki glasno goni divjad oziroma goniča, in sicer z njo včasih imenujejo psa na splošno, tu in tam pa se ta naziv nanaša samo na lovskega psa.^{viii} Bosanski begi so kot strastni

Vendar so si muslimani zahteve šeriata velikokrat razlagali po svoje in se oddaljili od zapisanih, pozabljali pa so na načela, ki jih je teokratska doktrina postavila za zaščito živali in s tem tudi psov; razen hrta.

Posebno odklonilen odnos so razvili do črnih psov, ki naj bi posebej satana. Poznavalci opozarjajo, da tak pogled na psa izvira še iz predislamske arabske mitologije in da so ga pozneje nepravilčno pripisali preroku Mohamedu. Za nameček koran nikjer ne označuje psa kot prepovedano žival. Psa je torej dovoljeno imeti, čeprav

Saluki

salukiji dragoceno darilo v znamenje spoštovanja.^{xi} Podobno salukije dojemajo paštunska plemena v Afganistanu, ki svojim hrtom, s katerimi so lovila volkove, lisice, leoparda in gazele, rečejo »baluchi«.

Ime saluki izhaja iz arabske besede salūqī, kar je ime starodavnega mesta na ozemlju zdajšnjega Jemna, in pomeni psa, ki lovi z vidom.^{xii} Arabci pravijo khortu oz. hrtu al-hurr, kar pomeni plemenit. Arabska narečja, ki sodijo v skupino fusha, imajo za psa na splošno izraz kalb, ki se je uveljavil tudi v sodobni arabščini. Salukijem (oz. njim podobnim psom) kot lovskim psom pa v turščini pravijo tazi, kar pomeni čist, svež ali nov – torej v nasprotju z drugimi psi, ki veljajo za nečiste. Taziji, ki jih dandanes najdemo v Kazahstanu, Uzbekistanu in Turkmenistanu, so uspešni pri lovu v stepah zaradi svoje hitrosti, dobrega vida in vonjanja.^{xiii} Sposobni so samostojnega lova, po islamskem pravu pa morajo loviti za lovca. Velikokrat lovijo ob pomoči šolanega sokola ali orla, kar še vedno srečamo pri Kozakih in Kirgizih, ki svojim hrtom pravijo taigan.^{xiv} Po nekaterih razlagah šariat takšnega načina lova ne odobrava, a ga v muslimanskih deželah vse-

eno srečamo. Taziji so bili sposobni loviti tudi volkove, a so ponavadi lovili v tropu s posebnimi pastirskimi psi, ki so jih imenovali kurtbogan (ubijalci volkov). Taziji so namreč volkove le gonili, močni pastirski psi pa so jih bili sposobni tudi zadaviti.^{xv} Saluki oz. tazi ali khort, kot so rekli med seboj podobnim lovskim psom, je bil med muslimanskimi lovci tako cenjen, da so mu dovolili ne le biti v hiši, ampak celo ležati na blazinah v ženskih prostorih. Drugih psov niso niti približno tako razvajali, taziji pa so bili v 19. stoletju priljubljeni tudi med lovci na Balkanu – torej v naši bližnji sosesčini in prav na tej točki sta si bili islamska in naša kinologija najbližje.^{xvi} O po-

menu, ki so ga v islamskem svetu pripisovali lovskemu psu, priča tudi dejstvo, da je zdaj ime »sultan« razširjeno po vsem svetu in tudi pri nas. Ime Sultan so v islamu dobili najpomembnejši psi s posebnimi nalogami, glede na status lovskega psa pa upravičeno domnevamo, da so to ime začeli uporabljati prav lovci. Ker so v politiki naslov sultan začeli uporabljati šele po letu 1000 n. št., lahko domnevamo, da so ga kinologi za svoje najboljše pse začeli uporabljati še prej.^{xvii}

V nekaterih zapisih o hrtih je zaslediti, da niso bili posebno vezani na lastnike. V vaseh naj bi veljalo, da je moral vsak pes na lov s tistim, ki ga je potreboval. Islamske zahteve po učenju lovskih psov niso po svoje nič posebnega, še posebno ne iz zgodovinskega zornega kota. Že grški zgodovinar **Ksenofon** (okrog leta 430 do 355 pr. n. št.) je pisal o načinih lova starih Grkov, ki so lovili predvsem s psi, in že oni so poznali čistokrvne in nepasemske pse. Pasemskim lovskim psom so rekli kastorjevci, in sicer po najbolj izkušenem bajeslovnem lovcu Kastorju. Določili so celo pasemske standarde, tudi starogrška lovška kinologija je temeljila na šolanju in uporabnosti psov. Goniči, denimo, so morali biti med gonjo odpoklicljivi (so prenehali z gonjo in se vrnili k vodniku). Tako premišljenih pogledov na lovsko kinologijo je bilo veliko, vsaka velika civilizacija je imela svojega in po

vsakem se lahko delno zgledujemo še dandanes. Ponekod so natančno določili tudi načine lova s sokoli. Po šariatnem pravu naj bi se sokol vrnil h gospodarju na njegov klic, pse (verjetno predvsem hrte) pa preizkušajo tako, da se morajo trikrat vrniti od ulovljene divjadi, ne da bi jo začeli jesti.^{xviii} Šariat posredno določa tudi vlogo psa krvosledca in z njim status najdene ranjene divjadi. Če s psom iščete ranjeno divjad, ob njej pa nato najdete drugega psa, je prepovedano uživati meso take divjadi. Meso je prepovedano uživati, če je bila divjad najdena v vodi, dovoljeno pa je uživanje, če je obstreljena divjad najdena nepoškodovana oziroma, če smo prepričani, da ima le rano od naše puščice ali kroglice. V posebnih okoliščinah hladnejših krajev je za uživanje dovoljeno tudi meso divjadi, najdene po več dneh, razen če ni začela zaudarjati. Za krvni sled naj bi bili posebno uporabni psi pasme taigan, ki pa so zdaj, ko lov ni več način življenja v kirgiških hribih, izjemno redki. Predstavnikov čiste pasme naj bi bilo namreč le še kakšnih 1.000, pa še pri teh se ruska kinološka zveza trudi izbrati primerne pse za zrejo.

Pri prebiranju kinološke literature prevečkrat zapa-
demo pod vtis, da se je vse
dogajalo v Nemčiji, Franciji
ali Angliji, na domačo ki-
nologijo se tu in tam (žal ve-
likokrat tudi prepozno!) še
spomnimo, proti vzhodu pa
se ozremo le redko ali nikoli.
Šariat, ki je tako prenikavo natančno določil vlogo lovskega psa in temu ne nazadnje dal tudi posebno ceno, ima skrbno obdelana tudi etična načela o orožju, ki ga je dovoljeno uporabljati pri lovu na posamezno divjad. Pri uporabi orožja kot delu lovске etike so podobno premišljeni predpisi kot v kinologiji. Uporabnik orožja oz. vodnik psa mora biti musliman, morebitno izposoja psa oz. orožja pa mora plačati ipd. Naslednjič bomo pisali tudi o orožju v islamu.

Jane Weber

Premožen Arabec in njegov lovski pes

Preglednica:

Zaradi lažjega razumevanja objavljamo preglednico pasem hrtov. V islamu je namreč hrt daleč najbolj zastopana pasma oziroma skupina psov. Iz nje je razvidno, kako specializirane naloge so imeli hrti kot lovski psi: lovili so jelene, irski volčji hrt pa je bil kot največja pasma specializiran predvsem za lov na volkove. Na zdajšnjih razstavah psov verjetno le najboljši lovski kinologi vsaj »poškilijo« k skupini hrtov kot k skupini lovskih psov. Športni kinologi pa v njih vidijo zgolj tekače in pozablajo, da so odlični lovčevi pomočniki.

HRTI – SKUPINA X FCI

V skupino X. FCI sodijo naslednje pasme hrtov:

Številka FCI standarda	Izvirno ime pasme	Slovensko ime pasme
228	Afgan Hound	afganistanski hrt
307	Azawakh afriški	hrt – azawakh
333	Chart Polski	poljski hrt
193	Borzoi ruski	hrt – borzoi
164	Deerhound	škotski jelenar
285	Galgo Espanjol	španski hrt
158	Greyhound veliki	angleški hrt
160	Irish wolfhound	irski volčji hrt
240	Magyar Agar	madžarski hrt
188	Sloughi	arabski hrt – sloughi
269	Saluki	perzijski hrt – saluki
200	Piccolo levrierro italiano	mali italijanski hrt
162	Whippet	mali angleški hrt – whippet

Opombe:

ⁱ Po določilih šeriata je bil lov dovoljen ob pomoči šolanih živali in železnega orožja, kot so puščice, meč, sablja ipd., z namenom pridobivanja mesa divjadi, ki se lahko uporabi v prehrani, pa tudi zaradi kože, dlake, perja ali kosti tiste divjadi, katere meso ni za prehrano, in zaradi obrambe življenja ali lastnine pred divjimi živalmi.

ⁱⁱ Otomansko cesarstvo (1300–1920) je ustanovil Osman, na vrhuncu pa je bilo za življenja Suleimana. Tedaj je zajemalo Madžarsko, del južne Rusije, Iran, obalo Palestine, Egipt in severno Afriko, del Otomanskega cesarstva pa je bila več kot 400 let tudi Bosna in Hercegovina.

ⁱⁱⁱ »Lov na divjad za svojega lastnika« pomeni to, da pes, ki pomaga človeku pri lovu, ne je tistega, kar ujame, in sicer zaradi prenašanja nalezljivih bolezni z živali na človeka. Nekateri šeriatski pravniki so delali razliko med lovskim psom in ptico (npr. sokolom). Menili so, da je dovoljeno jesti meso, ki ga je jedla ptica, uživanje mesa, ki ga je jedel pes, pa so prepovedovali. V islamu prepoved označujejo z besedo *haram* [????] in za takšno meso pravijo, da je haram.

^{iv} »Bismillah« je izrek (V imenu Boga, Milostljivega, Usmiljenega!), s katerim se začne prva sura oz. prvo poglavje Korana. Muslimani ga uporabljajo v različnih kontekstih. Velikokrat se z njim začnejo ustave islamskih držav, lovci pa ga morajo izreči pred strelom.

^v Šeriat morebiti tu misli tudi na psa krvosledca, ki bi lahko povzročil takšno rano. Žal v meni dostopnih virih ni govora o psih krvosledcih v

islam, sumim pa, da so morali imeti pse, šolane tudi za to zahtevno delo. Hočem reči, da nisem naletel na zapis o psu, ki bi bil šolan prav za krvosledca in bi bil specializiran zgolj za to lovskokinološko disciplino (»barvar« kot ga pod germanskim vplivom imenujemo mi, naj načeloma ne bi obstajal). Za nameček zapisi o muslimanski kinologiji niso zlahka dosegljivi. O krvosledcih še, vsaj posredno, govorijo, o psih specializiranega tipa barvarjev pa ne, čeprav si je islamska kinologija prizadevala za pasemske klasifikacije psov.

^{vi} Šolana ptica se je morala na lovčev klic vrniti po iskanju. Kar zadeva žival, s katero se lovi, sta morala biti izpolnjena dva temeljna pogoja: žival mora biti šolana samo za lov divjadi, in sicer jo mora loviti za lastnika in ne zase, tako kot to zahtevamo tudi v naši lovski kinologiji. V Otomanskem cesarstvu je bilo najpomembnejše določilo, da je pes šolan za lov na določene vrste divjadi, iz prakse pa vemo, da se to v dobri meri doseže s pasemskimi psi.

^{vii} Salukiji in drugi hrti imajo slabše razvito čutilo vonja, boljša pa sta pri njih vid in sluh. Zdaj te pse uporabljajo za dirke in spremljevalce, in le malokdo ve, da so to lovski psi, o tem pa se je gotovo prepričal vsak slovenski lastnik hrta, če mu je ta pobegnil na sprehodu in zagledal srno. Krotak in priljuden hrt se namreč lahko v trenutku pokaže v lovski podobi in se kaj hitro požene za divjadjo.

^{viii} Beseda »brak« v nemščini in nizozemščini pomeni goniča. Iz nemščine smo jo povzeli tudi mi.

^{ix} Saluki je ena najstarejših pasem. Faraoni so te zveste lovske pomočnike dajali mumificirati in jih pokopati poleg sebe. Poznamo več vrst salukijev. Različna imena so jim nadelili glede na matično domovino. Kinološka literatura navaja tri tipe salukijev: sloughi ali arabski hrt (Severna Afrika), tazy (Iran, Turčija, Afganistan in Rusija) ter azawakh (Mali, Nigerija). Ti se razen po imenih razlikujejo tudi po tipih dlake in jih dandanes štejejo za različne pasme. Psa pasme azawakh je v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja prvi pripeljal v Evropo jugoslovanski diplomat dr. Zdravko Pečar. Ni ga mogel kupiti, saj psi načeloma niso na prodaj, podarili pa so mu ga nomadi iz burkinafaških krogov. »Azawakh« je ime doline in v jezikih iz skupine tuareških jezikov tamahaq pomeni »severna dežela«. Te pse še zdaj srečamo pri lovcih med nomadskimi Tuaregi. Naj kot zanimivost dodam, da je avtomobilska tovarna Volkswagen dala pred leti svojemu novemu vozilu ime Touareg. Ime oz. zgolj le njen zapis je le priredila, nomadskim Tuaregom, ki s kamelami in v spremstvu svojih azawakhov tovorijo sol, pa se je oddolžila s simbolično odškodnino.

^x Arabci so bili kolonialisti in svojih sužnjev temnejše polti niso imeli za ljudi z voljo in razumom. Potemtakem je bil lovski pes več vreden od sužnja.

^{xi} Beduini so že pred 4.000 leti vzrejali pse pasme saluki. Zavedali so se njegovih lovskih sposobnosti in so ga klicali tudi *hčerka šotora*, *sin puščave*, *puščavska oko* ipd. Pravimo, da je afganistanski hrt le vrsta dolgodlakega salukija, čeprav je dandanes med njima velika razlika. Afganistanski hrt ali »baluči« je podnevi lovil puščavske lisice in gazele, ponoči pa je čuval šotore.

^{xii} O izvoru imena »saluki« obstajajo prava znanstvena dela. Nekatera skušajo dokazati, naj bi saluki dobili ime po mestu Salūq na meji Armenije zahodno od Kaspijskega morja. V drugih beremo, da gre za ime kraja Salūqiyyah blizu mesta Antioch na jugu Turčije, spet tretja pa zatrjujejo, da ime izvira iz toponima Salūqiyyah za zdajšnje mesto Silifke v Turčiji. Obstaja pa tudi teorija, naj bi saluki dobili ime po kraju Salūqiyyah na desnem bregu reke Tigris v Iraku. Kar zadeva arabsko literaturo, so domnevno prvo omembo izraza »saluki« našli v pesmi nekega pesnika, rojenega pred islamom, v klasičnih lovskih pesmih (imenovanih »tardiyyat«), iz dobe Abbasidov pa »saluki« v doslej odkritem gradivu ni omenjen.

^{xiii} Tazi in saluki sta si zelo podobna, kirgiški hrt – »taigan« (v kirgiškem jeziku to ime pomeni »hitri«) je bližje afganistanskemu hrtu, vsi pa so v zasnovi hrti.

^{xiv} Lov s psom in sokolom oz. orlom je izpričan na številnih petroglifih, zato lahko sklepamo, da gre za enega starejših načinov lova, ki so se ohranili do danes.

^{xv} Na Irskem so za lov na volkove uporabljali irske volčje hrte. Njihove

prednike so na Irsko in v Veliko Britanijo pred več kot 2500 leti verjetno pripeljali Feničani iz Sirije, Palestine, Izraela in severne Afrike.

^{xvi} Taziji so bili med lovci Centralne Azije tako priljubljeni, da jih je Stalinov režim hotel izkoreniniti pod pretvezo zaščite divjačine, pravzaprav pa je šlo za poskus razbitja vezi med uporniškimi plemen.

^{xvii} Tu sem kajpak na meji špekulacije, a zgodovinska dejstva me upravičeno napeljujejo na takšne povezave. Izvor imena »sultan« je neznan. Domnevajo, da ima korenine v akadjskem in asirskem jeziku Mezopotamije. Beseda »sultan« je tudi v Koranu, in sicer kot oznaka človeka z močno magično ali moralno avtoriteto, kakršno naj bi imela prerok ali satan.

^{xviii} Enake zahteve veljajo pri lovu s sokoli in udomačenimi gepardi. Zanimivo je, da nekateri šeriatski pravniki dovoljujejo uživanje divjačine, ki jo je jedel sokol, uživanje mesa, ki ga je jedel pes, pa prepovedujejo.

J. W.

Uporabljeni viri:

- El Fadl, Khaled Abou, 2004: *Dogs in the Islamic Tradition and Nature*. V: Encyclopedia of Religion and Nature. New York: Continuum International.
- Hočevar, Tone, 2005: *Čisto pravi hrt za navadne smrtnike*. V: Moj pes, XIV, št. 7–8.
- Lokar, Dr. Janko, 1948: *Naši psi*. Ljubljana: Lovski svet LR Slovenije.
- L/P, 2006: *Afganistanski hrt*. V: Kinolog št. 11 – november 2006.
- Machevarianov, P. M., 1991: *Notes from a hunter with dogs of the Simbirskaya Governorate*. Minsk.
- Paloš, prof. Ismet, 2003: *Ne treba loviti iz zabave: Na marginama starih zakona o lovu*. V: Lovački list, Letnik XXXIX, št. 68, str. 30–31. Sarajevo: Glasilo Saveza lovačkih organizacija BiH.
- Sabaneev, L. P., 1993: *Hunting Dogs*. Minsk.
- Sludsky, A. A., 1938: *The Asiatic Borzoi Tazy and hunting with it*. Alma-Ata.
- Smith, G. Rex, 1980: *The Arabian Hound, the "Saluqi": Further Consideration of the Word and Other Observations on the Breed*. V: Bulletin of the School of Oriental and African Studies, University of London, Vol. 43, No. 3 (1980), pp. 459–465.
- Škofic, Jože, 1978: *Kinologija*. Ljubljana: LZS.
- Špoljarić, Boris, 2007: *Bosanski ostrodlaki gonič barak*. V: Kinolog, št. 5 – maj 2007.
- Šušteršič, inž. Mirko, 1951: *Zgodovina lova*. V: Naš lov (1. del). Ljubljana: Lovska zveza LRS.
- Weber, Jane, 2003: *Trenska raziskava lovskega turizma v BiH*. Ljubljana: Filozofska fakulteta (referat).
- Allen Woods, Barbara, 1959: *The Devil in Dog Form*. V: vol. 11 of Folklore Studies. Berkeley: University of California Press.

Kaj vse so o divjadi, lovu in lovci pisali časopisi na Kranjskem ...

Piše: mag. Romana Erhatič Širnik

(Nadaljevanje iz *Lovca*, 12/07)

Lovi na Kranjskem

Od nekdanj je lov služil različnim interesom: nekaterim je bil dodaten vir prihodkov, drugim priložnost za druženje, tretjim stvar prestiža in priložnost za utrjevanje družbene veljave. Jesenski lovi so bili pomembni družabni dogodki. Imenitnim lovcom je vedno uspelo privabiti ugledne lovske goste. Uspeh lova je bil odvisen od števila uplenjenih živali, še bolj pa od udeležbe vplivnih lovcev.

V jeseni so časopisi poročali o začetkih lova in stanju divjadi, po končanih lovih pa o lovskih uspehih. Lovišča so oživila v začetku lovske sezone. Lov se je začel z vso strastjo, vendar pa včasih ni bilo omembe vrednega plena. Leta 1903 so uplenili največ zajcev in poljskih jerebic, na Notranjskem pa tudi nekaj srn. Zajce so si prizadevali uničiti tudi kmetje (Slovenec, št. 212, 15. september 1903). Na Notranjskem so poljske zajce vneto preganjali, drugod, na primer ponekod na Gorenjskem, pa jih kmetje niso vznemirjali (Slovenec, št. 221; 25. september 1903). Ko so zakupnine za nekatera lovišča povečali skoraj za polovico, so v Slovincu zapisali, da niso previsoke. Lov se je še vedno izplačal. Do začetka februarja so v zimski sezoni 1903/1904 lovci uplenili 221 zajcev, 167 srn in osem lisic (Slovenec, št. 25, 1. februar 1904). Na Gorenjskem so uplenili veliko več divjadi kot v prejšnjih letih, največ srn in zajcev. K uspehu sta prispevala hud mraz in visok sneg (Slovenec, št. 12, 16. januar 1904). Jeseni 1908 so poročali, da se je v preteklosti zaradi ugodnih vremenskih razmer divjad namnožila. Veliko je bilo divjih rac, golobov in jerebic, število prepelic se je manjšalo iz leta v leto. Za takšno stanje so obtoževali lov v Italiji in Grčiji; v navedenih državah so prepelice skoraj zatrli in uničili. Veliko je bilo zajcev in srn, posebno na Kočevskem. Zato so tam lovišča na dražbah dosegala izredno visoke cene. Pri Slovincu so zaključili z napovedjo, da bodo imeli lovci v tem letu veliko zabave (Slovenec, št. 183; 11. avgust 1908). O precejšnjem številu lisic, jazbecev, manjkalo ni prepelic in poljskih jerebic, so poročali tudi iz okolice Kranja in Smlednika (Slovenec, št. 190, 20. avgust 1908). Konec leta 1908 so poročali, da so bili lovi na Kranjskem zanimivi in bogati. V logaških, borovniških in vrhniških gozdovih so uplenili veliko srn in zajcev. Veliko divjadi je bilo na Kočevskem in Gorjancih, kjer ni manjkalo tudi lisic, kun in jazbecev. Poročali so o številnih divjih golobih, racah in poljskih jerebicah (Slovenec, št. 240, 29. oktober 1908). Iz logaškega in postojnskega okraja so poročali o zadovoljivem lovu, čeprav so uplenili manj srn kot leto prej. Več srn so imeli samo v graščinskih loviščih, kjer so jih tudi bolje varovali (Slovenec, št. 244, 23. oktober 1908). Zadovoljni so bili gorenjski lovci. V lovišču v okolici Praš, Mavčič in Smlednika so na enem samem lovu uplenili šestintrideset zajcev, dvajset jerebic, šest fazanov in par veveric (Slovenec, št. 246; 26. oktober 1908).

Redno so poročali o jesenskih lovih kneza Windischgraetza v Kamniških planinah. Poleg kneza se je jesenskih lovov vedno udeležilo več imenitnih gostov, med njimi se je lova večkrat udeležil tudi kranjski deželni glavar. Praviloma so lovi trajali več dni. Leta 1895 so že prvi dan uplenili trinajst divjih koz (gamsov), med njimi nekaj močnih kozlov (Slovenec št. 267, 20. november 1895). V začetku 20. stoletja se je precej povečal

obisk planin; planinarjenje je postalo moda. Leta 1906 je Slovensko planinsko društvo na prošnjo kneza Windischgraetza zaprosilo člane, naj se od 5. do 7. septembra odpovedo obisku Kamniških planin (od Grintovca do Ojstrice). Poudarili so, da se tako izognejo morebitni nesreči ter ne motijo lova (Slovenec, št. 196, 28. avgust 1906). Na omenjenem lovu so ustrelili 65 divjih koz (gamsov), večino uplenjene divjadi pa so podarili domačinom (Slovenec, št. 207; 11. september 1906). Naslednje leto je bil lov od 9. do 12. septembra in so zopet opozorili turiste, naj v navedenih dneh ne zahajajo v planine (Slovenec, št. 200; 31. avgust 1907). Lova sta se udeležila kneza Hugo in Oto Windischgraetz (Slovenec, št. 207, 9. september 1907). V Kamniških planinah je bil imeniten lov tudi v času od 31. avgusta do 5. septembra 1908. Lova se je udeležilo devet lovcev: knez Hugo Windischgraetz s tremi sinovi in 81-letni stric Ernst s sinovoma Otonom in Karlom. V šestih dneh so uplenili 42 gamsov, nekaj srn in planinsko jerebico (?). Posebno srečo je imel mladi princ Alfred, ki je uplenil tri najmočnejše kozle. Zadovoljen je bil tudi knez Ernst, ki je uplenil dva gamsa. Plen je prevzel trgovec Grašek v Kamniku (Slovenec, št. 211, 15. september 1908). Leta 1910 je lov na divje koze v Kamniških planinah (od Ojstrice do Grintovca) potekal od 4. do 7. septembra. Izletnike so zaprosili, naj v navedenem času ne obiskujejo planin, da bi se izognili nesreči ter da ne bi motili lova (Slovenec, št. 195, 29. avgust 1910). Natančnejša navodila, kam lahko gredo turisti, je objavilo Slovensko planinsko društvo (Slovenec, št. 200, 3. september 1910). Časopisi so poročali tudi o jesenskih lovih v knezovih notranjskih loviščih. Jeseni 1892 so priredili lov na srne v okolici Planine in Postojne. V dveh urah so uplenili dvanajst srnjakov, trinajst srn in dva zajca (Slovenec št. 263, 17. november 1891). Po poročanju časopisov je bil knez Windischgraetz strasten lovec. Februarja 1892 je bil na lovu tri večere zapored. Vsak večer je ustrelil srnjaka (Slovenec št. 36, 15. februar 1892). Na lovu je bil več večerov zapored tudi v juniju. Prvi večer je ustrelil dva srnjaka, enega z voza, ko se je vračal z lova (Slovenec št. 163, 20. julij 1892).

Podobno kot v Kamniških planinah so lovili tudi v loviščih grofa Attemsa. Tudi tam je lovsko vodstvo grofa v Lučah pozivalo obiskovalce planin, naj v času velikih lovov od 26. do 30. avgusta 1912 opustijo obisk gora, kot so: Bela, Konj, Deska, Korošica, Baba, Dedec, Ojstrica, Veliki vrh, Dleskovec in Polšek (Slovenec, št. 187, 17. avgust 1912).

V Karavanke je vabil na lov gospod Petrič, predstavnik avstrijske pivovarne. Jeseni leta 1903 so se vabilu na lov na gamse na Golici in Stolu odzvali številni imenitni gostje: japonski in ameriški odposlanik v spremstvu dveh drugih odličnih gostov z Dunaja. Omenjeni gospod je imel lovišča tudi na Notranjskem. Z Gorenjske je svoje lovske goste popeljal še na lov na srnjake v Starem trgu pri Ložu. Odposlanca sta uplenila dvanajst gamsov, dvajset srnjakov, več lisic in zajcev. Ni čudno, da sta izrekla pohvalo Kranjski, pa tudi dobri in prijazni postrežbi. Na Gorenjskem so ju gostili v hotelu v Lescah in v hotelu Černe na Bledu, v Starem trgu jih je pogostil tamkajšnji župnik (Slovenec, št. 276, 28. november 1903).

(Se nadaljuje.)

Na kratko iz tujega tiska ...

Slovaška: V bližini vasi Valaska, ki leži v osrednjem delu države, je medvedka napadla in poškodovala skupino treh lovcev, pri čemer sta bila dva lovca poškodovana. Medvedka je naprej napadla 65-letnega lovca in ga večkrat ugriznila v roko. Drugi lovec, ki je bil v neposredni bližini dogodka, je želel medvedko pregnati s strelji v zrak in vpitjem, vendar je medvedka napadla tudi njega. Šele tretji lovec je uspel upleniti napadalno medvedko in rešiti svoja lovska prijatelja. Glede na to, da se je omenjeno dogajalo v drugi polovici decembra minulega leta, domnevajo, da je medvedka napadla lovce zaradi lakote, potem ko se je zbudila iz zimskega dremeža. V tej državi številčnost medvedov ocenjujejo na 300 do 600 živali, medtem ko kmetje, lovci in čebelarji trdijo, da je medvedov več kot 800.

(Jagen Weltweit Internet)

Rusija: Na območju severnega Kavkaza so 4. novembra minulega leta varnostni organi našli 9 ustreljenih lovcev, ki so jih domnevno ubili islamski uporniki. Varnostni organi so začeli iskati lovce potem, ko se 3. novembra, kot je bilo dogovorjeno, niso vrnili z lova. Ubite lovce so našli v skrivališču v gozdu. Ob lasti domnevajo, da je bil zgolj nesrečen slučaj ter da so lovci slučajno naleteli na upornike.

(Jagen Weltweit Internet)

ZDA: V zvezni državi Iowa je 26. oktobra minulega leta na lovu nastala nenavadna nesreča, ki pa se je k sreči končala srečno. Pri lovu na fazane je 37-letni lovec želel pobrati fazana, ki je padel na drugo stran žične ograje. Pri tem je svojo napolnjeno puško odložil na tla in splezal čez žico. Eden od lovskih psov, ki so tekali ob ograji, je nesrečno pohodil sprožilec puške in pri tem sprožil strel, ki je zadel lovca v meča na nogi. Ranjenega lovca so prepeljali v bolnišnico.

(Jagen Weltweit Internet)

Švica: Lovski čuvaji, nadzorniki in policija so v skupni akciji na jugovzhodu kantona Graubünden prijeli 7 italijanskih krivolovcev, ki so nezakonito lovili na omenjenem območju. Na tamkajšnjem območju se je že v

Foto: M. Rošček - Diana

prejšnjih letih pojavljali krivolov, zato so bile skupne akcije prej omenjenih organov načrtovane vnaprej. Od omenjenih sedmih krivolovcev jih je imelo 5 pri sebi puške, uplenili pa so kozoroga in dva gamsa - kozla. Proti krivolovcem so bile podane ovadbe zaradi krivolova, kršenja zakona o orožju ter zveznega zakona o lovu in varstvu prostoživečih sesalcev in ptic.

(Jagen Weltweit Internet)

Mozambik: V tej afriški državi so ustanovili posebne enote, ki naj bi prebivalstvo varovale pred vedno pogostejšimi napadi divjih živali, še posebno slonov in krokodilov. V zadnjih 10 letih je v tej državi zaradi napadov omenjenih živali namreč izgubilo življenje več kot 300 ljudi, pri čemer je treba zapisati, da so napadi v zadnjem času čedalje pogostejši. Hkrati so na območju reke Zambezi začeli zbirati krokodilja jajca, s čimer naj bi preprečili nadaljnje povečevanje številčnosti te živalske vrste.

(Jagen Weltweit, 5/2007)

Indija: Po najnovejših podatkih naj bi v tej državi živel zgolj 1.300 do 1.500 bengalskih tigrov, kar je več kot polovico manj kot pred petimi leti. Kritiki opozarjajo, da so podatki popolnoma neprimerljivi, saj se je v tem času spremenila metoda ugotavljanja številčnosti. Zato so oblasti pridobile podatke vzle zgolj kot opozorilo o zmanjševanju številčnosti te redke in ogrožene živalske vrste.

(Jagen Weltweit, 5/2007)

Nemčija: Zvezno ministrstvo za prehrano, kmetijstvo in zaščito potrošnikov je za pripravo modela »upravljanja z divjim prašičem v kmetijski krajini« nameni kar 300.000 €. Projekt bo trajal do leta 2011, v njem pa bodo sodelovali lovci, kmetje in raziskovalci. Glavni namen projekta je ugotoviti načine in metode čim uspešnejšega zmanjševanja in omejevanja škode od divjih prašičev v kmetijskem prostoru ter zmanjševanja številčnosti te vrste. Projekt bosta vodila nemška lovska zveza ter nemška kmečka zveza. Na šestih območjih bodo preskušali zaščitne ukrepe v kmetijstvu in načine lova, s poudarkom na zaščiti koruznih njiv. V Nemčiji zdaj raste koroza na 1,7 milijona hektarjev površine, pri čemer so se površine, posejane s korozo za proizvodnjo rastlinskih biogoriv, samo v letu 2006, v primerjavi z letom 2005, povečale za več kot 100 %.

Velikopovršinska pridelava koroze omogoča ugodne življenjske razmere za divje prašiče, vpliva pa tudi na njihovo razširjenost in vedenje na eni strani, na drugi pa praktično popolnoma onemogoča omejevanje številčnosti te vrste z lovom.

(Wild und Hund, 22/2007)

Nemčija: Pri kraju Marburg v zvezni deželi Hessen je 21-letnega mladeniča dobesedno kot strela z jasnega zadel mrtev labod. Kot so ugotovili pozneje, je mož hodil po poti pod električnimi žicami daljnovoda, v kate se je zaletel labod in pri tem izgubil življenje. Mrtev labod je

padel mladeniču na hrbet in ga podrł na tla. K sreči se le-ta pri tem ni huje poškodoval, dobil je zgolj nekaj prask.

(Wild und Hund, 22/2007)

Nemčija: Potem ko so našli nekaj mrtvih poljskih zajcev, je kmetijsko ministrstvo zvezne dežele Sachsen-Anhalt prepovedalo nadaljnjo uporabo strupa raptom, ki je v rabi proti glodavcem (mišim). Zvezno ministrstvo za zaščito potrošnikov je zaradi izjemno številnih poljskih miši dovolilo uporabo tega rodenticida. Pri uporabi omenjenega strupa je sicer predpisano, da je nastavljanje dovoljeno zgolj v posebnih pasteh, kamor druge vrste nimajo dostopa ali pa neposredno v mišje luknje v tleh.

(Wild und Hund, 22/2007)

Nemčija: Kako potrebna je previdnost pri lovu, opozarja naslednji primer iz nemške zvezne dežele Hessen. Med skupnim lovom na veliko divjad je strelec ustrelil na srnjad in jo tudi normalno uplenil. Vendar pa je krogla približno 12 m pred srno zadela 6 mm debelo vejico, pri čemer je delček krogle spremenil smer in pod kotom 40 ° v bližnji smrekovi gošči v razdalji 25 m smrtno poškodoval 6-letnega nemškega prepeličarja, ki ga strelec sploh ni videl. Ko so pozneje rekonstruirali dogodek, praktično nihče od prisotnih ni mogel verjeti, da je kaj takega sploh mogoče!

(Wild und Hund, 22/2007)

Pripravil:
mag. Janko Mehle

Objavljamo še termine nekaterih pomembnejših sejmov z lovsko tematiko:

Jagd & Hund (Dortmund),
5.–10. 2. 2008;

Hohe Jagd und Fischerei (Salzburg),
22.–24. 2. 2008;

IWA & OutdoorClassics (Nürnberg),
14.–17. 3. 2008;

Weidwerk & Fischweid (Celovec),
28.–30. 3. 2008.

V kaluži

JERNEJ MAROLT

3. nagrada javnega tečaja (2007) revije Lovec za najboljšo zgodbo z lovsko tematiko

Kramarca je krmišče v našem lovišču, ki mi ga je v času opravljanja pripravništva moj lovski mentor France razkazal med prvimi.

Hribček, ki štrli iz pobočja med strnjnimi gozdovi, človeka prevzame že na prvi pogled. Pot do njega vodi čez vas, ki se pomenljivo imenuje Brlog, po gozdni cesti, nato pa še nekaj sto metrov peš po vlaki. Nihče več ne ve natanko, od kod tako ime, lovci pa ga poznamo vsi. Marsikdo v šali pripomni, da bi bila tudi beseda »štala« čisto primerna.

Že takrat sem občudoval Franceta, kako vsak dan, ne glede na vremenske razmere ali količino dela na kmetiji, obišče omenjeno krmišče, vrže nekaj

pesti koruze ali vedro jabolk z domačega vrta in prebere nočno zgodbo, zapisano v veliki kaluži. »Vidiš, danes ponoči je bila v kaluži medvedka z dvema mladičema. Eden od mladičev verjetno malo šepa na zadnjo levo nogo. Svinja s tremi ozimci je prerila vlako, jelena pa danes ni bilo, sledi so še včerajšnje ...,« mi je razložil. To in še tisoče podobnih zgodb je France že prebral na Kramarci, vse zgodbe pa nesebično deli z lovskimi tovariši. Marsikomu je že pomagal do prvega lovskega blagra pri srnjadi, jelenjadi, prašičih in medvedu, pri slednjem, po večini, prav na Kramarci. Tudi sam sem takoj vzljubil tisti košček sveta, ki je Bogu padel iz rok, ko je zase ustvarjal tisti del nebes, v katerem se sprehaja divjad. Večkrat sem ga tudi sam obiskal

in skušal prebrati zgodbo iz kaluže. Bolj ali manj mi je uspevalo, če pa sem se primerjal s Francetom, sem se sam sebi še vedno zdel nepismeno otroče.

Kar nekaj noči sem sam prebil na preži ob krmišču. Tam sem videl prvega medveda v življenju in doživel pretep dveh mlajših medvedov, ki se nista mogla dogovoriti, čigava je koruza; dogovarjala pa sta se tako glasno, da me je spreletaval srh. Nekega poznega jesenskega popoldneva je jazbica pripeljala dva mladiča, ki sta se razposajeno podila okrog kaluže, nato pa sta si, kot majhna otroka, skočila v lase. Jazbica je, godrnjaje in v slogu moje učiteljice iz nižje stopnje, prihitela do njiju, ju spravila narazen in vsakemu prisolila po eno vzgojno klofuto. Videl sem tudi srnjaka,

kako je zaskočil srno, in pozimi lisjaka, ki sta se spopadla do krvi, verjetno za samico, ki ju je opazovala od daleč ...

Tistega zimskega popoldneva se mi je po več dneh napornega dela v službi in popoldanskega študija zopet zahotelo oditi v lovišče in spočiti glavo. Žena, ki me bere kot France kalužo na Kramarci, mi je že v očeh prebrala vzrok za predčasen prihod domov. Takoj po kosilu sta me ob nahrbtniku čakala dva sendviča in termovka čaja, ki vsebuje nekaj kapljic medicine naših dedov. Kot vedno sem ji zatrjeval, da sem sit, da bom kmalu doma in da hrane res ne potrebujem s seboj. Ona pa me je s toplim pogledom in dlanjo na temenu spet prepričala, da sem utihnil in vzel pripravljeno ... Dolej se je še vedno izkazalo, da je imela prav. Sendvič s čajem ob dveh ponoči na preži, pri kaki stopinji pod ničlo, je pravi blagoslov za premrlo telo in glasen želodec.

Oblekel sem se za čakanje in stopil do omare s puškami. Nisem imel namena streljati, pa vendar; zaradi boljšega občutka ... No, konec koncev se lahko pojavi tudi tisti stari lisjak, ki mi kot maneken paradira pod prežo, vendar le takrat, ko grem na Kramarco brez puške. Za takšne so stari lovci govorili, da »purfel vohajo«. Tudi France ga je že večkrat opazoval, najbolj zanimivo pa je bilo, da je žrl samo koruzo, in to v velikih količinah. Vedno je odganjal druge lisice in tudi srnjad je raje počakala v varnostni razdalji, da je napolnil svoj želodec in se počasi, prav gizdalinsko umaknil.

Vzel sem bokarico in jo potežkal v roki ... Dva potega s suho krpo, etui, zimska jakna, volnena kapa, odeja in že sem odhajal skozi vrata, obložen kot stara italijanska mula. Pod oknom sem od žene prejel še zavitek čokolade in naročilo, naj zaklenem za seboj, da vrata ne bodo odklenjena do jutra.

Franceta sem dobil v družbi žene Marinke, gospe, ki skuha najboljšo kavo in je na splošno sinonim za zgledno lovčevno ženo, pri obdelavi lesenih žlic. V kaluži je zadnje dni bral, da tisti stari, veliki medved in ena medvedka z mladičem kljub snegu in mrazu še ne spijo. Prašiči so se vdrli v zemljo pred štirinajstimi dnevi, o jelenjadi ni ne duha ne sluha, srnjad in stari lisjak pa se redno pojavljajo. V šali me je opozoril, naj hlače dobro privežem, če »ta veliki« medved pride. Hja, »ta veliki«! Tolikokrat sem ga že čakal in želel vsaj videti, če ne celo posneti ... Na trenutke sem celo podvomil, da obstaja, čeprav ogromne stopinje ob kaluži ne lažejo ...

Pot je bila slabo splužena in prevozna le do začetka gozdne ceste. Ob robu ceste je France skidal parkirišče, od tam pa je vodila lepo uhojena gaz, ki jo je napravil s svojimi požrtovalnimi vsakodnevnimi obiski krmišča. Že ko sem stopil iz avta, mi je mrzel veter zarezal v konice ušes kot skrhana britev. Obšel sem se, si potegnil kapo čez ušesa, napolnil puško, jo obesil čez ramo in z nahrbtnikom na drugi rami začel stopati po stezi v strm breg. Počasi sem premagoval tistih nekaj sto metrov shojene in rahlo zaledenele steze. Pred menoj so se odpirali čudoviti pogledi na zahajajoče sonce, na Dolino, ki jo je mogoče videti le pozimi, ko bukve odvržejo svoja oblačila, in na večerno nebo, ki ga je sonce ob poslavljanju barvalo v barve, katerim ne vem imena.

Ko sem prispel do preže, se mi je zazdelo, kot da me pozdravlja stara znanaka. Počasi sem se začel vzpenjati do vrat, jih odprl in sedel v njeno zavetje. Vse je bilo na svojem mestu: dve odeji, pena za pod tisti del telesa, kjer hrbet izgubi pošteno ime, in stara krpa za podlaganje puške na okenski polici. Počasi sem se namestil in umiril. Zaradi naporne hoje sem srce čutil v sencih in kljub mrazu sem se toliko ogrel, da sem moral odpeti jakno. Še zadnjič sem se pošteno odkašljel, nato pa mir. Mir! Redkokje ga človek doživlja tako intenzivno kot ponoči na lovski preži. Opazoval sem kalužo in sledi raztresene koruze z jabolki. Na levi strani pobočja so prejšnji mesec sekali. To je dobro. Sedaj bo luna z južne strani kot moder reflektor osvetljevala celotno krmišče. Smešno, da se mi kot gozdarju za trenutek zazdi lubadar prav koristen ...

Sonce je zašlo in Kramarca se je počasi zavijala v mrak, jaz pa v odejo. Začela je vzhajati luna. Sence dreves so se v modrikasti svetlobi kot roke pravljičnih pošasti raztegnile po belini snežne odeje in oživile naravo. V takih trenutkih se lovčevno oko napne, ušesa začnejo intenzivneje loviti zvoke, srce pa poveča svoj utrip. Da, res je nekaj zašumelo ... Hm, kaj je ta senca? Aha, že vidim, srna z mladičem in srnjak. Lep srnjak je, poznam ga že dve leti in stalno je na Kramarci. Srne vidim prvič. Počasi gredo do koruze in se pazljivo pasejo. Nenehno dvigajo glave proti vrhu pobočja in se nemirno prestopajo. Naenkrat vsi trije dvignejo glave proti spodnjemu pobočju in otrpnejo. Iz grma se v počasnem teku, z nizko spuščnim gobčkom približa stari znanec lisjak. Srnjak se premakne in s sklonjeno glavo koplje s prvo nogo po snegu, kot bi grozil: »Le pridi, rogovje imam sicer še v mahu, vendar je skoraj že doraščeno. Kar moč-

no boš »kasiral« ...» Lisjak zakroži okrog srnjadi, ne meneč se za prežečega srnjaka, in riše kroge sledi okrog njih, tokrat v počasni hoji. Dobim ga v strelni daljnogled. Križ se lepo »pilepi« na pleče, kazalec otipa mrzlo jeklo sprožilca, zadržim dih, zopet čutim utrip srca v sencih, še trenutek in ... Ne!!! Počasi spustim puško. Če bom streljal, bom splasil srnjad. Pa ravno zdaj, ko ji zaradi snega primanjkuje hrane. Tek bi jim pobral še zadnje zaloge moči. Ne, to ne bi bilo lovsko ... Lisjak še dvakrat zakroži, nato pa jo iz neznanega vzroka popiha po bregu navzdol.

Srnjad je še nekaj minut gledala za njim, nato pa spustila gobčke k tlom in nadaljevala pojedino. Po dvajsetih minutah so se počasi umaknili ... Veter se je popolnoma umiril. Nastala je gluha tišina. Redkokdo jo pozna. To je tišina, od katere človeka začnejo boleti ušesa. Moje oko je ujelo sovo, ki je preletela krmišče, nato pa je narava zopet utionila v spanec.

Kljub popolnemu miru so ure minevale kot minute. Pogled na uro mi je povedal, da se bliža polnoč. Presedel sem se in si resnično zaželel toplo posteljo, saj so mi zaradi hudega mraza in mirnega sedenja že otrple roke in noge. Počasi sem začel stvari zlagati v nahrbtnik. Daljnogled, etui z naboji, baterija ... resk! Pok veje me je vrgel pokonci. Resk! ... Še eden! Kri mi je hitreje zaplala po žilah, mraz je v trenutku izginil. Sledilo je še več pokov vej, vedno bližje so bili, in zaslišal sem počasno, težko hojo z vrha pobočja. Težki koraki so postajali vedno hitrejši, vmes pa so se mešali zdrsi nečesa težkega po snegu.

Vse moje telo je postalo en sam velik krč, oči so me bolele od napetosti, v ušesih mi je začenjalo šumeti in dih mi je zastajal. Kje je? Nato pa ... Zaslišal sem globok vdih in izdih sape in izza debele bukve je najprej pogledala okrogla glava, za njo pa počasi in previdno sprednji del trupa ogromnega medveda. Pravi je! »Ta veliki!« Res lepotec! Velikansko kepasto telo s tršato okroglo glavo, na kateri sta bila uhlja videti prav smešno majhna. Počasi se je odzibal do koruze in začel glasno žvečiti. Nekaj zrn mu je očitno ušlo pod korenine bližnje smreke, ki jih je z zobmi in prednjo desno taco igranje polomil. Občutek sem imel, da mi hreščanje lomečega se lesa sega prav do kostnega mozga. Nebo je bilo popolnoma jasno, luna je sijala s polno močjo in medveda sem opazoval kot podnevi. Ko se je nažrl koruze in jabolka, se je počasi odkobalil proti kaluži. Nekaj trenutkov je postal na robu, nato pa se zagnal vanjo. Tanek led je počil in blatna voda je pljusnila nekaj metrov naokrog ter

umazala nedolžno snežno belino. Začel se je kotaliti po ledeno mrzlem blatu, vmes pa je nekako zadovoljno godrnjal. Neverjetno, kako spretna je tako težka žival!

Po nekaj minutah mrzle blatne kopeli se je splazil na rob kaluže in se ozrl proti preži. Kot razigran cucek si je otresel blaten moker kožuh in nekaj minut nepremično zrl naravnost vame. Še vedno ne vem, ali me je dobil v nos ali ga je zmotilo kaj drugega. Takrat sem imel občutek, da me gleda naravnost v oči. Ne da bi izmaknil pogled, se je začel premikati proti preži. Počasi, korak za korakom; razločno sem videl oblak bele pare iz njegovih nosnic ob vsakem izdihu sape. Ko se je približal preži na dobre tri metre, je za trenutek postal, nato pa se dvignil na zadnji nogi in me gledal. Sedel sem nepremično, zadrževal dih, desnica pa mi je sama prišla za puško. Tako je stal nekaj trenutkov, ki so se mi zdeli dolgi kot večnost, nakar je pricapljal prav pod prežo. Tam ga sicer nisem mogel videti, razločno pa sem slišal njegovo globoko dihanje in težke korake. Naenkrat se je vse umirilo in v ušesih sem spet začutil gluho tišino. Nato pa ... Ali sem res začutil, da se je preža rahlo zamajala? Res! Še enkrat! Vedno močnejše! Srce mi je začelo divje

biti, roki sta se oklenili puške, v grlu pa sem začutil velik, grenak cmok. Tisoč misli mi je rojilo po glavi. »Ali pleza po lestvi?! Nemogoče! Klini ga ne bi držali. Zakaj ziblje prežo? Me je začutil? Doslej je vsak medved, ki sem ga opazoval, pobegnil ob najmanjši slutnji, da je v bližini človek. Kaj je temu? Naj zavpijem, da ga preženem? Nič, počakal bom še malo, s krikom bi ga prepodil za daljši čas.« Preža se je počasi zibala v ritmu in ker medveda nisem mogel videti, sem bil še bolj živčen.

Zibanje je trajalo približno tako dolgo, da bi lahko pojedel pol sendviča, na katerega sem, mimogrede, kar pozabil. Sčasoma so se težki koraki začeli oddaljevati in počasi sem odprl vrata preže. Za trenutek sem še ujel ogromno rjavo senco, ki je izginila za grmovjem pod pobočjem. Šele takrat sem se zavedel, da se kar pošteno tresem. Lagal bi, če bi rekel, da samo od mraza. Počasi sem se umiril in pogoltnil tisti cmok, s preže pa se mi še vedno ni mudilo ... Pojedel sem sendviča in ob čaju z dodatkom sem s toploto v srcu pomislil na ženo, ki je bila doma, v topli postelji, na varnem. Po dobre pol ure sem počasi pospravil stvari in splezal s preže. Luna se je že začela skrivati za hribom, zato sem pod prežo posvetil z baterijo, da bi dognal,

kaj je počel medved. Sled je vodila do nosilnega stebra, na katerega je bila prislonežena tudi lestev. Ob stebru se je medved očitno postavil pokonci in si čohal hrbet, zaradi česar se je preža prav pošteno zibala. Nič kaj lagodno se nisem počutil, ko sem videl sveže blatne madeže, višje od svoje glave. Ugotovil sem, da se moja stopinja po dolžini prilega stopinji medvedove zadnje tace, po širini pa bi na vsako stran lahko dodal še pol klobase, ki sem jo pravkar pojedel v sendviču. Počasi sem se odpravil navzdol proti avtomobilu. To je bilo prvič in zadnjič, da sem se s Kramarce vračal s puško v roki, namesto na rami ...

Naslednji dan mi je v službi zazvonil telefon in izpisala se je Francetova številk. Začudil sem se, da me je France poklical, saj naši lovci včasih v šali rečejo, da raje prestavijo deset kubikov lesa, kot dvignejo telefonsko slušalko. Ko sem se oglasil, sem med smehom zaslišal: »Ti, a danes ponoči sta se pa s »ta velikim« srečala?« – »Kako veste?« sem ga vprašal v rahli zadregi in z nasmehom na ustih. – »Ja, v kaluži piše ... Pa tudi tvoje stopinje za nazaj so bile precej na dolgo razporejene ...«

Narislal: Ueli Iff

Foto: T. Trebar

Izvoljeno je novo vodstvo LZS

Članice LZS so 14. 12. 2007 v volilnih okoliših na delnih občinskih zborih, ki so jih sestavljali predstavniki lovskih družin in predstavniki območne lovske zveze s sedežem v volilnem okolišu, izvolile (v skladu s Pravili LZS) po enega predstavnika za Občni zbor LZS na vsakih začetih 200 rednih članov lovskih družin. Občnega zbora LZS, ki je bil 12. 1. 2008 v Ljubljani, se je od 113 izvoljenih predstavnikov udeležilo vseh 113 predstavnikov. Občni zbor LZS je soglasno izvolil delovno predsedstvo, verifikacijsko in volilno komisijo ter overitelja zapisnika in zapisnikarja. Za predsednika delovnega predsedstva je bil izvoljen **Ivan Malešič** (volilni okoliš Zasavje), za člana pa **Sely de Brea Šubic** (volilni okoliš Gorenjska) in **Anton Križ** (volilni okoliš Kočevje). Verifikacijsko komisijo so se-

stavljali **Karlo Laharnar** (volilni okoliš Gornje Posočje) kot predsednik in **Ivan Žizek** (volilni okoliš Maribor) ter **Milan Velkoverh** (volilni okoliš Ljubljana) kot člana. Za člane volilne komisije so bili izvoljeni **Danimir Rebec** (obalno-kraški volilni okoliš) kot predsednik, in **Dušan Leskovec** (volilni okoliš Koroška) ter **Aljoša Mozetič** (volilni okoliš Gornje Posočje) kot člana. Za overovatelja zapisnika sta bila izvoljena **Branko Zlobko** (volilni okoliš Kočevje) in **Fabio Steffe** (volilni okoliš Koper), za zapisnikarico pa generalna sekretarka LZS, **Nataša Oven**.

Predsednik delovnega predsedstva je predstavnike seznanil, da je bil predlog poslovnika o delu občnega zbora priložen vabilu za občni zbor. Opozoril je, da so uvodna poročila razpravljalcev omejena na 15 minut,

razprava posameznega razpravljalca pa na 5 minut. Predstavniki na občnem zboru lahko razpravljajo pri eni točki dnevnega reda največ dvakrat in enkrat replicira glede na razpravo drugih pred-

stavnikov. Glasujejo z glasovalnimi kartoni, razen pri volitvah, kjer glasujejo tajno, z glasovnicami. Pojasnil je, da ima vsak predstavnik na občnem zboru en glas in da občni zbor odloča ter

Foto: B. Leskovic

Delovno predsedstvo na volilnem Občnem zboru LZS (od leve): mag. Nataša Oven, Ivan Malešič (predsednik), Sely de Brea Šubic in Anton Križ

voli z večino oddanih glasov navzočih predstavnikov članic. Občni zbor je poslovnik o delu soglasno sprejel. Po poročilu predsednika Kandidacijske komisije LZS, **Branka Vase**, sta kandidata za predsednika LZS,

delovnega predsedstva v soglasju s predsednikom volilne komisije pojasnil način glasovanja. Volilna komisija je začela z delom.

Po končanem glasovanju, ki se ga je udeležilo 112 predstavi-

Foto: B. Leskovic

Od 113 predstavnikov iz vseh volilnih okolišev jih je na občnem zboru volilo 112.

mag. **Srečko F. Krobe** in **Bogdan Mahne**, kratko predstavila vsak svoj program dela. Pred začetkom glasovanja je predsednik

kov, je predsednik volilne komisije prebral kratko poročilo. Ker na poročilo ni bilo pritožb, je predsednik volilne komisije raz-

Foto: B. Leskovic

Novoizvoljeni predsednik LZS, mag. Srečko Felix Krobe, se je vsem, ki so mu namenili glas in izkazali zaupanje, zahvalil in obljubil zavzeto delo.

glasil rezultate volitev. **Za predsednika LZS je bil izvoljen mag. Srečko F. Krobe.** **Za člane Upravnega odbora LZS** so bili iz posameznega volilnega okoliša izvoljeni: **Anton Vrščaj** (volilni okoliš Bela Krajina); **Maksimiljan Arlič**, **Drago Bahun**, **Avgust Reberšak** (volilni okoliš Celje); **Peter Belhar**, **Branko Žiberna** (volilni okoliš Gorenjska); **Bojan Breitenberger** (volilni okoliš Idrija); **Štefan Vesel** (volilni okoliš Kočevje); **Stanislav Vatovec** (obalno-kra-

ški volilni okoliš); **Franco Krizman** (volilni okoliš Koper); **Lado Bradač** in **Anton Lukančič** (volilni okoliš Ljubljana); **Branko Kurnik**, **Marjan Gselman**, **Štefan Cmrečnjak** (volilni okoliš Maribor); **Edvard Lenarčič** (volilni okoliš Notranjska); **Franč Keš** (postojnsko-bistriški volilni okoliš); **Jakob Čeferin**, **Bogdan Krivec** (volilni okoliš Gorica); **Franč Ličer** (volilni okoliš Gornje Posočje); **Jože Smodej**, **Franč Jarc** (volilni okoliš Novo mesto); **Miha Molan**, **Janez**

*Mokož – **Rallus aquaticus** je v Sloveniji redka celoletna vrsta močvirske ptice.*

Foto: M. Cerar – Diana

Foto: A. Višnjič

Dosedanji predsednik LZS Bogdan Mahne je ob izvolitvi čestital svojemu protikandidatu in mu zaželel veliko uspehov pri nadaljnjem vodenju slovenske lovske organizacije.

Krivec (volilni okoliš Posavje - Krško); **Arpad Köves** (volilni okoliš Prekmurje); **Anton Holc** (volilni okoliš Prlekija); **Emilijan Trafela**, **Vladimir Kovačič** (volilni okoliš Ptuj - Ormož); **Ivan Malešič**, **Franc Trebušak** (volilni okoliš Zasavje); **Jožef**

Na predlog Upravnega odbora LZS, z dne 13. 9. 2007, je občni zbor soglasno sprejel v članstvo LZS tudi **Lovsko družino Krka - Goričko** in **Društvo Slovenskih lovcev Furlanije-Julijske Krajine - Doberdob**.

Mag. Nataša Oven

Foto: B. Leskovic

Štiričlanska delegacija društva slovenskih lovcev Furlanije-Julijske krajine - Doberdob je prisostvovala soglasni odločitvi, s katero je OZ LZS to zamejsko lovsko organizacijo iz Italije sprejel v članstvo Lovske zveze Slovenije.

Grah, Jože Samec (volilni okoliš Koroška). Za **člane Nadzornega odbora LZS** so bili izvoljeni: **Peter Habjan**, **Anton Podgoršek**, **Stane Petar**, **Vladimir Babič** in **Branko Pintar**. Za **člane Razsodišča LZS** so bili izvoljeni: **Jože Leskovec**; **Aleksander Dekleva**, **Alojz Hvala**, **Boris Kočevar**, **Janko Brezovnik**, **Andrej Bobek**, **Peter Cestnik**, **Borut Lenardič** in **Janez Konrad**. Za **člane Odbora etičnega kodeksa** so bili izvoljeni: **Zmago Tinta**, **Peter Fras**, **Marko Obrekar**, **Bruno Skumavc**, **Miha Božič**, **Jože Cenčič**, **Zvonimir Kelher**, **Silvij Štravs** in **Stanislav Prosen**.

Osrednja proslava še vedno odmeva

Če smo v minulih dneh in mesecih ugotavljali, da je v razvoju človeštva 100 let malo in da je tudi slovenskim lovcom stoletje minilo hitro, potem sta dva meseca od naše osrednje proslave minila še hitreje. V decembrski številki Lovca sta **F. Rotar** in **B. Leskovic** podrobno opisala, kako je potekala slovesnost v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma, številni lovski prijatelji pa so se spraševali, kako je bila takšna izvedba mogoča. Predvsem po zaslugi številnih neimenovanih lovskih prijateljev, ki so za-

radi svojih dolgoletnih izkušenj na svojih področjih, vsak po svoje, prispevali kamenček v končni mozaik, po mnenju večine uspele prireditve, dostojne obeležitve visokega jubileja.

Pred več kot letom je vodstvo LZS iskalo agencije, ki se ukvarjajo s celostno podobo organizacij in dogodkov. Partnerja je našlo v agenciji Krea iz Gorice, ta pa je v aktivnosti vključila agencijo Advertus iz Ljubljane. Že pred več kot letom so sestavili program aktivnosti za jubilejno leto z osnutkom osrednje proslave. Za slednjo so predlagali nekaj imen sodelujočih ter okvirni scenarij. Odbor za pripravo in praznovanje 100-letnice je vodil predsednik LZS **Bogdan Mahne**, poleg vsebinskega vodje projekta dr. **Marjana Toša** so sodelovali še mag. **Romana Erhatic Širnik** iz Slovenskega lovskega muzeja, generalna sekretarka LZS mag. **Nataša Oven**, odgovorni urednik revije Lovca **Boris Leskovic**, požrtvovalni **Marko Petretič** kot vodja in koordinator TV prenosa oz. posnetka ter predsednik komisije za lovsko kulturo in stike z javnostjo **Marjan Fortin**. Ker agencija nima izkušenj s področja lovstva, je v začetni fazi s temeljnimi izhodišči sodeloval glavni urednik Lovca dr. Marjan Toš. Prvi osnutek scenarija proslave je na enem izmed sestankov predstavil eden najplodnejših piscev scenarijev **Tomaž Letnar**. Poudaril je sodoben pogled in pristop, prepleten z bogato zgodovino lovstva. Režiser prireditve je bil **Njegoš Maravič** in scenograf **Ivo Koritnik**, ki sta predstavila, kako naj bi predstava gledalcem v dvorani in doma čim bolj pričarala naravno okolje divjih živali. T. Letnar je v svoji drugi različici scenarija upošteval pripombe nekaterih članov odbora, dr. Toša in M. Fortina, ter v scenarij vključil pomembne poudarke razvoja slovenskega lovca. Le-ta je bil najprej predvsem borec za slovensko zemljo, naravo in divjad, pozneje njen zaščitnik in sopotnik. Scenarist je namesto igranja na afriško kitaro naknadno vključil igranje na piščal iz kosti jamskega medveda, najstarejši instrument, najden v Divjih babah pri Idriji. Velik poudarek je bil namenjen tudi znani, a vedno čudoviti črtici F. S. Finžgarja Na petelina. Skozi prireditev naj bi poleg vrhunskih umetnikov svojo visoko umetniško vrednost dokazali tudi lovski pevski zbori in rogisti.

Ob koncu poletja je odbor pre-

sodil, da sodelovanje z najetima agencijama ni najboljša in najbolj tvorno. Kljub trudu in poznavanju svojega področja je le zijala prevelika razlika v pojmovanju in poznavanju lovske problematike. Zato se je odbor odločil dati večji poudarek vložkom scenarista, režiserja in scenografa, ki so s svojimi pomočniki poskrbeli za številne malenkosti, ki so bile pri gledalcih dobro sprejete.

Marjan Fortin

Proslavili 40 let ZLD Bele krajine

Po koncu enega od sestankov UO ZLD Bele krajine, lani marca, smo se iz naših prostorov preselili v bližnjo črnomaljsko kavarno. Pogovarjali smo se o minuli seji, na kateri je bilo tudi omenjeno, naj bi začeli priprave za izvedbo proslave 40-letnice delovanja ZLD Bele krajine. Med pogovorom se nam je pridružil in prisedel župan Občine Črnomelj **Andrej Fabjan** in prisluhnil našim pogovorom. Omeniti moram, da tudi on izhaja iz znane črnomaljske lovske družine in da so bili njegovi, žal, že pokojni strici nadvse priljubljeni in spoštovani lovci v obeh črnomaljskih LD. Letos je tudi njega LD Črnomelj na svojem letnem občnem zboru imenovala za častnega člana. Nekaj časa nas je poslušal, potem pa rekel, da nam bo poskušal po svojih močeh pri tem pomagati. Vsakega junija je namreč v črnomaljski dragi vsakoletno jurjevanje. V ta namen bi lahko tam že prej postavili šotor, kjer bi pripravili proslavo ne glede na vreme. Tako vabljuje in prijazne ponudbe nismo mogli preslišati; sprejeli smo jo z odprtimi rokami in ga tudi prosili tudi za pokroviteljstvo. Privolil je in obljubil, da se bo o pokroviteljstvu pogovoril še z metliški županjo **Reneto Brunskole** in semiškimi županom **Ivanom Bukovcem**. To je bilo dovolj, da so že v naslednjem tednu stekle priprave za prireditev.

Dogovorili smo se, da bo proslava 9. junija 2007, torej na začetku termina poletnega koledarja občinskih prireditev. Takoj smo začeli s pripravami in organizacijo naše prireditve. Veliko je bilo treba postoriti in člani UO ter lovci iz vseh desetih LD naše območne zveze so z veseljem pomagali povsod, kjer je bilo potrebno.

Kot pri vsaki taki prireditvi nam je na koncu začelo zmanjkovati časa. Kljub temu smo uspeli tudi tam, kjer smo se najbolj bali, da nam bo zmanjkalo časa...

Med povabljenimi in udeleženi gosti na proslavi so bili tudi predstavniki prijateljskih lovskih zvez iz tujine. Med njimi so bile delegacija Hrvaške lovske zveze, delegacija Lovske zveze Srbije, ki je s seboj, kot svoje darilo belokranjskim lovcem, pripeljala ansambel trubačev iz Guče, predstavniki vseh šestih pobratnih LD iz R Hrvaške, sosednjih ZLD Kočevje s predsednikom mag. Štefanom Veselom in iz ZLD Novo mesto s tajnikom Stanetom Gabrijelom. Proslave so se udeležili tudi: predsednik skupščine mesta Beograd Milorad Perović, župan Črnomlja Andrej Fabjan, semiški župan Ivan Bukovec in metliška županja Renata Brunskole, predsednik LZS Bogdan Mahne s soprogo ter častni ambasador CIC Veljko Varičak s soprogo.

Dopoldne smo na posestvu predsednika ZLD Antona Vrščaja priredili sprejem in srečanje lovcev, poslovnih ljudi, vseh treh belokranjskih županov s predsednikom skupščine mesta Beograd, Miloradom Perovićem. Kljub zaposlenosti nas je popoldne obiskal tudi župan Mestne občine Ljubljana Zoran Janković in se nekaj ur zadržal z nami. Med kosilom je bil tudi kratek glasbeni program, za posebno presenečenje pa je poskrbela županja Renata Brunskole, ki je neposredno pred prihodom poročila mlad par ter za ljubljanskega župana Jankovića spekla še vročo belokranjsko pogáčo. Bil jo je nadvse vesel in jo takoj tudi poskusil. Med druženjem so nastopili tudi ansambel trubačev iz Guče, Žužemberški lovski rogisti in LPZ ZLD Bele krajine. Za prehrano je odlično poskrbela ekipa Restavracije Štajdohar iz Kanižarice. Take postrežbe se ne bi sramoval niti najboljši catering v Sloveniji. Pijačo, vrhunsko bela in rdeča vina, pa je sponzorirala vinska hiša DOLC 1834 iz Drašičev pri Metliki. Hvala obema!

Ob koncu popoldanskega druženja je župan A. Fabjan povabil župana Z. Jankovića, M. Perovića ter druge goste na ogled cerkvice sv. Duha, Belokranjske hiše in na koncu tudi v črnomljsko kavarno na kavo. Pri tem je s priložnostnimi darili obdaroval tudi oba visoka gosta iz Ljubljane in Beograda.

V dopoldanskem času je dele-

gacija ZLD Bele krajine v sestavi **Janez Videtič**, **Slavko Sopčič** in **Anton Flek** položila spominski venec k spomeniku padlim lovcem v 2. svetovni vojni na Mirni gori.

Po tem dogodku smo se vsi lovci in gostje zbrali pred novo telovadnico, da bi si ogledali razstavo lovskih trofejev oziroma pregled odstrela divjadi v minulem letu. Pripravljena je bila res vzorno in prireditelji so bili deležni mnogih ustnih pohval in priznanj. Lovci so z veseljem prinesli svoje trofeje in pripomogli k celovitejšemu pregledu. Vzorno in pohvale vredno sodelovanje članov iz vseh desetih LD! Na ogledu smo se kar malo preveč zadržali, saj je bil pregled res zanimiv, tako da smo morali nato kar pohiteti v bližnjo kinodvorano, kjer je bila na sporedu svečana seja UO ZLD Bele krajine.

Dvorana je bila popolnoma zasedena, večina lovcev je prišla tudi s svojimi soprogi ali spremljevalkami, kar je dalo prireditvi še poseben pridih svečanosti. Želel bi si, da bi bil ženski del večkrat na takšnih slovesnostih. Morda je zdaj lepa priložnost, da se jim zahvalimo, da so prišle z možmi. Hvala vam za obisk proslave pa tudi za izkazano razumevanje za naše izostajanje od doma, ko smo na lovu!

Gostje so sedeli v prvih vrstah, prav tako tudi naša dva najzaslužnejša lovca, častna lovska tovariša **Matija Jerman** in zdaj žal že pokojni **Anton Fabjan**.

Častna govornika sta bila predsednik ZLD Bele krajine **Anton Vrščaj** in župan Občine Črnomelj **Andrej Fabjan**. Program je povezoval **Jaka Birkelbah**. Vrščaj je v kratkih besedah orisal dosednji razvoj in delo ZLD Bele krajine v minulih 40 letih. Predsednik LZS **Bogdan Mahne** je pozdravil vse lovce in goste ter poudaril pomen obstoja območnih zvez v okviru LZS, ki se je v istem letu pripravljala tudi na praznovanje 100-letnice delovanja. Mahne je območne zveze označil kot pomemben vezni segment v ustroju naše lovske organizacije.

Ob tej priložnosti je Lovska zveza Slovenije na predlog UO ZLD Bele krajine odlikovala z redom LZS za lovske zasluge III. stopnje: **G. Damirja Mesića** (HLS), **Miljenka Rudinca**, **Kostić Vukića**, **Aleksandra Tučakovića** (vsi trije iz LZS); z redom II. st.: **Ivico Budorja** (HLS), **Vinka Pavlića** (LZ karlovačke županije-HLS), **Tomislava Radosavljevića**, **Aleksandra Pan-**

telića (LSS); z redom I. st. LZS pa: **Milorada Perovića** predsednika Mestne skupščine mesta Beograd, **Andrijo Štalcarja** LZ Karlovačke županije.

Z odlikovanjem ZLD BK I. st. so bili odlikovani naslednji zaslužni gostje: predsednik LZS **Bogdan Mahne**, častni član LD Loka in častni ambasador CIC **Veljko Varičak** in **Vladimir Cvetko** (HLS). Prav tako je ZLD Bele krajine odlikovala dva svoja najzaslužnejša starejša člana: dolgoletnega predsednika IO ZLD BK **Antona Fabjana** in nekdanjega dolgoletnega tajnika te zveze ter predstavnika na skupščinah LZS **Matijo Jermana**. Čestitkam predsednika ZLD BK Antona Vrščaja se je pridružil tudi predsednik LZS Bogdan Mahne. Posebno odlikovanji najzaslužnejših članov sta bili podkrepje-

ske Godbe na pihala. Začel se je drugi del programa. Posebnost zabavnega programa je bil nastop trubačev iz Guče, tria Zapekljivke in recital lovca iz LD Metlika **Franca Kočevarja**. Zdaj njegova pesnitev že uokvirjena krasi sejno sobo v prostorih ZLD Bele krajine.

Ob koncu zapisa o našem praznovanju bi se želel v imenu UO ZLD BK in v svojem imenu zahvaliti **Janezu Videtiču**, prejšnjemu predsedniku ZLD Bele krajine, LD Metlika za izposojene razstavne panele, za organizacijo prehrane ter vsakemu lovcu posamezniku iz vseh desetih LD v treh belokranjskih občinah, ki so s svojim zanesenjaštvom in prizadevnim delom veliko prispevali k obstoju naše belokranjske območne lovske zveze in k povezanosti lovskih družin v

Zlato odlikovanje (I. st.) ZLD Bele krajine sta na proslavi 40-letnice te območne zveze dobila zaslužni nekdanji dolgoletni tajnik ZLD BK Matija Jerman (na fotografiji sprejema priznanje iz rok predsednika Vrščaja) in zdaj žal že pokojni zaslužni nekdanji predsednik te zveze, Anton Fabjan (sedi za Jermanom).

ni s krepkim aplavzom. Nedvomno sta si oba lovska tovariša s svojim minulim delom to pošteno zaslužila. Hvala jima!

Odlikovanje ZLD BK II. st. so prejeli: županja Občine Metlika **Renata Brunskole**, župana Občine Črnomelj **Andrej Fabjan** in Občine Semič **Ivan Bukovec**, sekretar pri MOP **Janez Kastelic**, **Andrej Drašler** (MGKP), **Urška Srnc** (MGKP), **Marijan Lekić** - HLS ter **Mladen Kobasić** (LZ KŽ, HLS).

Belokranjski lovci smo se z odlikovanji ZLD želeli zahvaliti vsem prejemnikom za dosedanje vsestransko pomoč, ki smo je bili doslej deležni od njih.

Po končani slavnostni seji in podelitvi odlikovanj smo se preselili v »jurjevanjsko drago«, v ogromen šotor, ki ga je sponzorirala Občina Črnomelj. Pričakal nas je odličen nastop črnomalj-

Zahvala sponzorjem

Naš največji sponzor je bila Občina Črnomelj, ki je s sredstvi in šotorom v »jurjevanjski dragi« največ pripomogla k uspehu, **zahvaljujemo** pa se tudi občinama Metlika in Semič, NLB, d. d., Vinarski hiši DOLC 1834 iz Drašičev, Danfoss compressors, Beograd, d. d., Krki, d. d., Zavarovalnici Triglav, Adriatic Slovenici, d. d., Tili, d. d., Kolpi, d. d., Vinski kleti Mastnak, Servisu VAKO, d. o. o., VAKU, d. o. o., CGP, d. d., FINET-u, d. o. o., Hotelu Bojana - Črnomelj, KZ Metlika, EKOKUL-u, d. o. o., Perspektivi, d. o. o., Brumi vulkanizilstvu, Elektroinstalaterstvu Vranič, Avtohiši Vrtin, Gradbeništvu Emir Dedić, Restavraciji Štajdohar, Avtobusnemu prevozu MPOV, ESOL, d. o. o., Rudniku (v zapiranj) Kanižarica, Marini & Nordu, d. o. o., Beti, d. d. ... in še nekatere, ki ne želijo biti javno imenovani.

območno celoto ter nato tudi v krovno LZS. Vsem vodstvom LD se prav tako zahvaljujem za pomoč pri izvedbi proslave, saj brez njih in njihovega prispevka organizacija takega projekta nikakor ne bi bila mogoča.

Na koncu najlepša zahvala vsem članom organizacijskega odbora, LPZ ZLD BK, Žužemberškim rogistom, tajniku ZLD Bele krajine **Tadeju Burazerju**, na katerem je slonelo glavno breme organizacije. 40 let naše lovske organizacije v primerjavi s 100-letnico LZS pomeni, da ima slovensko lovstvo s takšnimi delovnimi članicami lepo in optimistično prihodnost, čeprav nam vedno ni lahko in večkrat naletimo tudi na velike ovire. Vendar menimo, da z enotnostjo in vztrajnim delom dokazujemo, da smo vredni zaupanja, da bi lahko tako delovali in gospodarili z divjadjo ter našimi lovišči v območju tudi v prihodnje. Prepričan sem, da bomo belokranjski lovci storili vse, da bo naša območna lovska zveza (ZLD Bele krajine) delovala v splošno korist belokranjskega lovstva tudi v prihodnosti in proslavila še veliko okroglih jubilejev.

Anton Vrščaj,
predsednik UO ZLD Bele krajine

Globoke sledi čezmejnega sodelovanja

Vsakoletna srečanja povezujejo slovenske lovce iz Slovenije in zamejstva

V zadnjih 45 letih so stoletno tradicijo slovenskega lovstva pomagala utemeljevati tudi vsakoletna tradicionalna delovna in družabna srečanja slovenskih lovcev iz matične domovine z našimi rojaki lovci iz zamejstva (od lanskega 20. decembra se bomo tudi v Lovcu izogibali besedi »zamejstvo«, saj so končno padle nekatere državne meje v Evropi. A mej za lovce in posebno za divjad že dolgo ni bilo več - op. pis.) Zlasti pristrčna in nadvse odmevna so vsakoletna srečanja, ki jih v Sloveniji že dobra štiri desetletja neprekinjeno organizira **LZ Maribor**. Zadnjih pet let se je temu pridružila tudi **Koroška lovska zveza**. Nekaj nepozabnih družabnih snidenj je na avstrijskem Koroškem pripravil tudi **Klub prijateljev lova iz Celovca**, v Italiji, Furlaniji-Juljski krajini, pa tudi **Društvo slovenskih lovcev Furlanije-Juljske krajine – Doberdob**.

Predlani so se člani upravnih odborov LZ Maribor (LZM), Koroške lovske zveze (KLZ), Kluba prijateljev lova (KPL) in Društva slovenskih lovcev Doberdob (DSLSD) popeljali s splavom po reki Dravi na Koroškem, lani novembra pa so se sešli na območju LZ Maribor. Enodneвно lovsko srečanje je potekalo v prijetnem lovskem domu LD Pobrežje - Miklavž, kjer je vse udeležence v imenu gostitelja pozdravil prizadevni predsednik štajerskih lovcev **Brane Kurnik**. Lanskem nepozabnemu srečanju, ki je še bolj utrdilo dolgoletna povezovanja, je svoj pečat nedvomno dal tudi lov na fazane v lovišču Fazanerije Vurberk, na koncu pa tudi zadnji pogon v lovskem domu na Pobrežju. Dobro malico je pripravil gospodar doma **Marko Komes**. Ob njej so se starejši lovski funkcionarji, ki so se srečanj udeleževali že pred mnogimi leti, npr. prikljubljeni **Mirko Kumer - Fric** z avstrijske Koroške ter cenjena štajerska lovca **Franjo Ledinek** in **Branko Vasa** ter drugi, obujali spomine izpred mnogih let. O pomembnosti vsakoletnih delovnih in lovnih srečanj, na katerih brez dlake na jeziku spregovorijo tudi o najbolj aktualnih odprtih lovskih vprašanjih doma in tudi v tujini, so spregovorili **Brane Kurnik**, **Dušan Leskovec** in **Mirko Kumer - Fric**. Poudarili so, da je lovska tradicija, v okviru katere so lovske šege in navade ter bogata lovska kultura, že nekdanj obvezovala in povezovala slovenske lovce in da bo tako tudi v prihodnje. Žal zaradi službenih obveznostih na Štajersko ni bilo dr. **Egona Malalana**, predsednika Društva slovenskih lovcev Doberdob.

Ob rob lanskega lovskemu srečanju, ki je bilo nekako jubilejno, je še kako prav, da na kratko predstavimo lovske organizacije, ki s svojim pozitivnim delovanjem že mnogo let dajejo »vzorec«, kako naj bi lovske organizacije (območne LZ in LD) povezovala lovce med seboj. Da lovska družabna srečanja, ki so obogatena tudi s simboličnimi lovi, še kako pomagajo zblíževati lovce, je prva spoznala LZ Maribor. Kar 42 lovskih družin, v katere je včlanjenih 2.198 lovcev, ki z divjadjo gospodarijo v okviru sedmih lovskogojitvenih bazenov (LGB), zelo uspešno organizacijsko in strokovno povezuje LZ Maribor. Omeniti velja predsednike, ki so tamkajšnjo območno lovsko zvezo uspešno vodili skozi desetletja, To so bili:

Otmar Cvirn, **Lojze Briški**, **Miro Dobrilovič**, **Ivo Skrlovnik**, **Franjo Ledinek**, mag. **Stane Krajnc**, **Dušan Jukič**, **Zoran Lešnik** in zdaj **Brane Kurnik**. Strokovni tajnik zveze je **Andrej Ivančič**. Štajerski lovci so ponosni tudi na svoje pevce, ki prepevajo v oktetu LD Sv. Ana, in na Pohorske rogiste, ki delujejo v okviru KUD – Hoče.

Klub prijateljev lova Celovec, ki je bil ustanovljen davnega leta 1964 in katerega prvi predsednik je bil znani koroški partizan **Karel Pušnik - Gašper**, šteje okrog 140 članov. Čeprav nimajo lastnega lovišča, lovci svoje poslanstvo opravljajo v občinskih in zasebnih loviščih. Od leta 1980 Klub družabno in strokovno vodi cenjeni predsednik **Mirko Kumer - Fric**, tajnik je **Jurij Mandl**. V okviru Kluba je ponovno začela delovati skupina pevcev, ki jih vodi **Klavdija Ogris**.

Društvo slovenskih lovcev Furlanije-Juljske krajine – Doberdob, ki tudi ne upravlja z lastnim

loviščem, je bilo ustanovljeno leta 1976 in prav tako šteje 140 članov. Društvo, ki vsa leta delovanja navezuje pristne stike z lovci iz matične domovine, so doslej vodili: **Joško Pahor**, **Severin Zotti** in **Karlo Furlan**. Slednji je naše lovce rojake vodil kar nekaj mandatov, in sicer od leta 1984 do 2006. S svojo priljubljenostjo in velikim osebnim elanom je že pred mnogimi leti navezal tesne stike z lovci v matični domovini in desetletja pomagal utrjevati temelje tradicionalnim srečanjem. V sedanjem mandatu slovenske lovce iz Italije vodi dr. **Egon Malalan** z veliko podporo podpredsednika **Jožeta Florenina**, blagajnika **Aloja Juretiča** in tajnikov **Erika Husuja** in **Žarka Šuca**. Tudi tamkajšnji lovci so nadvse ponosni na svoj Lovski pevski zbor Doberdob, ki je pobraten z LPZ prekmurskih lovcev.

Ne nazadnje je pred dobrimi petimi leti postala člen tradicionalne verige lovskega srečanja tudi

Slovenske lovce iz matične domovine in naše lovske rojake iz zamejstva z vso vnemo vodijo: (od leve) dr. Egon Malalan (DSLSD), Brane Kurnik (LZM), Mirko Kumer - Fric (KPL) in Dušan Leskovec (KLZ).

S simboličnim tradicionalnim lovom na fazane v štajerskem lovišču Fazanerija Vurberk, ki ga je lani novembra vodil Andrej Ivančič, so bili vsi udeleženci enotnega mnenja, da se bodo letos spet srečali v omenjenem lovišču.

Foto: F. Rolar

Koroška lovska zveza, ki jo že drugi mandat uspešno vodi **Dušan Leskovec**, strokovni tajnik pa je **Franc Praznik**. Čeprav smo o tej območni LZ zadnja leta v Lovcu precej pisali, velja ponovno omeniti, da je dandanes vanjo povezanih 1.179 lovcev iz 19 lovskih družin, ki strokovno delujejo v štirih LGB. Koroški lovci so še posebno ponosni na svojo bogato lovsko kulturo, saj imajo kar tri lovske oktete in skupino rogistov, kar to območje lovske zveze uvršča v sam vrh slovenskega lovskega kulturnega ustvarjanja.

Franc Rotar

ne z nekaterimi napovedmi, nikakor niso razlog za pretiran optimizem,« je v priložnostnem nagovoru poudaril starešina **Blaž Krže**. Spomnili smo se tudi nekaterih drugih velikih imen slovenskega lovstva iz tega dela Slovenije, kot so **Ivan Rus** - Žagn Johan, dr. **Janko Lavrič**, **Ivan Klun** - Bukovčan in **Adolf Ivanc**.

Zaradi snega se slovesnosti niso mogli udeležiti predstavniki LD Rače, ki so z LD Ribnica pobrateni že 35 let. Obletnico so proslavili teden pozneje. Ob tej priložnosti sta si starešini izmenjala tudi umetniški plaketi.

B. Krže

Foto: B. Krže

Novice iz Ribnice

Konec lanskega decembra smo se ribniški lovci pred skupnim lovom zbrali v grajskem parku v Ribnici in se ob 100-letnici slovenske lovske organizacije poklonili spomenu in delu rojaka dr. **Ivana Lovrenčiča**, ustanovitelja in utemeljitelja ideje, ki je odločilno prispevala k uspešnemu varstvu in gojitvi divjadi ter je svoj vrhunec dosegla ob polni uveljavitvi Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi iz leta 1976. »Zdajšnje razmere v slovenskem lovstvu, podkreplje-

Na sejmu Lov in ribolov v Celovcu tudi prvenstvo v oponašanju jelenjega rukanja

V Celovcu bo organiziran največji sejem za lov in ribolov na prostoru ALPE-JADRAN. Iz doslej združenih tem na lenem sejmu – kmetijstvo in lovstvo – bosta letos nastali dve samostojni sejamski prireditvi.

Od 28. do 30. marca 2008 bo sejem Lov in ribolov v Celovcu prvič kot največji strokovni sejem za lov in ribolov v prostoru Alpe-Jadran. Mednarodno prvenstvo v oponašanju jelenjega rukanja se obeta za vrhunec te prireditve.

Sejemska prireditev **Lov in ribolov**, ki bo marca letos, se je odcepila od prej skupnega Kmetijskega sejma. Oba vodja projekta **Gerd Cechak** in **Georg Helmigk** se veselita velikega zanimanja za največji strokovni sejem za lov in ribolov v prostoru Alpe-Jadran. »Že danes imamo razprodanih skorajda 50 % razstavnih površin.« Da pa sejem ne bo uspešen samo po številu razstavljalcev, temveč tudi glede na število obiskovalcev, bo poskrbel vsestranski program prireditve. Sem spadajo poleg tradicionalnega **Informativnega dneva o ekologiji divjadi** Lovske zveze avstrijske Koroške (Kärntner Jägerschaft) tudi predstavitev lovskih psov, turnir v streljanju na glinaste golobe z laserjem, filmi o lovu, šov o muharjenju ter forum o ribištvu.

Prvič na avstrijskem Koroškem: Prvenstvo v oponašanju jelenjega ruka

Prireditelj za vrhunec najavlja organizacijo prvenstva v oponašanju jelenjega rukanja, ki ga prvič na avstrijskem Koroškem organizirajo Združenje lovskih čuvajev avstrijske Koroške, poklicni lovci avstrijske Koroške ter celovška sejemska družba Kärntner Messen. »To bo absolutni hit na evropski lovski sceni,« obljublja prireditelj. V petek, **28. marca 2008**, bo najprej na programu **Koroško deželno prvenstvo**. Udeleženci se bodo pomerili v naslednjih treh disciplinah: začetno rukanje: jelen, ki išče košuto se pomika proti rukališču; star jelen se oglašja izzivalno in kroži okrog svojega tropa; dva enako močna jelena se pomikata drug proti drugemu – borbeni krik najvišje vzburjenosti. V primeru enakega števila točk se bosta tekmovalca pomerila v: glavni jelen – že utrujen – ruka, grči in gode predse. Več članska mednarodna žirija bo nato izbrala deželnega zmagovalca.

Ekipno tekmovalanje v nedeljo

Dva dni pozneje, v nedeljo, **30. marca**, pa bo **ekipno tekmovalanje** v oponašanju jelenjega rukanja z **mednarodno udeležbo**. To bo dogodek, ki ga doslej še ni bilo v Evropi. Vsaka ekipa

ima tri tekmovalce, vsakič pa se upošteva skupno število točk. Oba že omenjena vodja projekta, sicer tudi sama navdušena lovca, pričakujeta udeležence iz avstrijskih zveznih dežel, Madžarske, Slovaške, Češke, Slovenije, Hrvaške in Nemčije. Zmagovalce deželnega prvenstva pa tudi mednarodnega čakajo bogate denarne in praktične nagrade.

Prijaviti se je mogoče takoj, saj že zdaj zbira prijave za Koroško deželno prvenstvo vodja projekta **Georg Helmigk**, sodelavec celovške sejemske družbe Kärntner Messen, telefon: 0043-463/56800-23, helmigk@kaerntnermessen.at.

Informacije dobite tudi na naslovu: **Die Kärntner Messen** (Christian Wallner, vodja za odnose z javnostjo); telefon: +43 463 56800-24; faks: +43 463 56800-48; e-pošta: wallner@kaerntnermessen.at; www.kaerntnermessen.at

Uredništvo

Evropska komisija je pohvalila delo in poslanstvo Koordinacije CIC za srednjo in jugovzhodno Evropo

Na 54. generalni skupščini Mednarodnega sveta za lovstvo in varstvo divjadi CIC maja lani v Beogradu je **Veljko Varičak**, ki vodi delo Koordinacije CIC za srednjo in jugovzhodno Evropo (sedež Koordinacije je na Lovski zvezi Slovenije – op. ur.), sprejel pohvalo EU komisarke **Benite Ferrero Waldner**. Poleg

tega mu je komisija EU pisno izrazila vse priznanje za njegov trud in poslanstvo Koordinacije CIC, ki jo vodi. »Koordinacija prispeva k dobremu sodelovanju in ustvarjanju dobrih odnosov med različnimi narodnostmi, zato posledično prispeva tudi k dobremu razumevanju med vsemi balkanskimi državami. Evropska komisija pozdravlja vse

akcije in ukrepe CIC, ki jih organizira s ciljem doseganja večjega zaupanja med ljudmi zahodnih balkanskih držav. Dobro sodelovanje med prebivalci tega območja, v našem primeru lovcev, prek raznih oblik civilne družbe, kakršna je tudi CIC, dopolnjeno še z aktivnostmi raznih njenih komisij in tudi z drugimi mednarodnimi organizacijami, prispevajo k umirjanju sporov in večji stabilnosti tega območja,« je poudarjeno v pismu.

Takšno mnenje EU, je poudaril predsednik CIC **Dietrich Schramm**, je za nas izjemno ohrabrujoče in še bolj poudarja moto generalne skupščine iz Beograda: »*Pozornost do divjega živalstva pomeni tudi skrb za ljudi*«, to daje spodbudo celotnemu CIC. Kratek komentar evropske komisije se konča z besedami: »Jasni rezultati, kakršni so: spodbudno sodelovanje med Bošnjaki, Hrvati in Srbi, brez dvoma prispevajo k izboljševanju in uresničevanju bistva v okviru mota našega Balkanskega programa: »*Ponujamo vam svojo roko kot svojemu sosеду, vsakemu izmed vas, kot prebivalcu države v tem našem skupnem območju*.«

»Ponosni smo na delo Veljka Varičaka in nadvse veseli sodelovanja z njim v okviru te edinstvene in uspešne misije, ki za vse nas, ne le lovce, išče boljše poti,« je v svojem jedrnatem prispevku za CIC Newsletter 4/07 napisal predsednik CIC.

Uredništvo

60 let LD Rižana

Za organizirano slovensko lovstvo je bilo leto 2007 jubilejno. Minilo je namreč 100 let od ustanovitve Slovenskega lovskega kluba (SLD), predhodnika zdajšnje lovske zveze Slovenije. Na Obali pa je lani kar nekaj LD slavilo 60-letnico delovanja.

Lovska družina Rižana je bila ustanovljena kmalu po podpisu mirovnega sporazuma z Italijo, leta 1947, njeno lovišče pa je bil končno zaokroženo šele po priključitvi cone B STO Jugoslaviji, osem let pozneje. Prvi predsednik LD je bil **Atilijo Kavrečič**.

Prvo septembrsko soboto leta 2007 so se na priložnostni proslavi ob imenitnem lovskem domu na vzpetini nad reko Rižano zbrali člani in njihovi gosti ter se ozrli na prehojeno pot te LD. Zagnani predsednik LD Rižana **Fabio Steffe** je številnim zbranim predstavil najpomembnejše

mejnike iz zgodovine rižanske lovske družine. Povedal je, da LD Rižana šteje 63 članov in sodi v Lovsko zvezo Koper (združuje osem LD z območja slovenske Istre). »*Zavedamo se, da lovstvo ni le šport. Je delo, garanje za korist narave. Pogoji za to, da je človek lovec, je ljubezen do tega dela in do narave*,« je prepričan **Fabio Steffe**. »*Brez te ljubezni ni mogoče opraviti vseh nalog lovcev. Smo predvsem varuhi narave in šele potem divjadi*,« je zbranim povedal predsednik. Člani odgovorno gospodarijo z divjadjo, se ravna po sprejetih gospodarskih načrtih in predvsem ohranjajo njen življenjski prostor, zatirajo kužne bolezni, trudijo si zagotavljati večjo prometno varnost, ker je velikokrat vpletena divjad (predlagajo ustreznim službam, kam naj bi postavili prometne znake), lotevajo se čistilnih in humanitarnih akcij, ohranjajo tradicijo, kulturo, šege in navade ... Poleg tega redno sodelujejo s KS, občani, lastniki zemljišč, ZGS, Policijo, Veterinarsko upravo RS in še mnogimi drugimi službami in

organizacijami. Poudaril je strokovne in etične vidike delovanja lovcev, njihovo zavezanost do narave in okolja ter povedal, da »*kakovost življenja divjadi in ostalih prostoživečih živali pomeni tudi kakovost življenja ljudi v tem okolju*.« Še posebej je opomnil prisotne na vlogo lovcev v osamosvojitveni vojni, leta 1991, ki je v veliki meri še vedno premalo poudarjena; včasih že kar preveč zamlčana.

Predsednik LZS **Bogdan Mahne** je v svojem nagovoru poudaril pomen izobraževanja lovcev in seznanjanje mladih z nameni in cilji lovstva; tudi zato, da bodo LD lahko pomladile svoje vrste. **Alojz Rožman**, predsednik Lovske zveze Koper, pa je poudaril pomen prostovoljnega dela lovcev pri skrbi za varstvo narave in divjadi. Zbrane so pozdravili tudi lovci iz pobratene družine LD Podbrdo.

Ob jubileju so številni lovci prejeli priznanje za svoj trud. Najvišje lovsko odlikovanje red za lovske zasluge I. stopnje pa je iz rok Bogdan Mahnete na tej slavnosti prejel Fabio Steffe.

Skupinska fotografija članov LD Rižana ob 60-letnici

Ob praznovanju 60-letnice LD Rižana sta predsednik Fabio Steffe in Sašo Andrejašič (nekdanji načelnik Narodne zaščite KS Črni Kal) podelila društveno plaketo PVD za Primorsko in Notranjsko - Sever vsem lovskim družinam Lovske zveze Koper, ki so sodelovale v osamosvojitveni vojni leta 1991, ter na domu LD Rižana odkrila spominsko ploščo lovcem in krajanom, ki so aktivno sodelovali v tej vojni.

Vsem tistim lovcem, ki so sodelovali v osamosvojitveni vojni za Slovenijo, se je Steffe, tudi kot predsednik Policijskega veteranskega društva Sever za Primorsko in Notranjsko, iskreno zahvalil. Ob tej priložnosti je slavnostno podelil društveno plaketo Sever vsem lovskim družinam Lovske zveze Koper, ki so sodelovale v osamosvojitveni vojni leta 1991, in sicer v znani akciji Oko, kar je takrat pomenilo organizirano tajno opazovanje in javljanje premikov vojakov JLA na meji z Republiko Hrvaško. Za zavzeto angažiranost članov LD Rižana v osamosvojitveni vojni in za razvoj varnostne kulture ter tvorno dolgoletno sodelovanje z društvom Sever je njen predsednik nato obesil častni modri trak na prapor LD Rižana. Vrhunec prireditve je bila posaditev stare oljke (v znamenje miru) pred lovske kočo in slavnostno odkritje spominske plošče, posvečene vsem lovcem in krajanom, ki so častno in ponosno sodelovali v boju za samostojnost Slovenije.

Kulturni program v Rižani so zaokrožili Lovski pevski zbor Dekani, ki ga je vodil pevovodja **Anton Baloh**, Notranjski rogisti iz Cerknice in Folklorna skupina Skala iz Kubeda.

Za številne obiskovalce so rižanski lovci skuhal velik kotel divjačinskega golaža, ki so ga brezplačno razdelili veliki množici obiskovalcev. Slavje so zaokrožili z lovske veselico in plesom ob živi glasbi.

Nives Krebelj

60 let LD Bovec

Komaj je leta 1945 utihnil zadnji strel 2. svetovne vojne, so se v Bovcu in okoliških vaseh, ki so jih zasedle zavezniške vojske, združili ljubitelji lova na Bovškem in želeli ustanoviti LD. Takratna zavezniška vojaška uprava jim tega ni dovolila, ker so bili med pobudniki sami zavedni Slovenci.

Šele 25. septembra 1947, ko je bil ta del Primorske priključen matični domovini, se je izpolnil stoletni sen bovških lovcev. Na ustanovnem občnem zboru so ustanovili **Lovsko družino Bovec**. Ustanovne seje so se udeležili **Anton Kravanja - Sodja**, **Franc Kravanja - Zajc**, **Ivan Mlekuž - Udež**, **Adolf Mrakič - Pudjta**, **Ciril Mrakič - Kunda** in **Oskar Sovdat - Strežč**. Njihova glavna skrb je bila obnoviti z divjadjo opustošeno lovišče, saj so se okupatorjevi in zavez-

niški lovci ravnali po načelu: »Streljaj, kar vidiš in se premi-ka.« Rezultat tega je bilo, da so našim lovcem zapustili pravcato opustošenje. Le na bovškem in srpeniškem polju je bilo nekaj več zajcev. To sta bila vsa »dota« in bogastvo takratnega lovišča naše LD. Gamsov je bilo le za vzorec, srnjadi pa sploh ni bilo. Prva naloga lovcev je bila splošna obnova lovišča z lovskotehničnimi napravami pa tudi skrb za divjad in naravno okolje. Najprej jim je bilo dodeljeno lovišče KO Bovec, naslednje leto še lovišče KO Žaga, Srpenica in del katastrske Občine Breginj, ki obsega zelo veliko površino 11.657 ha. Od tega je bilo 748 ha nelovne površine, ki je pretežno visokogorski teren: daleč naokoli znani gorski očaki Kanin, Veliki vrh (Rombon), Bricelj, Stol, vse do njihovega vznožja, kjer se vije bistra hči planin, reka Soča. Na tem delu je teren zelo razgiban, tod so največje razlike v nadmorski višini: od 348 m reka Soča do 2.587 m (vrh Kanina).

Začetki delovanja LD Bovec sodijo v povojna leta, ko so bile vsesplošne razmere zelo slabe. Kmalu po ustanovitvi sta se združili lovski družini iz Bovca in Loga pod Mangartom zaradi majhnega števila članov. Skup-

nost je trajala samo do leta 1949, ker se je v obeh družinah število lovcev povečalo in so ocenili, da lahko nadaljujejo vsak po svoji poti.

Da je lovstvo vse kaj drugega, kot samo iztrebljanje divjadi in jo loviti v merilne naprave na puški, so dokazali ustanovitelji s pripravljenim in opravljenim programom dela. Pozneje so se jim pridružili še drugi, med katerimi moramo omeniti predvsem **Rudija Korena, Jožeta Smrekarja, Ferdinanda Kendo, Jožeta Domeniha, Ozvalda Mlekuža, Gabrijela in Franca Žagarja, Rudija Klenovška, Alojza Melihena, Henrika Mrakiča, Marija Remca, Alojza Kravanjo, Andreja Miheliča, Antona Bozja** ... in še mnogo drugih, ki jim je postala skupna skrb za lovišče in ohranitev divjadi. Zaradi skrbnega dela v lovišču se je v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja divjad številčno okrepila.

Nahrbtniki, polni soli, upognjena ramena pod gradbenim materialom, kramp, lopata in sekira so mnogokrat zamenjali puško na ramenih nepozabnih lovcev. Tako so v šestdesetih letih prejšnjega stoletja nastale tudi lovske kočje Hum, Stari hrami, Goričica, Bala, Bukovec in v osemdesetih še lovski bivaki

Mužnik, Okrogla in Na glavi. Vsi objekti so na višini od 1.000 do 1.500 m. Samo prva dva objekta sta dostopna z vozilom, in še to le v poletnem času. Kar nekaj dela je bilo opravljenega – poleg stez, solnic in drugih opravil za divjad – tudi na strelišču v Sušču in v objektu za spravilo divjačine, ki ustreza vsem veterinarskim standardom za prevzem uplenjene divjadi. Največji gradbeni in ustvarjalni podvig smo dosegli med letoma 1998 in 2006, ko smo zgradili lep in sodoben objekt, Lovski dom Brdo. V njem smo 7. julija 2007 proslavljali tudi našo 60-letnico uspešnega delovanja.

Našo proslavo so zaznamovali predvsem s svojimi duhovitimi in pristrčnimi nastopi: dramska igralka **Alida Bevk**, folklorna skupina BC in zgodovinska sekcija 1313, ki so poželi buren in zaslužen aplavz. S svojo prisotnostjo in nagovorom so nas počastili tudi predsednik LZS **Bogdan Mahne** in predsednik ZLD Gornje Posočje **Franc Ličer**, pa tudi predstavniki iz vseh LD Gornjega Posočja, ki se jim v imenu bovških lovcev zahvaljujem za udeležbo.

V letih 1975 in 1978 smo kot prva in edina lovska družina v Sloveniji na pobočja doline Bavšice naselili kolonijo osmih alpskih kozorogov; najprej smo dva

pripeljali iz Italije in nato še šest iz Švice. O tem smo v Lovcu že pisali.

Leta 1985 smo skupaj z sosednjo LD Čezsoča naselili ob reki Soči, pod vasjo Žaga, 200 rac mlakaric.

V prvih povojnih letih je bila srnjad zelo skromno zastopana v našem lovišču. Prvega srnjaka smo uplenili šele leta 1960. Najprej smo srnjad opažali le v sredogorju na območju Izgor in Gozdeca, nato se je po letu 1970 začela pojavljati tudi v nižjih predelih lovišča. Do leta 1984 smo beležili stalno večanje številčnosti srnjadi v lovišču. Zdaj je prisotna po celotnem lovišču; opaziti jo je mogoče visoko nad gozdno mejo, tudi na višini 2000 metrov in več, pa tudi v nižinah, kjer pa jo zelo omejuje vedno večji turizem.

Stalno se je povečevala tudi številčnost gamsov. Zato smo imeli največ lovskega užitka pa tudi skrbi in težav ravno pri tej divjadi. Najprej so gamsi leta 1968 zboleli za kužno gamsjo slepoto. Komaj se je bolezen umirila, že je prišlo strašno leto 1980, ko smo v lovišču prvič opazili novo bolezen, gamsjo garjavost. Najhuje je bilo v dolini Bavšice. Naslednja leta pa se je garjavost razširila še v druge dele lovišča, tako da je leta 1987 zajela celotno lovišče in je občasno še prisotna. Na srečo ugo-

tavljamo, da se bolezen umirja, v vseh teh letih pa je zdesetkala gamsje trope za okrog 60 %. Letošnje štetje je pokazalo, da je v lovišču okrog 360 gamsov. Treba je še omeniti, da je človeški poseg v prostor (kaninske žičnice s smučišči, intenzivno gozdarstvo z gozdnimi cestami in vlakami, obnova Planine Krnica) zdesetkal gamsjo populacijo v revirju Gozdec.

V našem visokogorskem lovišču domuje ruševca. Njihova številčnost se v bistvu ne spreminja, morda se celo rahlo povečuje.

lovišču opazamo tudi medvedke z mladiči.

V tolikih letih je iz šestčlanskega ustanovnega kolektiva nastala družina, 70-članski kolektiv, ki se z drugimi severnoprimorskimi družinami združuje v **ZLD Gornje Posočje** in sodi v Triglavsko LUO. Velik del lovišča je v Triglavskem narodnem parku. Glede na velikost in številčnost članstva smo lovišče za boljše gospodarjenje razdelili na šest revirjev.

Venomer smo navezovali prijateljske stike z lovci drugih lov-

Od ustanovitve se stalno večja število članov naše zelene bratovščine. Na žalost pa nekateri odhajajo za vedno. Ne bomo jih pozabili, saj so v družini pustili globoke korenine. Njihov trud in prispevek k ohranjanju narave in lovstva sta mnogim vzor in obnem spodbuda pri premagovanju težav za ohranitev narave in naš nadaljnji razvoj. Še posebno je razveseljivo, da med lovci na Bovškem ni strankarskih zdrav. Prav nič niso potrebna politična opredeljevanja, čeprav opazimo, da se slovensko lovstvo vse bolj pogloblja v politične vode, ki so smrdljive, kalne in nevarne ...

Vojko Remec

peta po vrsti. Oktobra je bila pred lovskim domom skromna proslava s kulturnim programom in nagovorom starešine. Prireditve se je udeležil tudi takratni blejski župan **Jože Antonič**, ki je starešini **Branku Strmoletu** izročil najvišje občinsko priznanje, zlato plaketo mesta Bled.

V dvorani doma je bila en teden na ogled razstava dejavnosti članov LD Bled. Ob tej priložnosti smo lahko videli slikarska dela **Franca Breganta** in kolekcijo lepih in praktičnih, ročno izdelanih lovskih nožev mojstra **Zvonka Kelbla**. **Matjaž Brodnik**, sin našega člana **Jožeta**, je predstavil najzanimivejše diapozitive iz svoje bogate zbirke posnetkov divjadi. Drugi člani so za razstavo prispevali svoje trofeje in preparate, tako da so udeleženci in pozneje obiskovalci ter predvsem šolska mladina lahko videli pestrost divjadi našega širšega območja.

Praznovanje jubileja smo člani zaključili z lovom na divje prašiče. Ker je ta divjad pri nas le prehodna, je bil lov z bogatim plenom in prijetnim zadnjim pogonom na veselje vseh nepozaben. Na tem lovu smo vsi udeleženci doživeli izredne lovske užitke.

Za nadaljevanje uspešnega dela naše lovske družine smo si lovci za naslednja leta določili naloge, ki bodo usmerjene v zagotavljanje boljših življenjskih razmer za divjad, pa tudi za krepitev lovskega tovarštva in lovske pravičnosti.

Branko Strmole

60 let LD Bled

Že lani avgusta je minilo 60 let, odkar so se po 2. svetovni vojni zbrali ljubitelji narave in lova z Bleda in okoliških vasi, da bi ustanovili tri lovske družine: **Lovsko družino Bled**, pa tudi LD Bohinjska Bela in LD Gorje. Začetki so bili zelo težki, saj je bila zakonodaja na tem področju še zelo nejasna, v loviščih pa je bilo le malo divjadi. Leta 1949 so večji del lovišča z območja Mežaklje in dela Pokljuke odvzeli Lovski družini Gorje in ga priključili novoustanovljenemu Zavodu za gojitev divjadi Triglav - Bled. Zato so se vse tri lovske družine združile v Lovsko družino Bled, ki jo poznamo še zdaj.

LD Bled šteje 84 članov s povprečno starostjo 57 let. Kljub velikemu številu članov pa se družina le pomlajuje z novimi.

Svojo visoko obletnico neprekinjenega in uspešnega delovanja smo lovci LD proslavili s tremi vsebinskimi obležji. Izdali smo lično brošuro, ki je že

50 let LD Žilce

Lovska družina Žilce je 22. septembra 2007 obeležila petdesetletnico svojega delovanja.

Lovski kolektiv LD Bovec je 7. 7. 2007 praznoval 60-letnico svojega delovanja.

Veliko bolj je ogrožen veliki petelin, ki domuje v nižje ležečih gozdovih, kamor pa vedno bolj posega človek, ki zelo moteče vpliva na že tako šibko populacijo. Stalna divjad v lovišču so še planinski orel, gozdni jereb, belka, kotorna, svizec, planinski in poljski zajec, lisica, jazbec, kuna zlatica in belica, dihur, mala in velika podlasica, kanja, kragulj, skobec, krokar, siva vrana in šoja. Pri nas je vse bolj razširjena jelenjad, ki ponekod izpodriva tudi gamsa, resen tekmeč pa je očitno tudi smnjadi. Če smo se ob petdesetletnici pogovarjali, da je ta divjad le prehodna, zdaj opazujemo njeno stalno prisotnost v lovišču. Stalež te divjadi se povečuje tudi na celotnem območju Triglavskega LUO, zato je pričakovati močnejši vpliv tudi na našem območju. V zadnjem obdobju nam največ škode povzroča divji prašič, ki je v lovišču pretežno poleti, posamezne živali pa ostanejo vse leto. Pozimi se glavnina umakne v nižje, južnejše predele, kjer dobi dovolj hrane. Občasno skozi naše in sosednja lovišča prihlača tudi kakšen medved, ki je v nekaterih letih pogostejši kot v drugih. Po mnenju nekaterih poznavalcev je tudi on postal naša stalna divjad, saj v

skih družin, predvsem sosednjimi. Posebno uspešno je bilo sodelovanje z lovci iz **LD Malečnik**. Člani te LD so prihajali k nam na skupne love na gamsa, posamično tudi na ruševca, mi pa smo odhajali k njim predvsem na lov na malo divjad. Tesno sodelujemo s Planinskim društvom Bovec, Zavodom za gozdove - OE Bovec, Osnovno šolo Bovec in s posameznimi kmetovalci na Bovškem. Plod takega sodelovanja je, da škodo, ki jo povzroča divjad, vedno sporazumno ocenimo in nato poravnamo.

Zaradi še boljšega sodelovanja in prijateljstva med lovci na Bovškem smo bili leta 1984 pobudniki meddružinskega lovskega strelskega tekmovanja. Omenjena prireditev je postala tradicionalna in jo vsako leto organizira druga LD.

Že leta 1972 smo prevzeli skrb za dve obležji NOB: spominsko obležje padlim partizanom na Prehodu nad Poljancami in obležje na planini Bošča, ki spominja na bitko med slovenskimi partizani in italijanskimi okupatorji. Od leta 2004 smo tudi soorganizatorji pohoda in prireditve na Prehodu nad Poljancami v spomin na partizane, ki so padli leta 1944 v boju z Nemci.

Lani so člani LD Žilce praznovali 50-letnico samostojne LD.

LD je nastala 1. aprila 1957 z odcepitvijo od LD Cajnarje. Tako sta nastali dve LD, ki od vsega začetka lepo sodelujeta in opravljata svoje poslanstvo. Od trinajstih ustanovnih članov je edini še živeči član **Janko Pirman** – tudi častni član LD Žilce.

Na častno sejo so bili povabljeni predstavniki ZLD Notranjske, župan Občine Cerknica **Miroslav Levar**, ki se je zaradi obveznosti opravičil, predstavniki LD Cajnarje in predstavniki LD Martin Krpan iz Nove vasi.

Sejo je začel starešina LD Žilce **Marko Smolčič**. V svojem govoru je opisal delovanje družine od njene ustanovitve do danes. Zahvalil se je ustanoviteljem in poznejšim predsednikom oz. starešinam za ustanovitev in vzorno vodenje družine v tem obdobju, pa tudi vsem drugim, ki so na tej poti sodelovali in pomagali pri delu. Prav v delu se odraža vse naše ljubiteljstvo do lova, pa tudi skrb za naravo in divjad v našem lovišču. Zdajšnje število članov LD nam za zadane naloge na površini 2.650 ha lovišča zadošča, čeprav si želimo pomladitev, saj ugotavljamo, da je starostno povprečje vse višje in višje.

Dobro sodelujemo s sosednjima lovskima družinama LD Cajnarje in LD Martin Krpan iz Nove vasi, saj v preteklosti nismo imeli težav glede mej ali medsebojnih odnosov. Skupno smo povezani v ZLD Notranjske. Prav tako sodelujemo s PGD Sveti Vid in Občino Cerknica, ki nam je v minulih letih večkrat priskočila na pomoč.

Leta 1985 smo odprli svoj lovski dom, pozneje še balinišče in zunanji pokrit prostor Jurček, ki nam lepo služi v poletnih mesecih.

V našem lovišču je zastopana skoraj vsa divjad, ki živi v Sloveniji. V lovišču odstrel in delo opravljamo po načrtu dela za letno in večletno obdobje.

Ob naši 50-letnici so nam čestitali tudi povabljeni gostje, spregovoril je ustanovni član Janko Pirman in v njegovem značilnem iskrivem lovskem žargonu LD Žilce zaželel še dolgo in uspešno delo. Na koncu slavnostne seje sta starešina in častni član Janko Pirman ob 50-letnici LD Žilce podelila plakete, ki so jih prejeli: Občina Cerknica, LD Cajnarje, LD Martin Krpan - Nova vas, PGD Sveti Vid, ZLD Notranjske, nekateri člani LD Žilce. Praznovanje je trajalo pozno v noč.

Marko Smolčič

60 let LD Laško

Lovci LD Laško smo se zbrali 22. aprila 2007 v Gostišču Zlatorog - Bezgovšek, da bi proslavili 60-letni jubilej delovanja LD Laško. Pravzaprav bi ga morali praznovati že konec minulega leta, vendar smo obeležje tega pomembnega jubileja zaradi spleta okoliščin predstavili v leto 2007.

Slovesnost, ki se je začela z nastopom lovskih registrov, je vodilo častno predsedstvo, sestavljeno iz najzaslužnejših starejših članov. Slavnostni govornik je bil **Jože Benedek**, predsednik LD Laško, ki je v svojem govoru predstavil zgodovino in razvoj lovstva na območju LD Laško.

Lovska družina Laško po zdajšnjem pojmovanju pred prvo svetovno vojno še ni obstajala. Zаметki »zelene bratovščine« na našem območju segajo v drugo polovico 19. stol. Pravico do lova so imeli zakupniki in posestniki, ki so bili večinoma premožnejši tuji.

Načrtnejše in bolj organizirano lovstvo se je začelo razvijati leta 1930, ko je postal zakupnik lovišča **Emil Pleskovič**, ki je bil 16 let pozneje tudi eden izmed ustanovnih članov LD Laško. Da

lu po osvoboditvi med starejšimi lovci in gonjači začele pojavljati pobude za oživitve lovstva. Med glavnimi pobudniki za novo organiziranost lovstva je bil tudi nekdanji lovski zakupnik Pleskovič. Ustanovni lovski občni zbor LD Laško je bil v Gostilni Perdih septembra 1946. Ustanovnih članov je bilo osemnajst, od katerih jih več kot polovico dobro pozna še marsikateri od zdajšnjih članov. Takrat je lovišče merilo 5.156 ha in ga je novoustanovljena LD dobila v upravljanje in zakup od tedanje Občine Laško za 3.000 dinarjev. Ustanovni člani so zakupnino poravnali iz svojih žepov.

Leta 1949 se je obstoječi LD Laško pridružil še članstvo LD Sv. Lenart. Tako je LD Laško pridobila še dodatnih 1.800 ha površine in zdaj lovišče meri 6.927 ha; od tega je lovne površine 6.467 ha.

Zanimivo je, kako načrtno in naravovarstveno so že takrat gospodarili z divjadjo. Takratni UO se je namreč odločil za ukrep popolnega varstva srnjadi. Tako je bilo v letih 1946–1953 uplenjenih samo 15 kosov srnjadi; živali so bile v glavnem šibke in bolne. V tistem času je družina nabavila trop čistokrvnih pasem-

in razvoj LD Laško. Tako je bila leta 1960 pri Kinološki zvezi Slovenije registrirana psarna pod imenom Laška. Že v tistih časih je bila izpostavljena pomembnost lovske kinologije, ki uspešno nadaljuje svoje poslanstvo in ji še zdaj namenjajo posebno pozornost. Že naslednje leto, leta 1961, je LD sprejela svoja prva temeljna akta: Pravila in Poslovnik. Leta 1963 je skupaj z LD Rečica zgradila skupno strelišče na glinaste globobe, in sicer ob podpori Pivovarne Laško. Strelišče je bilo na gradu Tabor. Leta 1964 je gostila svojega prvega tujega lovskega gosta iz Nemčije. Leta 1968 je LD Laško razvila svoj lovski prapor, prvi praporščak pa je bil **Emil Bezgovšek**, ki je še vedno med nami. Ker LD večidel svojega obstoja ni imela prostorov, so leta 1980 sprejeli sklep o gradnji lovskega doma. Dogradili smo ga leta 1986, ob 40-letnici LD. Leta 1990 smo lovci zgradili svoje lastno strelišče na lokaciji za hribom Hum, ki pa je bolj interne narave. Na tem strelišču vsako leto poteka tradicionalno strelsko tekmovanje v trupu za Zlatorogov pokal pod pokroviteljstvom Pivovarne Laško.

Člani LD Laško se v minulih letih niso udeleževali samo na lovskem področju, temveč so se prizadevno vključevali tudi na raznih drugih področjih in prireditvah v domačem kraju. V prvih letih svojega obstoja so člani lovske družine z lastnim pevskim zborom in ansamblom prirejali številne lovske in kulturno-zabavne prireditve.

Da je bilo leto 2006 res jubilejno leto, se moramo ob tej priložnosti spomniti še nekaterih pomembnih letnic, ki smo jih primerno obeležili: 30-letnico lovsko-strelskega tekmovanja za Zlatorogov pokal, ki je bilo prvič v okviru tradicionalne prireditve *Pivo-cvetje* leta 1976; minilo je 20 let od odprtja našega lovskega doma, nato lahko govorimo o prvih 15 letih lovstva v samostojni državi in prav tako mineva 10 let, odkar je LD Laško izdala prvi Zbornik ob svoji 50-letnici.

Odkar deluje LD Laško, je v svojih vrstah združevala ljudi različnih profilov in prepričanj, od priznanih strokovnjakov do preprostih ljudi. Med njimi so se stkala prava prijateljstva in tovarništvo. Iz njih so se razvili pošteni lovci, ki so nesebično prenašali svoje bogate izkušnje na mlajše člane in jih obenem vzgajali v lovce, ki bodo znali nade-

Člani LD Laško so se fotografirali na dan proslave svoje 60-letnice.

je bil napreden in gospodaren upravnik lovišča, vemo po tem, da je imel že takrat trop lovskih psov, lovskega čuvaja in da je skrbel tudi za vlaganje divjadi v lovišče. V zakupu je imel več kot 5.000 ha lovišča, ki se je v takšnem obsegu in zakupniškem odnosu ohranilo do leta 1945. Druga svetovna vojna je lovišče zelo osiromašila; bilo je tako zelo izropano, da po končani vojni praktično ni bilo več srnjadi v lovišču.

V takšnih razmerah so se kma-

skih psov in prve risnice, namenjene za odstrel srnjadi, organizirala je tudi lovskočuvajsko službo. Ob tem je pomembno omeniti, da je bila LD Laško med prvimi LD, ki je vpeljala lovsko pravičnejši odstrel srnjadi in uvedla tudi obvezno preizkušnjo pušk risanic ter strelskih sposobnosti lovcev pred lovno sezono. Preizkus je pozneje prevzela tudi LZS.

Omeniti moramo še nekaj pomembnejših in prelomnih letnic, ki so zaznamovale nadaljnje delo

ljevati in gojiti tradicijo ohranjanja narave in naše naravne dediščine.

Ob zaključku prireditve je slavnostni zbor nagovoril tudi predsednik SK ZLD - Celje **Maksimilijan Arlič**, ki je ob tej priložnosti najzaslužnejšim članom podelil lovska priznanja in odlikovanja. Priznanja SK ZLD - Celje so prejeli: **Ivan Lešek, Rudi Rumbak, Franc Knez, Janko Trupej, Darko Tovornik, Ivan Tovornik** in **Silvo Obrez**; znak LZS za zasluge je prejel **Silvo Tovornik**; red za lovske zasluge III. stopnje so prejeli **Peter Suhel, Jože Vodišek, Peter Kovač, Jože Benedek**; red II. stopnje pa je prejel **Emil Bezgovšek**.

Za lovce je 60 let dolgo obdobje, za naravo, njeno varstvo in gojitev pa pomeni ta čas le trenutek, ki postaja vse bolj neumljen in neprijazen do vsega, kar nam je dano v uživanje in upravljanje. Zato ni odveč ponovno opozoriti na odgovornost lovcev pri varstvu naše skupne naravne in kulturne dediščine!

Jože Benedek

60 let LD Ivanovci

V nedeljo, 7. oktobra, so se člani zelene bratovščine iz **Lovske družine Ivanovci** v Občini Moravske Toplice zbrali pred svojim lovskim domom, kjer so počastili okrogli jubilej – 60 let obstoja in delovanja LD pri varovanju narave in okolja. Jubilej sta počastila župan Občine Moravske Toplice **Franc Cipot** in župan Občine Puconci **Ludvik Novak**, pa tudi lovci iz sosednjih LD in gostje iz pobratene LD Gornji Grad, s katerimi ivanovski lovci sodelujejo že 23 let, ter predstavnik ZLD Prekmurje **Ludvik Rituper**.

Pobrateni lovci si med drugim izmenjujejo lovske obiske in love; lovci iz Gornjega Grada hodijo v goriške gozdove in lovišča na malo divjad, lovci iz LD Ivanovci pa v lovišče LD Gornji Grad na gamse. Z jubilejem so lovci zaznamovali tudi 85 let od ustanovitve Prekmurskega lovskega društva in 100-letnico slovenskega lovstva. Prišli so tudi lovci iz sosednjih LD Dolina, Križevci, Pečarovci, Prosenjakovci, Moravci.

O prehojeni poti LD Ivanovci je spregovoril starešina **Ludvik Hari**, ki je povedal, da je bila družina ustanovljena v začetku leta 1947. Njeni ustanovitelji so bili **Franc Jakiša, Ludvik Li-**

LD Ivanovci ob praznovanju 60 let delovanja

pič, Kolman Škrilec, Karel Jug, Franc Lanjščak, Irme Červak in Vince Počič. Seveda so bili takratni časi, takoj po 2. svetovni vojni, bistveno drugačni. Sčasoma se je število članov zelene bratovščine povečevalo, predvsem s sinovi ustanovnih članov in drugih ljubiteljev lova in narave. Novoustanovljena družina je imela v lovišču predvsem malo divjad, pretežno le poljskega zajca, počasi pa se je razširjal tudi fazan. Od plenilcev je bilo največ lisic. Hiter gospodarski napredek je skoraj v celoti spremenil sestavo divjadi. Zdaj je v njihovem lovišču predvsem srnjad, jelenjad in divji prašič. Slednji jim povzroča veliko skrbi, saj ta divjad uničuje kmetovalcem pridelke in dela veliko škodo.

Pred 30 leti, leta 1977, je LD Ivanovci predala svojemu namenu lovski dom. Takrat je LD štela 22 članov, ki so z neutrudnim prostovoljnim delom in s pomočjo okoliških kmetov zgradili ličen lovski dom. Po letu 1960 se je začel razvijati tudi lovski turizem, ki je zdaj glavni vir dohodka te LD. Tudi na področju športnega strelstva je LD vse skozi zelo aktivna. V ponos so jim pokali, ki krasijo lovsko sobo. Lovska kinologija je pri njih slabše razvita. Le malo lovcev, predvsem starejših, se odloča za lovskega psa. Največji problem pa je pomanjkanje divjadi.

Temeljna skrb lovcev je gospodarjenje z divjadjo v lovišču. Po svojih močeh se trudijo za uspešno izvajanje nalog in ciljev, ki so določene v letnem in srednjeročnem načrtu LD. Za divjad urejajo krmišča, postavljajo solnice in po načrtu odstreljujejo divjad. Povprečna starost lovcev je krepko čez 50 let. Mladi se očitno premalo zanimajo za delo v lovskih vrstah, zato glavno breme leži na starejših lovcih.

LD Ivanovci upravlja 2.414 ha lovni površini v vaseh Ivanovci, Andrejci, Krnci, Kukeč, Bokrač, Košarovci, delno Dolina, Pانونci in Sebeborci. Lovišče je predvsem gričevnato, prepredeno z njivami, travniki in gozdovi. Sodi v občine Moravske Toplice, Puconci in Gornji Petrovci. V obdobju zadnjih 10 let so uplenili 25 glav jelenjadi, 20 divjih prašičev, 553 glav srnjadi, samo osem zajcev, 262 fazanov. Zdaj družina šteje 22 članov.

Na proslavi so se člani LD zahvalili lastnikom zemljišč, kjer se pase in razmnožuje divjad. Proslavo so popestrili z bogatim lovskim kulturnim programom, kmetovalcem pa podelili lovska priznanja. Priznanje so prejeli: kmetovalci Makari in Vaš iz Andrejcev, Rituper in Tremel iz Bokračev, Cug iz Doline, Novak in Čahuk iz Ivanovcev, Kuhar, Sobjak in Šinček iz Košarovcev, Cifer in Kovač iz Kukeča, Hul in Lorbek iz Krncev, Cifer in Vagnar iz Sebeborcev, Zveza lovskih kinologov Pomurja, Zveza lovskih druženj Prekmurje, TD Ivanovci, Vinogradniško društvo Goričko, KUD Prekmurski rogisti, Pevsko društvo prekmurskih lovcev, Občina Morav-

ske Toplice, Puconci in Gornji Petrovci, Lovska družina Gornji Grad in Dolina, Moravci, Prosenjakovci, Križevci in Pečarovci. Tudi posamezni člani LD Ivanovci so za delo v lovstvu prejeli lovska priznanja; prejeli so jih: **Geza Lepoša, Geza Flisar, Vojko Ful, Jože Gjergjek, Mihael Tremel, Franc Flisar**. Odlikovanja znak LZS za lovske zasluge so prejeli: **Franc Erniša, Geza Hari, Štefan Gumilar in Karel Kučan, red III. stopnje** pa sta prejela **Štefan Kučan in Ludvik Hari**. Prijeten lovski kulturni program so popestrili člani KUD Prekmurski lovski rogisti in Pevsko društvo prekmurskih lovcev.

B. Žerdin

60 let LD Šentjanž na Dolenjskem

Na Dolenjskem, med zelenimi griči, posejanimi z mnogimi zaselki in obdanimi z vinogradi, leži vas Šentjanž, po kateri se imenuje naša lovska družina. Šestnajstega junija 2007 smo v prostorih Osnovne šole Milana Majcna v Šentjanžu praznovali 60-letnico obstoja naše LD. Na praznovanje smo povabili predsednika LZS, predsednika ZLD Novo mesto, predsednika OZUL, župana Občine Sevnica, predstavnike sosednjih LD in LD iz gojitvenega območja Mirenske doline. Program so popestrili učenci Osnovne šole Šentjanž, rogisti z Prekmurja, PZ Lira iz Krmelja ter slavnostni govorniki. Na slovesnosti so zaslužnim lovcem za minulo delo izročili odlikovanja in priznanja. Priznanje za sodelovanje so dobile tudi Krajevni skupnosti Šentjanž in Krmelj ter Osnovni šoli Šentjanž in Krmelj.

Spomnili smo se na prehojeno pot in na naše ustanovne člane.

Lovski kolektiv LD Šentjanž ob 60-letnem jubileju

Ustanovitelji so bili: **Ignac Pelko, Ciril Vidmar, Franc Starina, Ivče Majcen, Janez Flajs, Jože Martinčič, Franc Kolenc, Janez Strnad, Stanko Slapšak, Jože Čerček in Anton Železnik.** V obdobju ustanavljanja LD je bilo življenje zelo težko, saj so bili med ustanovitelji borci, izseljenci in pregnanci iz domov. Ljubezen do narave in divjadi jih je spodbudila, da so se povezali in ustanovili lovsko družino ter začeli odgovorno gospodariti z divjadjo. Takrat je bilo male divjadi dovolj, velike pa malo. S pravilnim gospodarjenjem in načrtovanim odstrelom se je velika divjad številčno razmnožila, mala divjad pa se zdaj številčno zmanjšuje. V našem lovišču je glavna divjad srnjad, divji prašič in jelenjad. Največjo škodo na kmetijskih površinah delajo divji prašiči. LD nudi kmetom zaščitna sredstva za preprečevanje škode od divjadi.

Zaradi vedno večjega števila lovcev se je pokazala potreba po lastnih prostorih za medsebojna druženja. Zato smo se leta 1971 dogovorili in sprejeli sklep o gradnji lovske koče. Pokojni lovec Ignac Pelko, ustanovni član LD, je podaril zemljišče, na katerem stoji naša lovska koča. Tudi krajan in kmetje iz okolice Kamenskega, Šentjanža in Krmelja so pomagali pri delih in darovali gradbeni material. Člani smo krepko zavihali rokave in prispevali svoj delež z znanjem, sposobnostmi in hotenjem. Leta 1977 smo lovsko kočo odprli in razvili prapor. Tako so se uresničile želje vseh lovcev. Koča nam je vsem v ponos, še posebno tistim, ki so vložili veliko truda in materialnih sredstev.

Prihodnosti ne pričakujemo preveč rožnate. LD se srečuje z različnimi težavami in pričakuje pomoč od ZLD Novo mesto, OZUL in LZS. Promet in kmetijska mehanizacija med divjadjo vsako leto pobirata večji davek. Na našem območju gradijo obore in ograjujejo sadovnjake, vinograde, posekali so gozdne komplekse, kar vse bistveno zmanjšuje življenjski prostor divjadi. Načrtovani odstrel srnjadi so povečali na nenormalno višino, ki ga ne dosegamo. Četudi bi ga dosegli, smo prepričani, bi to trajalo samo nekaj let. Ocenjujemo, da taki posegi niso v prid ohranjanja populacij srnjadi. Doslej smo bili dobri gospodarji in vredni zaupanja in taki bi želeli ostati tudi v prihodnje, če nam bo dovoljeno.

Marjan Slapšak

V nedeljo, 2. decembra 2007, smo se lovci LD Destrnik zbrali v lovskem domu na rednem mesečnem posvetu, ob enem pa smo našemu lovcu **Jožefu Sakelšku** pravili slovesnost ob njegovem visokem življenjskem jubileju, 95-letnici. Jožef se je rodil 5. 12. 1912 v Krčevini pri Vurberku, kjer še vedno živi. Po končani osnovni šoli se je zaposlil kot pismonoša pri Pošti Slovenije in je to delo opravljal vse do upokojitve. Lovski družini Destrnik, ki je bila ustanovljena leta 1946, se je pridružil leta 1953 in ostal njen član do danes. Bil je zelo aktiven in delaven, obenem pa še član Planinskega društva Ptuj, član Rdečega križa in član Prosvetnega društva.

Po opravljenem lovskem izpitu je pri Kinološki zvezi v Ljubljani opravil kinološki tečaj in izpit za vodnika lovskega psa. V LD je delo družinskega kinologa opravljal od leta 1960 do 1980. Ves ta čas je bil član upravnega odbora LD, nato član disciplinskega razsodišča. Leta 1994 mu je LD podelila naslov častnega člana.

Za svoj prispevek lovstvu in kinologiji je prejel številna priznanja; dobil je kinološko priznanje srebrni znak za kinološke zasluge ter reda KZS III. in II. stopnje od LZS leta 1973 in 2002. Lovska družina mu je poleg drugih priznanj podelila priznanje za uspešno delovanje v lovišču ter priznanje ob 60-letnici LD ter za 50-letno članstvo.

Kljub visoki starosti Jože še rad prihaja med nas lovce, do nedavnega pa tudi na skupne jesenske love. Vsi občudujemo njegovo vitalnost in mu želimo, da bi še dolgo tako čil in zdrav hodil med nas.

Ob visokem jubileju, 95-letnici in 54-letnici članstva v LD Destrnik, pa, dragi Jože, sprejmi iskrene čestitke!

LD Destrnik – M. F.

Pod vrhom Orlice, v Pavlovi vasi nad Pišecami, je 29. septembra 2007 praznoval svojo 80-letnico zaslužni častni član LD Pišece, **Martin Novak** - Tinček.

Rodil se je v kmečki družini, kjer je otroška leta preživel z bratom in sestro, hodil v osnovno šolo v Pišece in po svojih močeh pomagal staršem na kmetiji. Obdan z naravo je spoznaval živalski svet in se od očeta učil lovskih veščin. Prišla pa je vojna in njegova družina se je takoj odločila za boj proti okupatorju. Oče je bil krajevni referent za gospodarstvo in je organiziral prehrano za partizanske enote, ki so delovale na območju Orlice, Bohorja in Kozjanskega. Tudi Tinček se je pridružil NOB, stopil v partizanske vrste, med borce Kozjanskega odreda, kjer se je hitro izkazal s hrabrostjo, si v bitki izboril mitraljez in ga nato nosil vse do konca vojne. S Kozjanskim odredom je prehodil vso njegovo slavno pot, vključno s pohodom na Hrvaško, prebojem na Madžarsko in nazaj v Lendavo ter na Štajersko, kjer je prav tako sodeloval v zaključnih bojih in dočakal toliko želene svobode. Kot izjemen borec, ki kljub ponujenim činom ni želel biti drugega kot mitraljezec, se

ponaša z medaljo za hrabrost in medaljo zaslug za narod.

Po vojni se je zaposlil na Gozdni upravi v Brežicah, kjer je delal do leta 1960, ko zaradi načetega zdravja ni mogel več opravljati napornega dela v gozdu. Dobil je mesto varnostnika v takratnem Prevozu - Brežice in tam služboval vse do zaslužene upokojitve.

Lovec je postal leta 1952, za očetom, ki mu je predal tudi svojo lovsko puško. Tako se je v Novakovi družini tradicija lovcev ohranila in nadaljevala. Leta 1954 je Tinček opravil še lovski izpit in nato z lovskimi tovariši pomagal pri delu naše LD. Sposoben in natančen kot je bil, je moral že leta 1958 prevzeti funkcije. Najprej je bil do leta 1962 član UO LD in cenilec škode od divjadi, nato je bil do leta 1966 član NO LD, vse do leta 1990 član upravnega odbora in v tem času od leta 1975 do 1990 blagajnik. Postal je pojem za gospodarnost in varčnost v LD, saj je tako

živel tudi sam: pošteno, varčno in gospodarno, kot je bil navajen od malega. Z ženo Anico, ki nas lovce vedno rada sprejme, sta si ustvarila čudovit dom pod vršaci Orlice. Za uspešno in zavzeto delo v LD je Tinček prejel tri priznanja LD, znak LZS za lovske zasluge in red III. stopnje. Kot zgleden kinolog je prejel tudi srebrni znak KZS.

Tinčkov visoki življenjski jubilej smo počastili kot se za lovce spodobi: v lovskem domu, ki ga je pomagal graditi tudi Tinček, s pesmijo, priložnostnim darilom in zdravici. Še posebno je bil slaven trenutek, ko mu je starešina Miha Molan predal listino, s katero ga družina razglašala za svojega častnega člana.

Še na mnoga leta, Tinček! Naj te Hubert in Diana varujeta in ti naklonita obilo lovskega blaga, predvsem pa zdravja in srečo, da bi med nami praznoval še veliko okroglih obletnic!

LD Pišece – S. P.

V TEM MESECU PRAZNUJEJO* SVOJ ŽIVLJENJSKI JUBILEJ

90-letnico

Franc Kersnik, LD Lukovica
Jernej Poljanec, LD Jelovica

85-letnico

Viktor Dolenc, LD Senožeče
Robert Krivic, LD Čemšenik
Franc Likar, LD Trnovski gozd
Jože Lorenčak, LD Boč
Anton Pavlič, LD Cirkovce
Valentin Romšak, LD Stahovica

80-letnico

Emil Erjavec, LD Krka
Albin Gaber, LD Medvode
Zdravko Jerman, LD Tržič
Zoltan Koltaš, LD Prosenjakovci
Valentin Malej, LD Bohinjska Bistrica
Valentin Močnik, LD Bukovje
Stanislav Pečar, LD Škofja Loka
Štefan Plut, LD Begunjsčica
Ciril Rom, LD Laze
Stane Sotlar, LD Boštanj
Karel Šergan, LD Dol pri Hrastniku
Maksimiljan Šprah, LD Jože Lacko, Ptuj
Jože Štrancar, LD Istra, Gračišče
Albin Zlobec, LD Dobrovo

75-letnico

Jožef Brečko, LD Ruše
Anton Breg, LD Bukovje
Franc Ferme, LD Poljskava
Anton Gerkskič, LD Suhor
Rudolf Gošler, LD Turjak
Kvirin Grego, LD Šmarje
Jožef Jogar, LD Mlinše
Franc Kocjan, LD Tabor, Sežana
Kazimir Kotnik, LD Kropa
Stanislav Mlakar, LD Leskovec v Halozah
Kazimir Krmac, LD Marezige

Franc Merlin, LD Otočec
Stanislav Nipič, LD Destrnik
Jožef Premzl, LD Rače
Franc Pučnik, LD Slovenske Konjice
Valentin Sivec, LD Rovte
Alojz Štolfa, LD Šmarje
Franjo Verdnik, LD Handil, Dobje
Jožef Vičič, LD Grgar
Alojz Zega, LD Jezero, Komen
Franc Žvokelj, LD Pivka

70-letnico

Franc Barbič, LD Šmarna gora
Stanislav Barle, LD Medvode
Jurij Karel Druškovič, LD Udenboršt
Jožef Ferk, LD Paloma, Sladki Vrh
Jožef Gorjanc, LD Anhovo
Jožef Hladnik, LD Gorenja vas
Valentin Horžen, LD Dobroča
Oskar Ježovnik, LD Polzela
Alojz Junc, LD Otočec
Ludvik Koncut, LD Anhovo
Alojz Kukman, LD Novo mesto
Anton Krakar, LD Trebelno
Jože Logar, LD Javornik
Ivan Mužič, LD Sabotin
Albin Peharda, LD Jože Lacko, Ptuj
Pavel Plešnar, LD Senožeče
Stanislav Prosen, LD Kozlek
Andrej Reiser, LD Koprivna, Topla
Jožef Rojs, LD Voličina
Alojz Rošelj, LD Mala gora
Anton Rus, LD Kočevje
Franc Sedovnik, LD Golavabuka
Miroslav Škofljanc, LD Škofljica
Vinko Škrabar, LD Zagorje
Gabriel Trček, LD Timav, Vreme
Franc Valenčič, LD Gravovo
Stanislav Vesel, LD Novo mesto
Jožef Volk, LD Mozirje

Vsem jubilarom iskrene čestitke!

* Po podatkih iz LISJAK-a.

Planinski tabor pri Valvazorjevem domu pod Stolom

Letos so se učenci 7., 8. in 9. razreda udeležili planinskega tabora v Valvazorjevem domu pod Stolom. Večina od njih je prvič hodila po tamkajšnjih hri-
bih.

Program tabora je bil kar naporen, vendar vseskozi zanimiv. Otrokom je dopuščal nenehno aktivno sodelovanje v vseh aktivnostih, ki so bile organizirane. Osvajali so veščine varne hoje po gorah, spoznali GRS, zdrav-
nica jim je predstavila osnove prve pomoči, ogledali so si arheološko najdišče na Ajdnu. S pomočjo čudovitih diapozitivov so spoznali slovenski gorski svet. Ob vsem pa so morali skrbeti za urejenost svojih sob in družabno življenje.

ni. Uspeli smo ga celo fotografirati.

Domov smo se vrnili z novimi izkušnjami, novim znanjem, polni vtisov in miru.

Barbara Justinek, učiteljica

Nabiranje divjega kostanja za gozdne živali

Oktobra je na podružnični Osnovni šoli Maksima Gasparija v Begunjah pri Cerknici potekala akcija zbiranja divjega kostanja za gozdne živali. Kostanj so z velikim navdušenjem zbirali otroci od 1. do 5. razreda. Vsak kostanj, ki so ga opazili kjer koli na sprehodu, so hitro spravili v žep in ga nato prinesli na naše skupno zbirno mesto. Nekaterim otrokom je uspelo nabrati polne vreče, drugim le kostanj ali dva, vsi pa so ga nabirali

tri kartonske škatle, ki smo jih predali lovcu **Petru Jakopinu**, ki je bil tudi pobudnik akcije.

Vsi skupaj si želimo, da bi nabrani kostanj razveselil gozdne živali v mrzlih zimskih dneh in jim pomagal premostiti prehranske stiske.

Lep pozdrav

Valerija Vovk

Izkušen lovec Janez, ki je že 14 let tajnik LD Storžič, je na preprost in otrokom dojemljiv način ob predstavitvi prinesenih trofejev razložil pomen lovstva in lovcev kot varuhov narave.

Predavatelj je otrokom pustil tudi nekaj izvodov glasila Lovce in jim na koncu naročil za »domačo nalogo« izdelati stenski

Učenci OŠ Minke Namestnik - Sonje, Slov. Bistrica, skupaj z lovcem in vodnikom

O živalih so učenci veliko izvedeli od lovca **Jožeta**, ki jim je predstavil živali v gorskem svetu. Povabil jih je v lovsko sobo, ki je v kletnih prostorih Valvazorjevega doma. Ogledali so si lovske trofeje in z zanimanjem prisluhnili različnim lovskim zgodbam. Izvedeli so, katere živali živijo v gorah, kako so prilagojene na življenje v tamkajšnjih krajih in kako lovci skrbijo zanje. Veliko so slišali o gamsu, da se samica imenuje koza, mladiči pa kozlički. Vendar tudi lovci ugotavljajo, da se njihova številčnost zmanjšuje, saj so se včasih pasli po stečinah v tropih, zdaj pa je le še tu in tam videti katerega. Ampak mi smo imeli srečo in smo videli pravega gamsa, kako se je pasel na steči-

z dobrim namenom. Pri nabiranju so jim pomagali tudi starši, babice in dedki. Nabrali smo ga

Otroci pobirajo kostanj za gozdne živali.

Otroci izdelujejo plakat.

O lovcih in divjadi v Vrtcu Čenča v Kranju

Lovska družina Storžič se je lna povabila vzgojiteljic iz Vrtca Čenča na Primskovem pri Kranju, da bi predstavili lov, lovce in divjad skupini »sredinčkov« – to je otrokom od 4. do 5. leta starosti – prijazno odzvala in pripravila učno uro za to starostno skupino.

V vrtcu tematsko izbirajo določena vsebinska področja in ko sta bila na programu lov in lovstvo, so poprosili za pomoč lovce iz LD Storžič, ki so se odzvali na prošnjo vzgojiteljic.

plakat, kar so sprejeli z veseljem. Ličen plakat z barvnimi fotografijami že visi na steni njihove učilnice.

Od predvidene polurne predstavitve in pogovora z otroki se je zanimiv pogovor zavlekel kar v uro in pol, tako da so morale tovarišice kar pohiteti s pripravo otroka na opoldanski počitek.

Vprašanj je bilo veliko, predvsem pa jih je predavatelj uspešno usmeril v krmljenje ptic pozimi, kako naj bi se obnašali v gozdu in o lovcih, ki niso sovražniki, ampak prijatelji živali.

J. Petač

Lovska ...

Sinček gorenjskega lovca: »Z atijem najrajš greva jagat. Poj pa lahko kakšno bolno žival ustreliva, če je pa zdrava, pa jo pustiva. Če ati bolno žival ustrelji, skuha »župco«. Ustreljeno žival ati zaveže na torbo. Doma jo odveže s torbe. Taprvo jo da enmu stricu (sm pozabu, kako mu je ime), da odreže glavo, noge, pa jo da ven s kože. Potem pa tebu od gamsa spečejo, poj pa pojejo. Noge vržejo preč. Stric odrezano glavo uštima, nato jo ati nastav na steno.«

Klemen, 6 let

Foto: E. Mihevc – Diana

Dobro organiziran pogon je uspešen!

Hladno zimsko vreme, močna burja in sunki vetra niso preprečili nedeljskega skupnega lova zagnanim lovcom **LD Tabor Dornberk - Branik**, ki je bil 16. 12. lani.

Na zbornem mestu nas je **Bruno Vidmar**, gospodar in vodja lova, seznanil z vsemi podrobnostmi lova. Pozdravne besede je namenil tudi našim gostom iz Prestranka in Idrije. Poudaril je, na kaj smemo in na kaj ne smemo streljati. Še posebej nas je opozoril na varnost pri uporabi orožja; tudi zaradi vremenskih razmer.

Sedem gonjačev s svojimi štirinožnimi pomočniki je nestrpnost čakalo, da bi se spoprijeli z vzpetino Čuk, ki je poraščena z mešananim gozdom in zelo močno podrastjo, predvsem robidovjem, tako da predel na nekaterih mestih ni prehodan. Na stojiščih je trinajst lovcev strelcev z vodjo zapiralo območje v obliki črke L. Vodja lova in vodja postavljajev lovcev sta se sporazumela po telefonu in odredila začetek lova. Novo obdobje GSM-telefonije

je precej spremenilo način lova, predvsem medsebojnega obveščanja. Po eni strani je to zelo pozitivno, po drugi pa se bojim, da bomo pozabili na izvirne lovske načine obveščanja (znake z lovskim rogom).

Na stojiščih nismo dolgo čakali, ko se je začel lajež (gonja) osmih goničev v zbrani intonaciji, ki je oznanjal, da so v pogonu divji prašiči. Lepo je bilo poslušati lajež v močni burji, ki je delovala kot ojačevalec ali pa je gonjo oddaljevala. Tudi številni streli oziroma poki so se poigravali v objemu burje. Po dveh urah smo se zbrali na že ustaljenem mestu ter poskrbeli za lovsko malico, oskrbo psov ter analizo prvega pogona. Glede na skromno število lovcev na stojiščih smo ocenili, da smo bili zelo uspešni. Strelci so bili zelo natančni, saj smo uplenili kar pet divjih prašičev lanščakov. Temu primerno je bilo razpoloženje.

Ne morem si kaj, da ne bi pohvalil našega dolgoletnega tajnika **Edvina Birse**, ki dobro ovlađa svinčnik (beri računalnik), še bolj pa puško. Ni lahko verjeti, da je v 72. letu starosti položil na dlako kar tri prašiče, in sicer v

časovnem presledku le štirih minut med prvim in zadnjima dvema. Skupna sreča nad uspehom je povečala moralo med vsemi zbranimi lovci. Po končani malici je vodja lova odločil, naj spravimo uplenjeno divjad iz grabna, odvzamemo vzorce krvi za analizo in se odpeljemo pred kočo. Samo spravilo smo zaradi oblikovanosti terena in zahtevnega dostopa do divjadi opravili z majhnim traktorjem. Tudi to smo opravili z odliko.

Pred kočo smo, v skladu z lovskimi običaji in pravili, poskrbe-

li za pozdrav lovini, kot se tudi spodobi. Seveda zadnji pogon ni izostal.

Sam lov sicer ni bil nič posebnega in takih bo gotovo še veliko. Poudariti želim, da uspeh ne more izostati, če je lov načrtovan natančno, če lovci teren dobro zaprejo ter tudi gonjači s psi dobro in zavzeto opravijo svojo nalogo, še posebno, če so psi šarivci dobro izšolani. Lovčeva starost ni pogojena z dobrim strelom. Le dobra »strelska kondicija« ter natančnost zagotavljata uspeh na takem lovu. Naš tajnik

Čeprav je malo strelcev in gonjačev s psi, je dobro organiziran pogon lahko zelo uspešen.

Foto: B. Birsa

na letnem družinskem tekmovanju še vedno posega po prvih mestih ter potrjuje pravilo, da lovčeva leta niso glavni dejavnik natančnega strela oziroma zadetka.

Ob trojnem lovskem blagru našega tajnika so mu iskreno čestitali vsi člani LD Tabor Dornberk - Branik.

B. Birs

Sveti Hubert

Ni lovca, ki še ne bi slišal za svetega Huberta. Večina med nami ga pozna tudi kot zavetnika lovcev, gozdarjev in strelcev, manj pa je tistih (tudi sam do nedavnega nisem sodil mednje), ki bi vedeli o njem kaj več, kot je bilo že omenjeno.

Kdo je bil pravzaprav med nami, v našem pripovedništvu in lovski kulturi ter med našo kulturno dediščino tolikokrat omenjeni sveti Hubert?

»Hubert je ena tistih svetniških osebnosti, o katerih življenju in delu pripovedujejo le legende. Ob njegovem imenu komaj kdo pomisli, da je bil Hubert tudi škof in da je veliko naredil za pokristjanjevanje. Skoraj vsi pa vedo, da je Hubert zavetnik lovcev in gozdarjev, da njemu v čast **3. novembra** prirejajo tradicionalne Hubertove love in da marsikje Huberta celo štejejo med priprošnike v stiski.«⁽¹⁾

Po legendi naj bi se rodil sredi 7. stoletja v akvitanski (Francija) plemiški rodbini. Že zelo mlad naj bi se poročil in zaradi ženine smrti ob porodu prvega otroka postal vdovec. Rana izguba ljubljene žene ga je zelo prizadela in skorajda zlomila. Hudo strt je začel vse pogostejše zahajati v gozd, da bi si nabral potrebno moč in notranji mir. Upanje je iskal tudi med lovom. V enem od omenjenih iskanj naj bi naletel na zelo ranjenega jelena, ki je nemočno zrl približujočemu se lovcu – lovcu odrešeniku v oči. V tistem trenutku se mu je med mogočnim rogovjem zasvetil zlato rumen križ. Hubert je med iskanjem samega sebe doživetje doumel kot dokončni klic k dolgo rojevajoči se odločitvi, da preostali del življenja posveti Bogu. Kmalu je prejel mašniško posvečenje. V škofa naj bi bil posvečen v začetku 8. stoletja. Tedaj naj bi se z večjimi močmi posvetil pokristjanjevanju, še posebno prebivalstva v Ardenih. V tamkajšnjih krajih je njegov pomen za krščanstvo neizmeren. Umrl naj bi 30. maja leta 727 v kraju

Hubert na dvorišču Tehniškega muzeja v Bistri, kjer je tudi Slovenski lovski muzej.

Tervueren (Belgija), vendar naj bi posmrtno ostanke večkrat prekopavali; prvič zagotovo 3. novembra leta 743, ko so jih prenesli v mestoce Saint-Hubert (v Ardenih), ki tako spada med znamenite božje poti. Kristjani uvrščamo svetega Huberta med t. i. štiri svete maršale, saj poleg sv. Antona, sv. Kornelija in sv. Kvirina veljajo za svetnike, ki so posebno blizu Bogu in zato ob priprošnjah lahko še posebno pomagajo.

S spominom na svetega Huberta (3. november) so povezani številni ljudski običaji bogate dediščine. Tako so na Hubertov dan pojedli blagoslovljeni kruh, sol in vodo v prepričanju, da bodo zaščiteni pred pasjimi ugrizi. Romarji iz Saint-Huberta prinašajo tako imenovani Hubertov kruh, ga krmijo domači živini, da bi jo zdravstveno zaščitili. Lovskim psom so včasih na čelo vžigali t. i. Hubertov ključ, da bi iz živali pregnali strah pred vodo. V Franciji in Belgiji ponekod še dandanes steklinu imenujejo tudi bolezen sv. Huberta. V 15. stoletju so se omenjena čaščenja še dodatno okrepila ob ustanovitvi Hubertovega viteškega reda in raznih Hubertovih bratovščin. Tako ga imajo za svojega zavet-

kar nekaj svetnikov je namreč upodobljenih in predstavljenih z jelenom oziroma jelenovim rogovjem: Evstahij, Feliks iz Valois, Janez Matha ali Meinolf. Zagotovo pa je res, da sveti Hubert vedno nosi škofovsko oblačilo, kot atribute pa ima ob sebi večinoma vedno pse in lovski rog. Najbolj znane upodobitve sv. Huberta so v Kölnu, kjer je sveti Hubert upodobljen skupaj s papežem Kornelijem. V Münchnu se sveti Hubert pojavlja z jelenom, knjigo in križem. Z velikim jelenom pri nogah je škof Hubert predstavljen na barvnem oknu (iz 15. st.) v kölnski cerkvi St. Maria im Kapitol.

Štefan Vesel

⁽¹⁾ Vir: Miklavčič, Maks/Dolenc, Jože. *Leto svetnikov*. Zadruga katoliških duhovnikov, Ljubljana 1968

Swarovskijev žepni dvogled

Tovarna optičnih naprav **Swarovski Optik** iz Absama (Avstrija) je sredi minulega leta poslala na trg svoj novi žepni dvogled **pocket tyrol**. To je najmanjši iz serije njegovih žepnih dvogledov in je postal priljubljen popotnik in pomočnik lovcev pri ogledu mnogih nepozabnih, a nekoliko bolj oddaljenih dogodkov v naravi. Mali dvogled je lahko glavni pripomoček pri nadzoru lovišča in vseh opravilih v skrbni za divjad.

Pocket tyrol je delno oblečen v italijansko usnje, zato je v naših rokah neverjetno mehak in prijetno diši po naravnem usnju.

Žepni dvogled tyrol je po videzu povsem drugačen od drugih podobnih dvogledov, pa tudi od svojih zmogljivejših in večjih bratrancev, in sicer ne le po svojstveni obliki, ampak tudi zaradi izjemno kakovostih optičnih sestavnih delov. Tako kot drugi

Žepni dvogled Tyrol 8 x 20 B in usnjen etui

optični žepni dvogledi Swarovski ima tudi optic pocket tyrol sofisticiran sistem lečja, ki je sestavljen iz 16 stekelc, obdelanih po edinstvenih tehnoloških postopkih **Swarobright**, **Swarodur** in **Swarotop**. Zato se ta majhen in priročen žepni dvogled odlikuje po diamantno čisti in izjemno kontrastni sliki z zavidljivo širokim vidnim poljem. Čeprav je ta »žepnik« majhen (5,6 x 10,1 cm) in malo tehtja (samo 215 g), omogoča dokajšnje vidno polje, 115 m, na daljavo 1000 m.

Žepni dvogled tyrol je primeren za nošenje v katerem koli žepu in zato vedno pri roki. Ker je tako kot drugi žepni izdelki te optične tovarne popolnoma vodotesen in zaščiten pred prahom, je prilagodljiv tudi ob uporabi sončnih očal ali osebnih korekturnih očal. Z njim bodo dogodki iz daljav postali bližji ...

B. Leskovic

Povprečne teže poljskih zajcev v lovišču LD Brezovica

Na splošno so znane velike razlike v telesni velikosti (masi) poljskih zajcev (*Lepus europaeus*) glede na različna življenjska okolja, ki jih poseljujejo ti sesalci v Evropi. Po ugotovitvah raziskovalcev so razlike še posebno očitne na obsežnem življenjskem območju poljskega zajca od Španije do Madžarske in od Anglije do Ukrajine. Tako lahko poljski zajci v Bolgariji in Romuniji dosežejo telesno maso 7 do 8 kg, medtem ko francoski poljski zajci le redko presegajo maso 5 kg (velja za neiztrebljene živali). V Španiji in na Irskem pa so redki zajci, ki tehtajo več kot 3 kg. Pri poljskem zajcu je telesna velikost oz. masa izrazito odvisna od ponudbe hrane v nekem okolju in od podnebnih razmer. Prav tako so zaznavne tudi velike razlike med zajci v isti pokrajini, kar je po vsej verjetnosti odvisno od tega, v katerem delu leta so se živali skotile in v kakšnem habitatu. Tako, npr., zajci v severnejših delih Francije povprečno tehtajo 1,5 kg več kot tisti iz južnejših območij dežele, kjer je tudi slabša prehranska ponudba (G. Cortay; P. Durantel; E. Joly; F. Pasquet; C. Rossignol: *The Pocket Guide to Hunting*; Kөнemann; Lossange 2000). Naj-

večje in najtežje so podvrste srednjeevropskih poljskih zajcev, najmanjše pa južnoevropske podvrste, ki imajo po navedbah avtorjev tudi daljše uhlje in krajšo dlako. V Sloveniji doslej še nismo opravili kakšnih sistematičnih tovrstnih tehtanj in primerjav, čeprav v Sloveniji poljski zajec živi, sicer v različni gostoti, pravzaprav povsod.

Poleg grobe ocene starosti poljskih zajcev (mlad zajec – star zajec) na temelju Strohovega znamenja*, ki ga poznamo v lovski praksi kot edini zanesljivi terenski način določanja starosti (mlad – star) do 9. meseca starosti. Eden podobnih, a spet le »grobih načinov« določanja starosti zajcev je tudi glede na trdoto kosti solznice, ki je v notranjosti očesne votlinice. Pri mladem poljskem zajcu je omenjena kost namreč mehka in se pod pritiskom upogiba, pri starem pa ne več. Prav tako je znano, da je vrh uhljev mladih zajcev mehak, starejših pa bolj čvrst, da ga ni več mogoče z lahkoto natrgati s prsti tako kot pri mladi živali. Tudi na okuhanih lobanjah poljskih zajcev bi opazili razlike, saj je znano, da se pri starosti 6 do 8 mesecev lobanjski šiv z zatilnično kostjo začne zraščati in se povsem zabriše pri enoletnem zajcu. Pri zajcih, starejših od 9 mesecev, so vsi lobanjski šivi popolnoma zraščeni. Pri **natančnejšem določanju starosti poljskih zajcev, na temelju tehtanja očesnih leč**, pa je potrebna laboratorijska obdelava (Kolar, 2007). Zato so taki rezultati najbolj natančni in je ob dovolj velikem vzorcu glede na rezultate mogoče določiti tudi starostno sestavo v nekem okolju. Pri mladih zajcih, do enega leta starosti, očesna leča tehtja od 100 do 280 mg, pri starejših pa od 280 do več kot 370 mg.

Ker smo lani v nekaterih loviščih LD zbirali očesa poljskih zajcev za analizo tehtanja očesnih leč, bo zato še posebno zanimivo izvedeti, kakšni bodo skupni in tudi lokalni (ločeni) rezultati starostne sestave poljskih zajcev v t. i. »zajčjem letu«, je v navodilu za izpeljavo raziskovalne naloge napisal njen vodja, **Boris Kolar**, dipl. biolog z Zavoda za zdravstveno varstvo Maribor (tudi predsednik komisije LZS za malo

*Strohovo znamenje je rastna grbica hialinega hrustanca na kosti koželjnici v starosti od 6 do 9 mesecev, pri otipu katere na zunanosti zajčje noge takoj nad zapestnim sklepom ugotovimo, da je zajec mlad, star največ eno leto.

Foto: B. Leskovic

Gospodar LD Brezovica Stane Čuden in pomočnik Mark Sojer od vzameta uplenjenemu zajcu oko in v evidenčni list vpišeta podatke o spolu in teži neiztrebljenih živali. Zbrala sta vzorce in podatke 86 zajcev.

divjad). Obljubil je, da bo vsaka LD, ki bo prispevala ustrezen vzorec zajčjih oči, po opravljeni analizi dobila tudi ločene rezultate o starostni in spolni sestavi zajčje populacije za svoje lovišče. To nas veseli, ker bomo podatke lahko uporabili za dopolnitev in primerjavo lastne družinske statistike ob že opravljeni lastni analizi tež (mas) poljskih zajcev v letu 2007, ki smo jo posredovali tudi komisiji LZS.

V sklopu raziskovalne naloge **Ugotavljanje starosti odstreljenih poljskih zajcev v letu 2007**, ki jo že od leta 2002 opravlja Komisija za malo divjad pri Lovski zvezi Slovenije, smo se tudi v **LD Brezovica** odločili, da bomo iz našega lovišča prispevali za slovensko raziskavo, ki jo, kot že omenjeno, vodi predsednik Komisije LZS za malo divjad Boris Kolar. Tako smo prispevali dokaj velik vzorec odvzetih oči uplenjenih poljskih zajcev, pa tudi podatke o masah uplenjenih živali v letu 2007, ki smo jih tudi sami že analizirali.

Zdajšnje lovišče LD Brezovi-

ca, ki vključuje tudi preostanek nekdanjega lovišča LD Vič - Ljubljana (št. lovišča 401), meri 7.118,00 ha; od tega je 6.196,00 lovnih površin. Pretežni del lovišča je nižinski in se razteza na levem bregu Ljubljane in do AC Ljubljana-Vrhnika (Ljubljansko barje, od Mestnega Loga do Bevk z barjanskimi osamelci Velikim vrhom, Plešivico, Dačenco in Kostanjevico), od koder so tudi naši vzorci. Posebno del lovišča od Vnanjih Goric do Bevk ima za slovenske razmere, verjetno predvsem zaradi ekstenziv-

nejšega obdelovanja zemljišč, eno izmed največjih gostot zajčje populacije v Sloveniji. Že nekaj let načrtovani in vedno tudi realizirani odstrel 115 živali kljub velikim naravnim izgubam in povozu zaenkrat še ne kaže, da bi ga bilo treba zmanjšati. Že več kot desetletje je povsem zavarovano (nelovno) območje Plešivice, kjer je gostota zajca opazno največja in kamor se živali lahko redno zatečejo ob spomladanskih poplavih na območju od Notranjih goric do Bevk. V zadnjih letih je opazno manjša tudi lokalna populacija lisic.

V minuli lovni sezoni na zajca (od 1. 10. do 15. 12.) smo na skupnih lovih uplenili 115 poljskih zajcev, od katerih smo za omenjeno analizo in primerjalno raziskavo prispevali 86 (**n = 86**) vzorcev oči zajcev ter podatkov o spolu in masi neiztrebljenih živali. Odstrelili smo 48 samcev in 38 samic (možnost tudi določene odstotka pomot pri določanju).

Na tem mestu ne bom pisal o starostni sestavi zajčje populacije

v LD Brezovica (opravljena bo glede na vrnjene podatke o tehtanju očesnih leč iz odvzetih zajčjih oči), pač pa zgolj o rezultatih ugotavljanja telesnih mas poljskih zajcev v letu 2007, ki smo ga prispevali za skupno raziskavo in ki jo predstavljamo tudi bralcem.

Ker so nas zanimali naši lokalni rezultati, smo mase pri nas uplenjenih zajcev takoj po oddaji vzorcev analizirali in jih povzeto predstavljamo. O skupnih primerjavah z drugimi lovišči pa bo, kot že omenjeno, ugotovitve pripravil nosilec raziskovalne naloge po opravljenem delu in jih objavil.

Oktober lani smo uplenili in po vsakem lovu najpozneje 4 ure po odstrelu stehali 31 poljskih zajcev ($n = 31$) v spolnem razmerju 19 ♂ in 12 ♀. Povprečna ugotovljena masa v tem mesecu je bila 4,10 kg za ♂ in 3,90 kg za ♀ (ugotovljena največja masa pri ♂ je bila 5,30 kg, najmanjša 2,70 kg; pri ♀ pa največja 5,70 kg, najmanjša pa 2,30 kg).

Drugačni so bili rezultati analize nekoliko manjšega vzorca v **novembru**. Zopet najpozneje po 4 urah od odstrela smo stehali skupno $n = 20$ zajcev; 12 ♂ in 8 ♀. Povprečna masa ♂ je bila 4,00 kg, ♀ pa 3,80 kg (ugotovljena največja masa pri ♂ je bila 4,60 kg, najmanjša 3,60 kg; pri ♀ pa največja 4,50 kg in najmanjša 3,00 kg).

Decembra smo odvzeli oči in stehali maso 35 poljskih zajcev ($n = 35$) v spolnem razmerju 17 ♂ in 18 ♀. Ugotovljena je bila povprečna masa ♂ 4,10 kg (največja ugotovljena masa 5,00 kg, najmanjša 3,20 kg) in za ♀ 4,20 kg masa (največja ugotovljena 5,0 kg, najmanjša 3,0 kg).

Za brezoviško lovišče torej velja, da je bila povprečna masa 86 poljskih zajcev, ki smo jih uplenili v lovni sezoni 2007, pri samcih 4,06 kg in pri samicah 3,96 kg. Za marljivo in vestno zbrane vzorce oči poljskih zajcev in popis podatkov v evidenčni list imata, poleg vseh lovcev, ki so pokazali veliko resnost do raziskovalne naloge, zasluge predvsem gospodar LD Brezovica **Stane Čuden** in njegov pomočnik **Mark Sojer**, ki sta opravila največ dela.

Boris Leskovic

Lisičji »hat-trick«

Bilo je lani decembra, malo pred božičem, ko sem že ob 19. uri sedel na preži. Pred menoj

so se leno dvigali travniki, za menoj gozd. Luna je bila že čez polovico svoda in lesketalo se je kamor koli sem dvignil dvogled. Od vse večerne lepote je že skoraj dišalo po kiču.

Zlezel sem v vrečo in užival v lepoti in pričakovanju. Pred dnevi sem pred prežo »posejal« nekaj pesti mačjih briketov in sledi obiskov je bilo precej, zato toliko večje upanje.

Prva lisica je prišla z desne strani okrog osmih. Videl sem jo že v gozdu; majhna se mi je zazdela in še tretjina repa ji je manjkala. Za nekaj dolgih sekund jo je vzele grmovje in že se je spet pomikala po travniku desno od mene. Hitro sem uspel pripraviti puško, a strel z desne rame bi bil zelo neudoben. Poskusil sem z nekakšnim ptičjim cvrčanjem (posebna piščal je menda hit med nemškimi lovci na lisice). A se lisica

naenkrat se je lisica obrnila dobrih 50 m stran. Le globoko sem vzdihnil in gledal, kako je odhajala. Nenadoma se je ustavila ob mrtvi lisici in obležala poleg nje.

Ni še minilo pet minut od strele, ko je za njo pritekel še lisjak. »Miška« ga je ustavila in že je tekla proti meni! Na dobrih dvajset metrov so ga za večno ustavile šibre ... Kako preprosto ali pa tudi ne?

Potem je bilo zopet vse mirno. Na pšenično njivo sta pristopicala srna in mladič, jaz pa sem mirno ždel v vreči in »počival« po vsem dogajanju.

Noč je bila mirna, mrzla, edinstvena!

Ko to pišem in je za mnoge lovce končana novoletna norišnica, je lova konec. Mi, »lisičarji«, pa smo drugačnega mnenja. Da bi bilo le še kaj snega!

Mitja Kersnik

Foto: M. Kersnik

Spomin na uspešno lisičjo noč ...

skoraj ni odzvala. »Morda je zanimiva podnevi?« sem pomislil. Poskusil sem z oponašanjem miške: tudi nič. Malo me je že skrbelo, saj se je lisica ves čas oddaljevala. Toda ko sem mislil, da jo je že vzela kopnina v bregu, sem jo opazil, da je sedla. Počasi sem jo pogledal, tokrat skozi puškin daljnogled, na razdaljo okrog 70 m. In ena je bila moja ...

Po naslednji uri čakanja sta se spet na hitro potegnili dve senci daleč na robu travnikov. Verjetno sta se dve lisici igrali ali pa je lisica napodila lisjaka. Nekaj časa je minilo, ko se je lisica pojavila dobrih 100 metrov nad menoj. Na lažno sem pihnil v »miško« (zaradi »let« ali pa obilice streljanja ne slišim visokih tonov. A nič ne de, saj dobro slišijo lisice, sem si mislil). Lisica se je ustavila in že naslednji trenutek stekla proti meni. Malo nepredvidnosti (nekaj je moralo zaškripati) in

P. S.

Lovil sem s kombinirko, kal. 20 Mag./243. Win., uporabljal pa sem krogle Sierra Match King, 70 gr (4,5 g) in šibrene naboje Winchester Double x št. 4 (3,3 mm).

Kako sem postal lovec

Že od rane mladosti sem bil velik ljubitelj narave in živali. Pokojni dedek me je navdušil za ptice, ki jih imam rad še danes. Imel sem lasten terarij s plazilci, imam akvarij s 40-cm čistilcem ... Menim, da je prelomnica nastala takrat, ko sem skoraj že v zimskem času našel ježa, ki je taval naokrog. Vzel sem ga k sebi, kjer je tudi preživel zimo, ter ga na to spomladi spet izpustil v naravo. Doma imamo celo »azil« za potepuške mač-

ke. Menim, da je tisti jež v meni prebudil »poslanstvo«, ki ga zdaj opravljam do divjih živali. To je v meni še nadgradil pokojni stric **Franc Ternjak**, lovec v LD Jarenina. V osnovni šoli in tudi v začetku srednje sem hodil v bližnji gozd opazovat srnjad. Zdaj gozda ni več, tam je gradbišče bodoče avtoceste ... Zanimivo je bilo, da me je opazovanje srnjadi psihično umirjalo pred raznimi šolskimi testi in drugimi preskusi znanj. Pokojni stric mi je prvi začel nuditi različne informacije o divjadi, začel sem tudi prebirati revijo Lovec. Vse me je tako navdušilo, da sem si zaželel postati lovec.

Po stricjevi smrti sem ostal brez osebe, ki bi me vodila naprej. Toda želja je ostala, vse dokler me čas in življenjska pot nista pripeljala do »zlatega« tasta **Janija**. Tudi tast je namreč lovec. Takoj sem se želel včlaniti v lovsko družino (LD). Toda to ni bilo niti tako lahko, povrh vsega pa sem bil še iz drugega kraja in povsem neznana oseba v LD. Ker so bili vsi mentorji »zasedeni« z drugimi kandidati, me je, glede na to, da je opazil mojo željo postati lovec, začel na lov s seboj vabiti moj dober prijatelj, pozneje celo mentor in zdaj tudi lovski tovariš **Stanko Vnuk**. Nikoli ne bom pozabil trenutka, ko sem z njim odšel na prvi skupni lov. Ni mogoče opisati: bilo je natančno tisto, kar sem si želel!

Naslednje leto sem bil sprejet za pripravnika. Ko sem to izvedel, skoraj nisem mogel verjeti. Dobil sem mentorja, samega starešino LD Velka, **Franca Oma ml.**, izkušenega »jagra«, polnega znanja in izkušenj, ter osebo z odličnimi sposobnostmi pedagoga. Kot drugi mentor mi je bil določen že omenjeni Stanko. Predme so se začele vrstiti različne naloge: postavljanje prež, zalaganje krmišč in solnic, opazovanje divjadi, zapisovanje opažanj v dnevnik ... Ne najdem besed, s katerimi bi opisal prečudovite občutke. Bolj kot sem bil aktiven, bolj sem bil prepričan, da je to tisto, kar sem si od nekdaj želel. Ko sem opazoval srnjad, sem dobil tisti občutek in spoznal pomen »pojma« gospodarjenja (ali upravljanja) z divjadjo. Ker je bila »tema« mojega izobraževanja tudi streljanje na glinaste golobe, sem začel tudi s tem. Ob tem se moram osebno zahvaliti našemu strelskemu referentu **Iveku Baumanu** ki me je, kolikor je pač zmogel, »natreniral«. In tisto, kar je najbolj bistveno: v meni se je prižgala

Foto: M. Pogačnik – Diana

želja, za katero niti sam nisem vedel, da tli v meni – razvijanje v športni disciplini, streljanje na glinaste golobe (trap). Zaželel sem si, da bi se udeležil čim več tekmovanj. Pri tem pa imam eno oviro; službo. Sem namreč projektant čistilnih naprav in ogromno časa preživim žal v lastnem projektivnem biroju. Torej, Ivek, hvala ti!

Spominjam se nepozabnega dogodka, ko smo šli na lov na prašiča v Prekmurje. Takrat sta me s seboj vzela mentor Franček in dober lovski tovariš **Konrad Maher**. Bilo je fantastično; uplenjena merjasec in jelen. Res ne na naši strani, toda v lovskih vrstah ni prostora za sebičnost. Še enkrat: »Lovski blagor tovarišem iz druge LD!«

Sledilo je teoretično izobraževanje v Mariboru. Tam so za vse nas pripravnike odlično poskrbeli. Pohvala našemu razredniku tovarišu **Ivanu Žižku** in vsem predavateljem, posebno še **Margjanu Tošu**, mojem sokrajanu in našemu takratnemu kuharju Marku. Da ne pozabim tudi našega razrednega predsednika **Petra Kranvogla**, ki je res odlično poskrbel za timsko delo. Na predavanjih oziroma tečaju je bilo zelo pomembno druženje med takrat še bodočimi lovci iz različnih

lovskih družin. V moji klopi se je res izkazalo, kaj pomeni biti lovski tovariš. Nikoli ne bom pozabil obeh **Benjaminov, Draga in Slava**, odličnih in večnih tovarišev. Tovarištvo in njegov pomen prihajata do izraza tudi zdaj. V naši LD in tudi v drugih sem namreč spoznal veliko lovskih tovarišev, ki smo postali dobri osebni prijatelji; omeniti moram **Slavča, Mira**, pa **Roka in Vida**, sinova **Stanka, Marka** ter »mojo desno roko« v službi – **Drejča**. Ja, tako daleč gre lovsko tovarištvo! Še mnogo jih je, pa bi zmanjkalo papirja zaradi naštevanja.

Ko sem opravil vse izpite in tudi zaključni izpit, je sledil zaključek, podelitev »lovskih spričeval« in podpis Zaprisege Etičnega kodeksa. Saj nisem mogel verjeti, da mi je uspelo, ko sem dobil v roke spričevalo in podpisal Zaprisego. Po stisku roke s predstavnikom Lovske zveze mi je osebno čestital in me objel ter res iz srca stisnil še moj mentor Franček. Zdi se mi, da so takrat obema pritekale solze sreče.

Zahvaljujem se vsem, ki ste mi pomagali na poti, da bi se mi izpolnila moja največja življenjska želja – postati lovec. To zdaj sem; hvala vam in dober pogled!

Goran Rebernik
LD Velka

Naftni vrtni stolp

*Na barju je vstala črna pošast,
kmalu velika bo njena oblast.
Nemo grozeče tamkaj stoji,
gleda okoli, se zlobno smeji.*

*Pokrajina vsa kot cvetoč je vrt,
»že jutri pokrije črn te prt.«
Pod zvezdami spi mala vas.
»Prav hitro te povozil bo čas.«
Potok teče čez drn in strn.
»Kmalu boš umazan in črn.«
Veter pihlja skozi krošnje
dreves.
»Posekana bosta za gradbeni
les.«*

*Ogenj gori, veriga se giblje,
para sika, ogrodje se ziblje,
sveder v zemljo zažira se,
črna smrt po deželi gre.*

Z a p i s n i k

*Ime mi je Franc Vilem Schlegel,
nekaznovan, star štirideset let,
oženjen, za lovskega čuvaja,
v Buckenburgu bil sem vzet.*

*Že sedem let sem v lovišču
lovske družine jaz čuvaj,
vestno vršil sem svojo službo,
pošteno delal sem do zdaj.*

*Pozoren bil sem že dalj časa,
da nekaj v gozdu v redu ni,
nekje lep jelen je izginil,
tam mladega srnjaka ni.*

*Tretjega julija ob zori
pri starem mlinu sem sedel,
tu dober je prehod divjadi,
ko je naenkrat tat prišel.*

*S sajami je bil namazan,
v roki puško je imel,
zalezoval ob robu gozda,
počasi proti jasi šel.*

*Na jasi tam se za grmovjem
že eno uro pasla je
z mladičem lepa stara srna,
on proti njima plazi se.*

*Previdno se na strel pripravlja,
iz kritja stopil sem takoj
in preden je lahko ustrelil,
sem dvignil puško, vzkliknil:
»Stoj!«*

*Lump pa po meni je ustrelil,
me toča šiber obsula je,
tedaj pa dobro sem pomeril
in moja puška sproži se.*

*Strela možak sploh ni več slišal,
tako na tla se zvrnil je,
ni roke, noge nič več zganil,
krogla srce prebila je.*

Dobrih lovskih pisateljev je malo, dobrih lovskih pesnikov še manj. Oboje pa je bil, pri nas na žalost popolnoma neznan, nemški pisatelj, pesnik in lovec **Hermann Löns**. Rodil se je leta 1866 v Kulmu. Po razgibanem in ustvarjalnem življenju je leta 1914 padel kot nemški oficir na zahodni fronti. Njegova zraščena rodna zemlja je dala njegovim pesnim polet, da jih je ljudstvo sprejelo kot svoje narodne. Njegovi romani se poglobljajo v kmečko življenje narave, pokrajine, rastlin in živali. V nekaterih črticah opisuje svoje lovske doživljaje, v drugih pa so glavni junaki živali – srnjak, lisica, jazbec, zajec –, ki jih opisuje z veliko ljubeznijo. Nemci pravijo, da je bil prvi »zeleni« in prvi ekolog, ker je opozarjal, kakšno opustošenje bo na Zemljo prinesla industrija s svojim onesnaževanjem okolja.

Dve njegovi pesmi in nekaj balad je prevedel **Franc Tersegav**; dve lovski in eno ekološko objavljamo.

Sredi sončnega avgusta je dravogradske lovce in druge iz širše Koroške pretresla vest, da je boj z boleznijo izgubil naš spoštovani in ugledni lovski tovariš **Mirko Hribnik**, ki je umrl 15. 8. 2007.

Mirko se je rodil leta 1937 v Dravogradu, kjer je tudi preživel svoja otroška leta in že kot otrok doživel grozote druge svetovne vojne. Okupator jih je ločil kot družino, saj so starše kot zavedne Slovence izselili. V tistih negotovih trenutkih sta s sestro ostala v reji pri babici v Dravogradu, kjer sta dočkala konec vojne in srečno vrnitev staršev.

Mirko je bil že kot mladinec v domačem Dravogradu velik aktivist, vključen v mladinsko organizacijo, ki je veliko gradila v Dravogradu. V Železarni Ravne se je izučil za kovnostrugarja, a ga nemirni duh ni obdržal v proizvodnji; ob delu se je dodatno izobraževal in sčasoma postal prvi direktor Kina v Dravogradu. Ker so bili v tistem času potrebni kadri, je poklicno opravljal še dela tajnika Delavske univerze in tajnika OS neznanih talcev v Dravogradu. Vse življenje je v delovno obdobje je bil Mirko zvest svojemu Dravogradu.

Ljubezen do narave in divjadi, ki jo je več desetletij gojil tudi njegov oče, ga je leta 1970 pripeljala v članstvo LD Dravograd. Leta 1972 je opravil lovski izpit in tej LD ostal zvest do konca življenja.

Njegovo znanje in prizadevanje sta bila kmalu razlog, da je Mirko postal član UO LD, kjer je prevzel funkcijo tajnika (1975–1981). Med tem časom, leta 1975, je uspešno opravil lovskočuvajski tečaj in postal eden prvih lovskih čuvajev v naši LD. Bil je neizprosni, kadar je bilo potrebno za interese lovstva. S strokovnimi argumenti si je v LD pridobil velik ugled, ki ga je pripeljal tudi do funkcije starešine LD Dravograd (1982 do leta 1986) in ko je postal stalni član Komisije za izobraževanje LZ Maribor, kjer je bil organizator in vodja tečajev za lovske pripravnike na Koroškem celih 15 let (1995 do 2000). Hribnik je opravljal tudi funkcijo predsednika disciplinskega razsodišča, in sicer od leta 1990 pa vse do svoje smrti, torej več kot 16 let. Vseh njegovih funkcij skoraj ni mogoče naštet, vendar je izmenično opravljal več nalog v odborih in komisijah LD in nekdanji ZLD Maribor.

Se posebno priznanje velja Mirku za njegov pozitiven odnos do lovske kulture, še zlasti za negovanje lovskega izrazoslovja in pravičnega odnosa do divjadi in lovskih tovarišev. Vsekakor je bil Mirko markantna lovska osebnost. Daleč okoli je bil znan, da je svoje mnenje povedal vedno naravnost in brez ovinkarjenja, zato je bil spoštovana oseba.

S Hribnikom odhaja eden prepoznavnih članov LD, ki je velik del svojega prostega časa vgradil v izobraževanje mladih lovcev ne le na Koroškem, temveč tudi v širšem slovenskem prostoru.

LZS je Mirka za njegovo strokovno in nesebično delo v lovski organizaciji odlikovala z znakom LZS za lovske zasluge ter redom III. stopnje LZS. Dobil je tudi številna družinska in občinska priznanja. Največje priznanje, dragi lovski tovariš, pa naj ti

bodo lepi spomini, ki ostajajo nate v naših srcih, v katerih smo te shranili kot poštenega in pravičnega lovca ter našega pravega lovskega tovariša. Mirno počivaj, naj ti bo boginja Diana naklonjena tudi v večnih loviščih ...

LD Dravograd – D. K.

V letu praznovanja 100-letnice organiziranega slovenskega lovstva so se ponosno dvignjeni lovski prapori poklonili našemu članu **Andreju Klemencu**, ki mu je usoda določila, da je 12. septembra 2007 odšel v neki drug, vsem živim bitjem dodeljen svet, v večna lovišča.

Tam si je nedvomno zaslužil najboljše stojišče. Lovci dobro vemo, da je med življenjem in smrtjo le korak in da se življenjski krog nekoč sklene vsakomur. Vendar vsak tak trenutek sprejemamo z globokimi čustvi, saj se dotakne vsakega od nas.

Andrej je v LD Ribnica vstopil v zreli mladosti, leta 1963, in ji ostal zvest polnih 44 let. Kdor ga je bolje poznal, je vedel, da je lovčevu življenje doživljal kot večni romantik, ki verjame v pomen in možnosti sobivanja človeka in divjadi, kar pa je dandanes vse redkejša vršina. Naravo je dojemal kot učno knjigo in v njej našel tudi motiv za umetniško izražanje. Njegova poglobljena razmišljanja in razprave smo razumeli kot poziv, da je lovstvo, ki varuje divjad in naravo, ki spoštuje svetost življenja, del kulture identitete posameznika, lovske družine in naroda. Tajnik naše lovske družine je bil od 1966 do 1977 in od 1983 do 1994, dve leti pa tudi starešina (1993 do 1994). V njegovem delu ga je še posebno zanimala zgodovina lovstva v Ribniški dolini. Brez njega ne bi bilo Ribniškega lovskega zbornika ob 100-letnici Lovskega kluba Ribnica, kar smo praznovali leta 1994 tudi v sodelovanju s širšim slovenskim lovstvom. Ob tej priložnosti je del svoje romantične osebnosti in doživljanja izpovedal tudi v pesnitvi *Ribniška dolina*, katere ena od kitic se glasi: »Prelepa si, dolina moja, številnih lovcev srečni kraj, bogata so lovišča tvoja, divjadi vsej si pravi raj.«

Zaslužil pa tudi odslužil je prejeta odlikovanja LZS, znak za lovske zasluge in reda III. in II. stopnje. Tudi

ko se je Andrej zadnja leta, predvsem zaradi šibkega zdravja, umaknil iz aktivnega dela, smo vedeli zanj in upali, da se bo vrnil. Sedaj je srečanje preneseno v neki drug čas, v neki drug kraj, v neki drug svet.

Mirno počivaj, lovski tovariš, v okrilju Male in Velike gore. Beseda hvala je premalo za vse, kar si storil za ribniško in slovensko lovstvo!

LD Ribnica – B. K.

Ko se je narava tiho in počasi spravljal k počitku, nas je v petek, 19. 10. 2007, presunila vest, da se je zaprla knjiga življenja našega dolgoletnega člana LD Destrnik

Franca Murka ali Murkovega Frančka, kot smo ga klicali.

Franček se je rodil 22. 3. 1926 v Svetincih, v Občini Destrnik, kjer je obiskoval osnovno šolo. Šolanje je nadaljeval na Poklicni gradbeni šoli – lesna smer in se izučil za tesarja. Kot traktorist se je zaposlil pri KK Ptuj, kjer je dočakal upokojitve, v prostem času pa je opravljal razna tesarska dela.

Leta 1970 se je vključil v vrste lovcev. Verjetno je k njegovi odločitvi pripomoglo njegovo vsakdanje delo, ki ga je večinoma opravljal v naravi. Bil je velik ljubitelj in opazovalec narave in vsega, kar je povezano z njo. To mu je dajalo navdih in spodbudo pri delu v lovski družini. Svoje znanje in pozneje tudi bogate izkušnje je znal uspešno prenašati predvsem na mlajše lovske tovariše in marsikateremu je bil dober in uspešen mentor.

V LD so mu bila že kmalu zaupana odgovorna dela in zahtevne naloge v našem vodstvu.

Član UO LD je bil od leta 1971 do 1994, delo gospodarja LD je opravljal od leta 1971 do 1984. Ob delu se je izobraževal na področju lovstva in leta 1980 pri LZS opravil izpit za lovskega tehnikarja. Izpit za lovskega čuvaja je opravil leta 1986, naslednje leto pa še za preglednika uplenjene divjadi. Kot predanemu in vestnemu lovcu smo mu zaupali tudi dela knjigovodje (od leta 1983 do 1994). Našel je tudi čas, da je lahko sodeloval v Komisiji za priznanja in odlikovanja (od leta 1986 do 1994).

Neprecenljiv prispevek je opravil pri gradnji lovskega doma, kjer je bil skoraj nepogrešljiv, saj je z znanjem

in izkušnjami precej pripomogel, da so bila dela opravljena hitreje in ceneje. Njegovo veselje so bila predvsem tesarska in mizarska dela.

Murko je bil za svoje bogato delo odlikovan z znakom LZS za lovske zasluge in redoma III. in II. stopnje. Tudi od LD Destrnik je prejel številna priznanja.

Hvala ti, Franček, za tvoj prispevek pri ohranjanju narave in gojitvi divjadi. Hvala ti za vse, kar si dobrega storil v našo skupno korist. V spominu te bomo ohranili kot dobrega delovnega in spoštovanega lovskega tovariša!

LD Destrnik – M. F.

Na pokopališču v Vojni vasi smo se v začetku lanskega decembra črnomaljski lovci in številni drugi poslovlili od našega najstarejšega člana, **Toneta Fabjana**, ki je umrl

3. 12. 2007, natanko en mesec pred njegovim 80. rojstnim dnom. Omagalo je nekoč krepko in živahno Tonetovo srce. Glede na čas, ki ga je preživel, mu tako kot mnogim drugim življenju ni bilo postlano z rožicami. Med drugim je neposredno doživljal tudi grozote 2. svetovne vojne.

Lovci smo upoštevali in cenili njegove poštene, napredne poglede in delo v prid ohranjanja lovske kulture, lovskih šeg in navad, ki so sestavni del naše krajinske in narodne identitete. Vedno je poudarjal, da moramo ohranjati naše tradicionalne etične vrednote in norme ter širiti in utrjevati narodno zavest ter skrbeti za varstvo narave.

Zavzemal se je za varstvo naravnega prostora divjadi in tudi drugih prostoživečih divjih živali. Tako je prispeval po svojih sposobnostih uresničevati načela trajnostne rabe narave. Zato ni čudno, da so ga člani LD Adlešiči in LD Vinica imenovali za častnega člana. Med lovci in gozdarji je imel veliko prijateljev. Z njim je bilo vedno prijetno pokramljati in se pogovarjati o lovu in lovski kinologiji. Njegov prispevek je tudi v tem, da so se lovci na našem območju še posebej zavzemali za vzgojo in šolanje lovskih psov.

Kot napredno mislečemu lovcu so mu bile zaupane odgovorne funkcije v naši LD. Od leta 1990 do 1998 je bil predsednik IO, nadalje predsednik LKD Bele krajine (od l. 1998 do 2002), vzporedno z omenjenimi funkcijami pa je bil v tem obdobju tudi član IO ZLD Bela krajina.

Posebej je poudarjal dobro lovsko tovarštvo ne glede na narodnost, vero, politično pripadnost. Lovec mora biti do lovskih tovarišev pošten in ne sme dopustiti, da bi materialne koristi vplivale na drugačno ravnanje od drugih lovcev in do divjadi.

To je bil naš Tone: lovec, učitelj in vzgojitelj hkrati. Čeprav je njegov korak zastal, bo sonce, ki bo vzhajalo s svojimi žarki, toplo božalo njegov grob. V svojem tihem snu bo ob obzorju gozda še naprej prisluhlil zvonjenju goničev in vsakokrat, ko bo lovski rog oznanjal konec lova, se bomo zbrali in nazdravili tudi njegovemu spominu.

Živel je z naravo in jo imel rad. Zato naj mirno počiva v njenem naročju.

LD Črnomelj – J. G.

Iz lovskih vrst so za vedno odšli tudi:

Iztok Prinčič, LD Sabotin, * 22. 9. 1944, † 11. 12. 2007.
Slavko Pocajt, LD Škale, * 20. 6. 1928, † 25. 12. 2007.
Silvo Fendre, LD Ponikva, * 5. 12. 1916, † 20. 12. 2007.
Rudolf Malovrh, LD Dobrova, * 12. 4. 1944, † 13. 12. 2007.
Karel Lužar, LD Gorjanci, * 14. 8. 1935, † 28. 5. 2007.
Ljubo Ule, LD Cerknica, * 12. 7. 1946, † 16. 11. 2007.
Branko Drakslar, LD Sorško polje, * 29. 11. 1956, † 6. 11. 2007.
Tone Prpič, LD Jelovica, Ribno, * 26. 9. 1923, † 31. 12. 2007.

Stanko Naglič, LD Jelovica, Ribno, * 25. 3. 1942, † 1. 1. 2008.
Franč Dornik, LD Radeče, * 5. 1. 1929, † 17. 8. 2007.
Rudolf Pucko, LD Prosenjakovci, * 8. 11. 1952, † 25. 12. 2007.
Rok Hanov, LD Loka, Črnomelj, * 23. 5. 1981, † 23. 9. 2007.
Stanislav Vrščaj, LD Loka, Črnomelj, * 21. 5. 1935, † 27. 12. 2007.
Miro Margon, LD Nanos, * 16. 9. 1931, † 6. 1. 2008.
Edo Pečnik, LD Tomišelj, * 25. 11. 1939, † 23. 12. 2007.

Umrli časten spomin!

Razpored lovsko-kinoloških prireditev v letu 2008

LKD GORENJSKE

7. 3.: Tečaj za vodnike in lovskie pse. Informativni sestanek (brez psov) ob 17. uri na nogometnem igrišču v Bitnjah.
12. 4.: Spomladanska vzrejna preizkušnja ptičarjev (PZP). Zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Sorško polje.
24. 5.: Telesno ocenjevanje lovskih psov. Začetek prireditve ob 8. uri na prostoru nogometnega igrišča v Bitnjah.
14. 6.: UP v delu po krvni sledi za vse pasme lovskih psov. Zbor ob 8. uri pri lovski koči Hrastje LD Šenčur.
5. 9.: Mala šola za mlade lovskie pse (3 do 7 mesecev starosti). Zbor vodnikov s psi ob 17. uri pri nogometnem igrišču v Bitnjah.
13. 9.: PNZ jazbečarjev in terierjev. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Sorško polje.
27. 9.: PNZ španjelov in retrieverjev, mladinska in vzrejna preizkušnja nemških prepeličarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Marinšek v Naklem – LD Udenboršt.
11. 10.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Bled.
25. 10.: PZP, ŠPP, PP ptičarjev. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Sorško polje.
8. 11.: Lokalna uporabnostna tekma goničev in brak jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pri Končovcu na Javorniku, LD Jošt.

OBALNO-KRAŠKO LKD KOPER

29. 3.: Pomladanska vzrejna preizkušnja ptičarjev (PZP). Zborna mesto ob 8. uri – Letališče Sečovlje – LD Strunjan. Prijave zbira Aleksander Morgan, pomočnik Zdenko Trampuž, Parecag 179, 6333 Sečovlje; tel.: 031/857-026.
19. 4.: PNZ in TO za retrieverje. Zborna mesto ob 8. uri ob izviru reke Rižane. Prijave zbira Demis Vergilas, Kolomban 77, 6280 Ankaran; tel.: (05) 651-43-80.
26. 4.: Lokalna tekma za retriverje T-PR. Zborna mesto ob 8. uri ob izviru reke Rižane. Prijave zbira Demis Vergilas, Kolomban 77, 6280 Ankaran; tel.: (05) 651-43-80.
10. 5.: Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem. Zborna mesto ob 8. uri pred zadržnim domom sv. Anton. Prijave zbira Milan Burič, Zgornje Škofije 9, 6281 Škofije; tel.: 041/271-453.
20. 9.: PNZ terierjev in jazbečarjev. Zborna mesto ob 8. uri pri gostilni Trije lovci v Šmarjah. Prijave zbira Marko Žnidaršič, Bonini 31/a, 6000 Koper; tel.: 041/684-996.
27. 9.: UP v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov. Zborna mesto ob 8. uri pred lovsko kočo Kostanjevica na Krasu. Prijave zbira Zdenko Trampuž, pomočnik Jože Mahne, Kostanjevica 85, 5296 Kostanjevica na Krasu; tel.: 031/843-988.
8. 11.: Jesenska vzrejna preizkušnja (JZP), ŠPP, PP ptičarjev. Prijave zbira Zdenko Trampuž, pomočnik Aleksander Morgan, Kostanjevica 85, 5296 Kostanjevica na Krasu; tel.: 031/843-988.
11. 10.: PNZ španjelov, mladinska in jesenska vzrejna preizkušnja nemških prepeličarjev. Zborna mesto ob 8. uri pred zadržnim domom Bertoki. Prijave zbira Stojan Žigon, Stari Grad - Sp. Škofije, 6281 Škofije. Tel.: 041/230-333 ali (05) 652-85-55.
18. 10.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zborna mesto ob 8. uri pred lovsko kočo Gračišče - Butare. Prijave zbira Robert Bandelj, Bošamarin 58, 6000 Koper; 040/170-197.

Telefonske prijave morate sporočiti najmanj 10 dni pred prireditvijo. Če ne bo dovolj prijav za posamezno prireditev, si organizator dovoli prireditev odpovedati. Morebitne spremembe bodo objavljene v reviji Lovec.

LKD MARIBOR

5. 4.: Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Malečnik v Celestrini.
10. 5.: Pomladanska vzrejna preizkušnja ptičarjev (PZP). Zbor ob 8. uri pred lovskim domom na Zgornji Polskavi.

Foto: B. Habjan

17. 5.: PNZ prinašalcev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom na Zgornji Polskavi.
6. 9.: PNZ terierjev in jazbečarjev – rov. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom na Zgornji Polskavi.
13. 9.: PNZ terierjev in jazbečarjev – na planem. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Starše.
13. 9.: UP v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom v LD Šmartno na Pohorju.
20. 9.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom v LD Oplotnica.
20. 9.: Lovska preizkušnja retrieverjev LP-R. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom na Zgornji Polskavi.
4. 10.: Jesenska vzrejna preizkušnja (JZP), ŠPP in PP ptičarjev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom v LD Rače.
18. 10.: PNZ španjelov, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Pernica.
- Prijave bomo potrdili na sedežu LKD Maribor vsaj 14 dni pred prireditvijo. Vsi sodelujoči vodniki, katerih psi morajo opraviti preskus prinašanja po vlečki ali v prostem prinašanju divjadi (dlakaste oziroma pernate), si morajo priskrbeti divjad sami.*

LKD KOČEVJE

5. 5.: Začetek tečaja osnovnega šolanja lovskih psov. Zbor ob 8. uri v lovskem domu LD Mala Gora.
10. 5.: Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem, razen VII. skupine FCI. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Dolenja vas.
6. 9.: PNZ za goniče in brak-jazbečarje. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Velike Lašče na Retenjskih senožetih.
13. 9.: PNZ terierjev in jazbečarjev v LD Ribnica. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom v Ribnici.
11. 10.: UP v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov v lovišču LD Dolenja vas. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Dolenja vas.
25. 10.: Memorial Adolfa Ivanca; brakada za vse goniče LKD Kočevje. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Struge.
- Vsi udeleženci prireditev iz drugih LKD plačajo vse stroške (po ceniku KZS). Za vse prireditve je obvezna prijava vsaj 14 dni pred prireditvijo.*

vijo na naslov tajnika: *Miran Petek, Veronike Deseniške 7, 1330 Kočevje, ali na telefonsko številko (01) 895-15-60 oziroma 041/522-999.*

LKD KOROŠKE

- 17. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem, razen ptičarjev. Zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Slovenj Gradec, na Selah 9/a.
- 28. 6.:** UP v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov. Kraj bo določen naknadno.
- 20. 9.:** PNZ terierjev in jazbečarjev ter preizkušnja v prinašanju v LD Bukovje. Zbor ob 8. uri pred avtopralnico pod kmetijo Rožič na Otiškem Vrhu.
- 27. 9.:** PNZ španjelov, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev v LD Muta. Zbor ob 8. uri pri Gostilni Lovca na Muti - Karavaning.
- 4. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev v LD Jamnica. Zbor ob 8. uri pred gostiščem RIFEL na Prevaljah.
- 18. 10.:** Lokalna uporabnostna tekma goničev. Kraj bo določen naknadno.
- 20. 2. do 30. 6.:** Osnovno šolanje lovskih psov.
- Za vse prireditve velja, da je zadnji rok za prijavo 10 dni pred prireditvijo pri tajniku LKD Jožefu Verčku na tel. številko 041/635-953.*

LKD ZASAVJE

- 23. 2.:** Tečaj za vodnike in osnovno šolanje lovskih psov, ISP VP-1, VP-2 (sledi: javni razpis in pogoji).
- 10. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov (goničev, brak-jazbečarjev, krvosledcev, terierjev, jazbečarjev in šarivcev). Zbor ob 8. uri pred Gostilno Maček, Šmartno pri Litiji (LD Šmartno pri Litiji).

Foto: S. Vale

- 6. 9.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pri združenem domu Zadvor, Ljubljana - Dobrunje (LD Pugled).
- 13. 9.:** UP v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov. Zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Laze v Lazah.
- 20. 9.:** PNZ terierjev in jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pri gasilskem domu Kotredež, LD Zagorje ob Savi.
- 27. 9.:** Lokalna uporabnostna tekma goničev. Zbor ob 8. uri pri lovski koči Dole, LD Dole pri Litiji.
- 27. 9.:** Lokalna uporabnostna tekma brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pri koči ob strelišču Kipe - Trbovlje, LD Trbovlje.
- 4. 10.:** PNZ španjelov, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev. Zbor ob 8. uri pri gasilskem domu Kotredež v Zagorju ob Savi, LD Zagorje.

Vse prijave oddajte 10 dni pred prireditvijo na naslov LKD Zasavje, Ljubljanska 10, 1270 Litija, tajniku ali po elektronski pošti: lkd.zasavje@siol.net

LKD GORICA - NOVA GORICA

- 26. 4.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov. Zeleni Gaj pri Dornberku, začetek ob 8. uri. V primeru slabega vremena je prostor pokrit. Predhodne prijave niso potrebne.
- 27. 4.:** Pomladanska vzrejna preizkušnja ptičarjev (PZP). Zbor ob 8. uri v Zelenem gaju pri Dornberku. *Zadnji dan za prijavo je 13. 4. 2008.*

- 13. 9.:** PNZ retrieverjev. Zbor ob 8. uri na Mostu na Soči pri Gostišču Šterk. *Zadnji dan za prijavo 1. 9. 2008 Skupaj s SKR.*
- 20. 9.:** PNZ terierjev in jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Hubelj nad Lokavcem. *Zadnji dan za prijavo 7. 9. 2008.* Vodniki, ki bodo želeli, bodo s psi lahko opravili C-preizkušnjo za terierje in A-preizkušnjo za jazbečarje, kar morajo obvezno navesti v prijavi. Vodniki morajo malo divjad za preizkušanje psa prinesiti s seboj.
- 4. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Kozje Stena na Otlaci. *Zadnji dan za prijavo 21. 9. 2008.*
- 11. 10.:** UP v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov. Zbor ob 8. uri pri hlevih pred vasjo Svino. *Zadnji dan za prijavo 28. 9. 2008 (skupno največ 15 psov).*
- 18. 10.:** PNZ goničev in brak jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Čepovan v Čepovanu. *Zadnji dan za prijavo 8. 10. 2008.*
- 18. 10.:** PNZ šarivcev in retrieverjev, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev. Zbor ob 8. uri pri Gostišču Kogoj v Biljah. *Zadnji dan za prijavo 5. 10. 2008.*
- 19. 10.:** Jesenska vzrejna preizkušnja (JZP), ŠPP in PP ptičarjev. Zbor ob 8. uri pri stari osnovni šoli v Šempasu. *Zadnji dan za prijavo 4. 10. 2008.*
- 25. 10.:** Lokalna uporabnostna tekma goničev – OSELIJEV MEMORIAL (samo LKD Idrija, OK LKD Koper in LKD Gorica - Nova Gorica) v lovišču LD Dobrovo. Zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Dobrovo na Koradi.
- PRAZNOVANJE 30-LETNICE DELOVANJA LKD GORICA - NOVA GORICA**

Vodniki morajo spoštovati zadnji dan prijave (poštni žig). Poznejših prijav ne bo mogoče upoštevati. Prijavite se tako, da na naslov: Jože Velikonja, Vilharjeva 11/b, 5270 Ajdovščina, pošljete obojestransko fotokopijo rodovnika psa, na katerem mora biti napisano tudi ime in priimek ter naslov lastnika psa. V prijavi mora biti navedeno, za katero preizkušnjo prijavljate psa.

Na vseh prireditvah morajo imeti vodniki za svoje pse s seboj originalni izvirni rodovnik in potni list za živali (knjižica s potrjenim cepljenjem psa proti steklini). Vodniki psov, prijavljenih na preizkušnjo, kjer je potrebna mala divjad, morajo le-to prinesiti s seboj.

LKD CERKNICA

- 3. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov iz VI. skupine FCI. Zbor ob 8. uri pred veterinarsko postajo v Cerknici.
- 6. 9.:** UP v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Begunje v Begunjah pri Cerknici.
- 4. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Lož - Stari trg v Starem trgu pri Ložu.
- Za vse kinološke prireditve je rok prijave 10 dni pred prireditvijo na naslov LKD Cerknica, C. v Dol. vas 3, Cerknica.*

LKD POSTOJNA

- 17. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov, razen ptičarjev in retrieverjev, LD Hrenovice. Zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Hrenovice v Hruševju.
- 4. 10.:** PNZ terierjev in jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pri Bifeju Nanos na Tržaški cesti v Postojni (LD Črna jama).
- 11. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pri trgovini TUŠ v Prestranku (LD Prestranek).
- 18. 10.:** UP v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov. Zbor ob 8. uri pred nekdanjim Motelom Erazem pri Belskem - LD Bukovje.
- 25. 10.:** PNZ španjelov, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev. Zbor ob 8. uri na letališču Rakitnik pred Gostiščem Avio-pub (LD Javornik - Postojna).

Za vse prireditve prosimo, da pošljete pisne prijave najpozneje 10 dni pred prireditvijo na naslov: LKD Postojna, Cankarjeva 6, 6230 Postojna. Informacije so na voljo tudi po telefonu (05) 720-45-21 (tajništvo PB ZLD, v delovnem času).

LKD NOVO MESTO

- 3. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov, razen ptičarjev in retrieverjev. Zbor ob 8. uri pri Gostilni Kavšek v Račjem selu št. 25 pri Trebnjem.
- 11. 5.:** RAZSTAVA LOVSKIH PSOV VSEH PASEM: CAC - DOLENJSKE, HIPODROM V ŠENTJERNEJU
- 17. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov, razen ptičarjev in retrieverjev. Zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Škocjan na Vrhu pri Škocjanu.

- 5. 9. do 7. 9.:** Tečaj VP-1 za vodnike s psi, ki so stari od 6 do 18 mesecev. Na Gorjancih pri lovskem domu LD Orehovica. Informacije po telefonu 041/923-817, Žare Krese.
- 20. 9.:** UP v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov v lovišču LD Trebnje. Zbor ob 8. uri pred Gostilno Kavšek, v Račjem selu 25 pri Trebnjem. Pisno prijavo in tel. številko je treba poslati do 10. 9. 2008 na naslov: LKD Novo mesto, Seidlova cesta 6, 8000 Novo mesto.
- 4. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pred Gostilno Kavšek v Račjem selu 25 pri Trebnjem.
- 11. 10.:** PNZ španjelov, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev v lovišču LD Otočec. Zbor ob 8. uri pri Jordanu v Dragi pri Beli Cerkvi. Vodniki, ki bodo opravljali vzrejno preizkušnjo, morajo prinesiti divjad s seboj.
- 18. 10.:** PNZ terierjev in jazbečarjev v lovišču LD Škocjan. Zbor ob 8. uri na avtobusni postaji v Škocjanu.
- 25. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev v lovišču LD Šentjernej. Zbor ob 8. uri pred gostiščem na hipodromu v Šentjerneju.

Foto: S. Volarič

LKD PTUJ

- 12. 4.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov, razen goničev, barvarjev in retrieverjev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Markovci v Sobotincih.
- 26. 4.:** Pomladanska vzrejna preizkušnja ptičarjev. Zbor ob 8. uri, pred lovskim domom LD Središče ob Dravi.
- 4. 10.:** Državna tekma v prinašanju za retrieverje TP-R CACT v sodelovanju s SKR. Zborni mesto ob 8. uri pri lovskem domu LD Jože Lacko - Ptuj v Gajkah pri Ptuj.
- 5. 10.:** Jesenska vzrejna preizkušnja, ŠPP in PP ptičarjev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom LD Središče ob Dravi.
- 11. 10.:** PNZ španjelov, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev. Zbor ob 8. uri pri Domu društev Občine Ormož, Ljutomer-ska c. 30, Ormož.
- 18. 10.:** PNZ terierjev in jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Boris Kidrič v Zg. Hajdini 103/e pri Ptuj.
- 25. 10.:** Lokalna tekma ptičarjev (le za člane LKD) za pokal sv. Huberta. Zbor ob 8. uri pri lovskem domu LD Markovci v Sobotincih.
- 2. 11.:** Državno prvenstvo ptičarjev za pokal sv. Huberta, CACT, skupaj z DLP.

Za vsako kinološko prireditev je potrebna predhodna prijava pri organizatorju LKD Ptuj, Potrčeva 45, 2250 Ptuj, najmanj 10 dni pred razpisano prireditvijo. Pisni prijavi je treba obvezno priložiti obojestransko fotokopijo rodovnika psa. Lovski psi, udeleženi na prireditvah, morajo biti zdravi ter po predpisih cepljeni proti steklini, kar vodniki dokažejo z ustreznimi pisnim potrdilom oziroma vpisom v knjižico cepljenj.

LKD POSAVJA KRŠKO

- 19. 4.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem in kinološki dan LKD Posavja Krško. Zbor ob 8. uri pri lovskem domu Jožeta Jurečiča LD Krško na Trški gori.

- 3. 5.:** Pomladanska vzrejna preizkušnja ptičarjev v lovišču LD Krško. Zbor ob 8. uri pri stadionu Matija Gubec v Krškem. Potrebna je pisna prijava najmanj 10 dni pred preizkušnjo.
- 31. 5.:** UP v delu po krvni sledi za vse pasme lovskih psov. Zborni mesto ob 8. uri pri lovski koči LD Raka v Zalokah. Pisne prijave je treba poslati na naslov LKD Posavja Krško najmanj 14 dni pred prireditvijo. Dodatne informacije dobite pri tajniku LKD Branko Tucovič 031 360-688 e. mail brankotucovic@siol.net
- 7. 6.:** Državna samostojna tekma v delu po umetnem krvnem sledu za vse pasme lovskih psov – CACT. Organizator je LKD Posavja Krško v lovišču LD Raka pri Krškem. Pisne prijave je treba poslati na naslov LKD Posavja Krško najmanj 14 dni pred prireditvijo. Dodatne informacije dobite pri tajniku LKD Branko Tucovič 031/360-688 e. mail brankotucovic@siol.net. Skupaj z VK barvarjev.
- 13. 9.:** Memorial Alojza Arka v vodnem delu za vse pasme lovskih psov (samo za člane LKD). O kraju in uri bodo člani LKD obveščeni naknadno.
- 4. 10.:** Jesenska vzrejna preizkušnja, ŠPP, PP in PP-A ptičarjev v lovišču LD Krško. Zbor ob 8. uri pri stadionu Matija Gubec v Krškem. Potrebna je pisna prijava najmanj 10 dni pred preizkušnjo.
- 11. 10.:** PNZ za španjele, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev v lovišču LD Artiče. Zborni mesto ob 8. uri na železniški postaji Libna pri Krškem. Organizirana bo tudi preizkušnja v vodnem delu za pasemsko skupino. Obvezna je prijava najmanj 10 dni pred prireditvijo.
- 18. 10.:** PNZ terierjev in jazbečarjev v rovu in na planem v lovišču LD Veliki Podlog. Zborni mesto ob 8. uri pri lovski koči LD Veliki Podlog v Globelem. Organizirana bo tudi preizkušnja v vodnem delu za pasemsko skupino. Obvezna je prijava najmanj 10 dni pred prireditvijo.
- 8. 11.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev v lovišču LD Pišce. Zborni mesto bo pri Gostilni Petrišič v Dednji vasi pri Pišecah. Obvezna je prijava najmanj 10 dni pred prireditvijo.

LKD CELJE

- 31. 5.:** Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem. Zborni mesto ob 8. uri pred lovskim domom Rinka, LD Žalec.
- 7. 6.:** Uporabnostna preizkušnja v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov. Zborni mesto ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Bojansko - Štore na Svetini.
- 14. 6.:** Uporabnostna preizkušnja v delu po krvnem sledu za prehodni pokal LKD Celje. Zborni mesto ob 8. uri pred Gostilno Podobnik v Grižah (LD Griže).
- 20. 9.:** Uporabnostna preizkušnja v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov. Zborni mesto ob 8. uri na strelišču LD Gornji Grad.
- 27. 9.:** PNZ za terierje in jazbečarje (na planem). Zborni mesto ob 8. uri pred Motelom Žonta v Šentjurju (LD Šentjur).
- 11. 10.:** PNZ španjelov, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev. Zborni mesto ob 8. uri v Golobinjeku pri Ulčniku (LD Podčetrtek).
- 11. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zborni mesto ob 8. uri na strelišču LD Gornji Grad.
- 18. 10.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zborni mesto ob 8. uri pri gostilni Pri treh ribnikih (LD Rogaška Slatina).
- 25. 10.:** Državna uporabnostna tekma brak jazbečarjev – CACT. Zborni mesto ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Ponikva.
- 8. 11.:** PNZ španjelov, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev. Zborni mesto ob 8. uri pred lovsko kočjo LD Braslovče.
- Za vse prireditve je potrebna predhodna prijava najmanj 14 dni pred prireditvijo. Prijavite se tajniku LKD Celje, Tonetu Dimniku, Galičja 27/a, 3000 Celje; tel.: 031/366-674.

LKD IDRIJA

- 3. 5.:** Telesno ocenjevanje psov jamarjev in goničev. Zborni mesto ob 8. uri pri lovskem domu LD Jelenk v Idrijskih Krnicah.
- 27. 9.:** PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zborni mesto ob 7. uri pri lovskem domu LD Jelenk v Idrijskih Krnicah.

ZVEZA LOVSKIH KINOLOGOV POMURJA

- 5. 4.:** Telesno ocenjevanje ptičarjev, jamarjev, krvosledcev in prinašalcev (retrieverjev). Ocenjevanje bo pri lovski koči LD Tišina za začetkom ob 8. uri. Za TO se morajo vodniki prijaviti najmanj 15 dni pred prireditvijo in predložiti obojestransko fotokopijo rodovnika psa.

Prijave sprejema pisarna ZLD Prekmurje ali pa se prijavite na telefonsko številko 031/296-731 in 041/715-160.

26. 4.: Pomladanska vzrejna preizkušnja ptičarjev (PZP). Preizkušnja bo na območju lovišča LD Tišina. Zborni mesto ob 8. uri pri lovski koči LD Tišina. Prijave sprejema pisarna ZLD Prekmurje ali pa se prijavite na telefonski številki 031/296-731 in 041/715-160.

14. 6.: Uporabnostna preizkušnja v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov. Zborni mesto ob 8. uri pred lovskim domom LD Prosenjakovci. Pravico do sodelovanja na preizkušnji imajo vodniki, ki se bodo prijavili najmanj 15 dni pred prireditvijo in predložili fotokopijo rodovnika psa in dokazilo o plačani kavciji 30 € na TRR 02340-0255171008. Prijave sprejema pisarna ZLD Prekmurje; tel.: (02) 521-12-14 ali GSM 041/715-160.

4. 10.: JZP, ŠPP in PP ptičarjev; PNZ španjelov, mladinska in vzrejna preizkušnja prepeličarjev; in PNZ prinašalcev. Zborni mesto ob 8. uri pred lovsko kočo LD Tišina. Pravico do sodelovanja na prireditvi imajo vodniki, ki se bodo prijavili najmanj 15 dni pred prireditvijo s fotokopijo rodovnika psa.

Pisarna ZLD Prekmurja (02) 521-12-14 ali 031/296-731 ali 041/715-160.

LKD LJUBLJANA

12. 2.: Pomladanski tečaj za vodnike lovskih psov vseh pasem Gostišče Štern na Ježici ob 16. uri.

12. 4.: Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem. Začetek ob 8. uri na stadionu ŽAK – Ljubljana.

19. 4.: PZP ptičarjev. Zbor ob 8. uri pred gostilno Kavčič na Drenovem Griču.

17. 5.: UP po umetnem krvnem sledu za vse pasme lovskih psov. Lovski dom LD Šentjošt ob 8. uri.

6. 9.: PNZ retrieverjev. Grosuplje, Bistro Bela griva, ob 8. uri.

13. 9.: UP po umetnem krvnem sledu za vse pasme lovskih psov. Lovski dom LD Borovnica ob 8. uri.

20. 9.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Grosuplje, Bistro Bela griva, ob 8. uri.

27. 9.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Lovski dom LD Moravče ob 8. uri.

4. 10.: JZP, PP in ŠPP ptičarjev. Lovski dom LD Brezovica, v Vokah /Notr. gorice, ob 8. uri.

11. 10.: PNZ terierjev in jazbečarjev. Grosuplje, Bistro Bela griva, ob 8. uri.

18. 10.: PNZ španjelov, mladinska in vzrejna preizkušnja za nemške prepeličarje. Gostilna Mangan v Ihanu, in sicer ob 8. uri.

25. 10.: Lokalna uporabnostna tekma za vse goniče. Lovski dom LD Tuhinj ob 8. uri.

LKD ILIRSKA BISTRICA

10. 5.: Telesno ocenjevanje goničev in brak-jazbečarjev. Zbor ob 8. uri pri lovski koči LD Zemon.

20. 9.: Uporabnostna preizkušnja v delu po krvnem sledu za vse pasme lovskih psov ob 8. uri v lovišču LD Kozlek, Črne njive.

27. 9.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev ob 8. uri v lovišču LD Bukovica.

Rok prijave je 10 dni pred prireditvijo na telefonsko številko 051/357-189, Teo Šircelj ali 041/239-573, Emil Vičič.

LKD BELE KRAJINE

24. 5.: Telesno ocenjevanje lovskih psov vseh pasem, razen ptičarjev. Zborni mesto ob 8. uri pri gasilskem domu v Semiču.

18. 10.: PNZ goničev in brak-jazbečarjev. Zborni mesto ob 8. uri pred gostilno Zupančičev hram v Dragatušu.

8. 11.: Državna uporabnostna tekma goničev – CACT v loviščih LD Metlika, LD Semič in LD Suhor. Podrobnosti bodo objavljene v razpisu. Skupaj z VK za goniče.

KLUB LJUBITELJEV PSOV JAMARJEV

27. 9.: Državna vsestranska uporabnostna preizkušnja (VUP) za jazbečarje – CACT. Kraj in organizator bosta določena naknadno in objavljena v razpisu.

4. 10.: Državna vsestranska uporabnostna preizkušnja (VUP) za terierje – CACT. Kraj in organizator bosta določena naknadno in objavljena v razpisu.

18. 10.: Vzrejna preizkušnja in vzrejni pregled za terierje. Zborni mesto ob 8. uri v kamnolomu pod Čelom. LKD Ljubljana in LD Vrhnika.

25. 10.: Vzrejna preizkušnja in vzrejni pregled za jazbečarje v LD Brezovica. Zborni mesto ob 8. uri pri gasilskem domu v Notranjih Goricah (LKD Ljubljana in LD Brezovica).

SLOVENSKI KLUB ZA RETRIEVERJE (PRINAŠALCE)

17. 5.: PNZ prinašalcev. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom na Zgornji Polskavi (LKD Maribor).

24. 5.: Vzrejni pregled in TO za retrieverje, Zgornja Polskava.

13. 9.: PNZ retrieverjev, Most na Soči (LKD Gorica - Nova Gorica)

20. 9.: Lovska preizkušnja retrieverjev LP-R. Zbor ob 8. uri pred lovskim domom na Zgornji Polskavi (LKD Maribor).

27. 9.: Vzrejni pregled in TO za retrieverje (LKD Ljubljana).

4. 10.: Državna tekma v prinašanju za retrieverje TP-R CACT v sodelovanju s SKR. Zborni mesto ob 8. uri pri lovskem domu LD Jože Lacko – Ptuj v Gajkah pri Ptuj (LKD Ptuj).

12. 10.: Državna klubska razstava SKR – CAC. Kraj bo določen naknadno.

DRUŠTVO LJUBITELJEV PTIČARJEV

25. 5.: Specialna razstava ptičarjev – CAC.

30. 8.: Državna PP ptičarjev britanskih otokov – PPA CACT skupaj z LKD Bela krajina.

6. 9.: Državna tekma v vodnem delu za vse pasme lovskih psov – CACT – SLO.

11., 12. 10.: Sežunov memorial (ŠPP) – CACIT. Kraj in soorganizator bosta določena v razpisu.

25., 26. 10.: Državna VUP ptičarjev – VUP CACT – SLO. Kraj in soorganizator bosta določena v razpisu.

2. 11.: Državno prvenstvo ptičarjev za pokal sv. Huberta – CACT (skupaj z LKD Ptuj).

VZREJNA KOMISIJA ZA GONIČE

12. 4.: Vzrejni pregled goničev. Zbor ob 8. uri pri lovskem domu v Štorjah na Krasu.

8. 11.: Državna tekma goničev v sodelovanju z LKD Bela krajina.

15. 11.: Vzrejni pregled goničev. Zbor ob 8. uri pred Gostilno Rogina v Podgorju pri Slovenj Gradcu.

VZREJNA KOMISIJA ZA BRAK-JAZBEČARJE

15. 11.: Vzrejni pregled za brak-jazbečarje. Zbor ob 9. uri pred lovsko kočo Rinka - Žalec v Gotovljah.

VZREJNA KOMISIJA ZA KRVOSLEDCE

7. 6.: Državna samostojna tekma v delu po umetnem krvnem sledu za vse pasme lovskih psov – CACT. Organizator LKD Posavje - Krško, v lovišču LD Raka pri Krškem. Pisne prijave je treba poslati na naslov LKD Posavje - Krško najmanj 14 dni pred prireditvijo. Dodatne informacije dobite pri tajniku LKD, Branku Tucoviču, tel.: 031/360-688; e-mail: brankotucovic@siol.net

13. 9.: Vzrejni pregled za krvosledce. Zbor ob 8. uri pred lovsko kočo LD Čemšenik nad Trojanami.

VZREJNA KOMISIJA ZA ŠARIVCE

18. 10.: Uporabnostna preizkušnja za nemške prepeličarje. Prireditelj bo določen naknadno in objavljen v razpisu. Do 1. 10. 2008 prijave sprejema Jože Pangerl, Miklošičeva 1, 3000 Celje; tel.: 031/442-042. Pošljite obojestransko fotokopijo rodovnika in ocene delovnih preizkušenj.

8. 11.: Vzrejni pregled za španjele. Zbor ob 9. uri pred bencinsko črpalko Petrol - Barje (južni del). Prijavite se lahko do 31. 10. 2008 na naslov: Zvone Poznik, Visoko 8, 1292 Ig; tel.: 041/534-274. Prijavite se tako, da pošljete obojestransko fotokopijo rodovnika, telesne ocene in ocene delovnih preizkušenj.

15. 11.: Vzrejni pregled za nemške prepeličarje. Zbor ob 9. uri pred lovsko kočo Rinka - Žalec v Gotovljah. Prijavite se do 8. 11. 2008 na naslov: Jože Pangerl, Miklošičeva 1, 3000 Celje, telefon 031/442-042. Pošljite obojestransko fotokopijo rodovnika in ocene delovnih preizkušenj.

Kinološka zveza Slovenije, 10. 12. 2007

Razvoj lovske kinologije le v javnem interesu!

»Leta 1907 so se lovci Slovenije združili v Slovensko lovsko društvo s sedežem v Ljubljani. Namen tega društva je bil zaščita lovskega interesa in napredek lovstva, kamor spada nedvomno tudi lovska kinologija.«

Dr. Lovrenčič (v uvodu prve Jugoslovanske rodovne knjige psov, Ljubljana 1938)

V 21. členu ZDLov-1 je v 3. odstavku 21. člena določeno, da Lovska zveza Slovenije opravlja več nalog v javnem interesu, med drugim mora v javnem interesu skrbeti tudi za razvoj lovske kinologije.

Javni interes ima dolgo zgodovino. Pojavljal se je skozi zgodovino, tudi v povezavi z nastankom države in demokracije ter osamosvajanjem civilne družbe izpod oblasti kralja, cerkve ali druge samodržne ali diktatorske oblasti. V družbi je država namreč pristojna represivno, njej nasproti so gospodarske družbe, ki ustvarjajo kapital oziroma profit, državljani pa smo v tem procesu kot civilna družba, ki izkazuje mo določen javni interes.

Ko govorimo o javnem interesu, lahko govorimo tudi o državnem oziroma splošnem interesu. Torej ne gre za kuriozitet, temveč za nekaj, kar je vezano na vse državljane R Slovenije na lokalni, regijski in državni ravni. Dejstvo je tudi, da je javni interes tisto, kar služi različnim interesom javnosti. Zagotavljanje javnega interesa, ki ne izhaja le neposredno iz javnega pooblastila Lovske zveze Slovenije, ampak tudi posebnega zakonskega določila, od nje kot javne službe za to področje terjaja visok nivo prav-

ne odgovornosti in relativno visoke etične standarde. Po teh je mogoče meriti, ali je izvajanje aktivnosti skladno z določenimi skupnimi in splošnimi vrednotami oziroma pravnim redom. Lovska zveza Slovenije bo – ne glede na opisano – skrbela za razvoj lovske kinologije v javnem interesu šele takrat, ko bo ravnala po pričakovanju in interesih skupnosti, torej ne le njenih članic, ampak vseh slovenskih lovcev in vseh, ki so na kakršen koli način povezani z lovske kinologijo.

Določila ZDLov-1 veljajo že tri leta, vendar ni opaziti, da bi v tem času Lovska zveza Slovenije storila kaj, kar bi potrjevalo interes. Le v osnutku oziroma predlogu svojih novih Pravil je omenila – ob boku številnih drugih aktivnosti, ki kot take niso zakonsko opredeljene kot javni interes –, da je med drugim njen cilj tudi skrb za razvoj lovske kinologije in skrb za lovsko strelstvo ter da lahko izvajanje nalog, med drugim tudi skrb za lovsko kinologijo, prenese na svoje članice (na območne lovske zveze in lovske družine). LZS je v Navodilih za izvajanje praktičnega in teoretičnega dela lovskega izpita ter vodenje evidenc tudi določila, da mora lovski pripravnik v okviru praktičnega dela lovskega izpita osvojiti pojem in pomen lovske kinologije, poznati delo Komisije za kinologijo v LD, pasme lovske psov, dejavnost lovskega psa in predpise za delo v lovišču in obiskati razstave ter ocenjevanje lovske psov. V programu teoretičnega znanja je še določila, da mora pripravnik poslušati enourno predavanje na temo lovske kinologije in v sklopu drugih tem opraviti lovski izpit tudi iz te tematike. Seveda so tu tudi določila Etičnega kodeksa slovenskih lovcev, vendar je bil le-ta sprejet že mnogo prej kot ZDLov-1 in vsebuje visoke etične norme lovcev v odnosu do

lovske psov. Težko si je predstavljati, da je predsednik Lovske zveze Slovenije podpisal Navodila za izvajanje praktičnega in teoretičnega dela lovskega izpita in naložil lovskim pripravnikom obisk kinoloških prirediteljev, ne da se je o tem posvetoval s tistimi, ki takšne prireditve organizirajo; t. j. s Kinološko zvezo Slovenije oziroma z vzrejnimi komisijami za pasemske skupine lovske psov in tudi lovsko-kinološkimi društvi. Kaj bo lovski pripravnik sploh odnesel s kinološke prireditve, če s strani organizatorja ne bo tudi strokovno voden? Dobil bo le žig v Dnevnik lovskega pripravnika, da je na prireditvi bil in nič več. To bo prineslo nepotrebne očitke najmanj odgovornim in nepotrebno dopisovanje v glasilo Lovca ter medsebojno prepiranje lovske prijateljev zaradi zadev, ki žal še niso dorečene med odgovornimi nosilci funkcij v lovstvu.

Iz opisanega je mogoče ugotoviti, da bo Lovska zveza Slovenije očitno zaenkrat za zagotavljanje javnega interesa s področja skrbi za razvoj lovske kinologije zadeve prepustila svojim članicam, kot je bilo navedeno. Do tu vse lepo in prav, vendar gre za določeno sprenevedanje ob dejstvu, da ima lahko status društva, ki deluje v javnem interesu, le krovna organizacija, v konkretnem primeru LZS, ki se edina lahko tudi poteguje za dodelitev sredstev za financiranje dejavnosti v javnem interesu. Pojavlja se tudi problem ustrezne zastopnosti članic v Komisiji LZS za lovsko kinologijo ob dejstvu, da lahko posamezne komisije LZS glede na Pravila LZS štejejo največ devet članov. Nadalje se postavlja tudi vprašanje, kdo bo zastopal interese lovstva v odnosu do Kinološke zveze Slovenije, ko zadeve lovske kinologije ne bodo v javnem interesu, in kdo bo zagotovil, da bo ta interes uveljavljen in izvajan. Po izjavah odgovornih v organih KZS namreč odgovorni v LZS že vrsto let odklanjajo stike in sodelovanje, čeprav so Pravila lovske zveze Slovenije iz leta 1999 v 5. členu določala, da mora LZS pospeševati lovsko kinologijo in sodelovati s kinološkimi organizacijami. Lovci - kinologi si že vrsto let ravno zaradi zagotavljanja javnega interesa v lovski kinologiji prizadevamo za avtonomijo lovske kinologije v okviru Kinološke zveze Slovenije, a žal neuspešno, ker smo brez podpore odgovornih pri LZS! Zato se, npr.,

dogaja, da lahko predpise s področja strokovnih zadev lovske kinologije sprejemajo ali o njih odločajo tudi ljudje, ki niso povezani z lovsko kinologijo v javnem interesu, temveč izključno v zasebnem.

Ni v javnem interesu samo, da lovci za lov uporabljamo čisto-pasemske lovske pse in jih uporabljamo na lovih, kot je represivno določil zakonodajalec, da obvezno s preizkušenim krvosledcem preverimo vsak nastrel po strelu na veliko divjad, če le-ta ni obležala v ognju, itn. Res je, da tudi navedeno poleg vzreje, šolanja in uporabnosti lovske psov pomeni skrb za razvoj lovske kinologije, vendar smo to lovci počeli že pred sprejemom ZDLov-1. V javnem interesu je predvsem razvijati in spodbujati interes za predpisano in kontrolirano vzrejo in šolanje, ki morata biti usmerjena predvsem na tiste pasme, ki so na posameznem območju za lov najbolj potrebne, da so njihovi lastniki deležni ustrezne in potrebne strokovne kinološke izobrazbe, da so psi pravočasno cepljeni, imajo ustrezne bivalne prostore, da je mogoče živali oddati v oskrbo, če je lastnik odsoten, in še mnogo več, kar urejajo predpisi s področja KZS, veterine, reje pasemskih živali, njihove zaščite itn. V javnem interesu je tudi, da sta reja in trgovina s temi živalmi urejena in da se določijo merila, katera reja je poklicna in katera ljubiteljska, kaj z lovskimi psi, ki, npr., niso sledoglasni, so od rojstva gluhi, imajo displazijo kolkov in ki zaradi takih in podobnih hib ne morejo uspešno opraviti preizkusa naravnih zasnov, ki je prvi pogoj za udeleževanje na lovu.

Nezagotavljanje javnega interesa, konkretnega in abstraktnega, obvezno privede do konflikta interesov. V konfliktu interesov se nasproti javnemu interesu skoraj vedno pojavi zasebni interes s ciljem ustvarjanja profita. V lovski kinologiji in lovstvu nasploh se dandanes vse prepogosto pojavlja in prevladuje ravno zasebni interes. Namesto da bi bilo poskrbljeno za razvoj lovske kinologije, le-ta zato vztrajno nazaduje.

Interese lovcev kinologov namreč zaenkrat izključno zagotavljamo le v lovsko-kinoloških društvih (LKD). Ta društva pa niso članice Lovske zveze Slovenije, temveč Kinološke zveze Slovenije, ki prav tako opravlja svoje naloge v javnem interesu in jih del prenaša tudi na svoje članice. V LKD so ponekod včlanjeni vsi

lovci z določenega območja, drugod le vzreditelji in vodniki lovskih psov. Vse pa v teh družtvih zastopajo kinološki referenti lovskih družin. LKD se skoraj izključno financirajo iz članarin lovcev ali iz prihodka lovišč posameznih LD. Kinološki referenti v nekaterih LD so člani upravnih odborov ali pa tudi ne. Komisije za lovsko kinologijo v LD, kot je omenjeno v Navodilih praktičnega izvajanja praktičnega dela lovskega izpita, so prej izjeme kot pravilo. Čedalje redkeje so predsedniki LKD tudi člani UO območnih lovskih zvez. In tu se konča sodelovanje lovške kinologije in lovstva! Na Lovski zvezi Slovenije sicer deluje Komisija LZS za lovsko kinologijo, za katero pa lovci in lovski kinologi komaj vemo in niti ne poznamo njenih temeljnih nalog in ciljev, niti ne, kdo so njeni člani. Ponavadi zvemo zanje, ko Delovna skupina za spremljanje praktičnega dela psov in vodnikov, usposobljenih za delo po krvnem sledu, v glasilu Lovce poziva vodnike krvosledcev, naj ji pošljejo Dnevnik vodnika krvosledca (ali poročila o iskanjih v drugačni obliki), čeprav teh dnevnikov že vrsto let ni nihče ponatisnil in jih praktično ni nikjer več. Komisija zbira podatke in ureja sezname vodnikov krvosledcev ter pripravlja statistične pregledne uspešnosti le-teh, analize pa pošilja območnim lovskim zvezam, kjer jih največkrat niti ne pregledajo in navadno nekoristno obležijo v omarah arhivov. Omenjena komisija se je tudi ob pripravi Pravilnika o uporabi lovskih psov v loviščih za mnenje obračala na komisije za lovsko kinologijo po območnih lovskih zvezah, ki pa so bile v letih 1978 in 1979 ukinjene z ustanovitvijo LKD. Zato nas večina lovcev, ki se ukvarjamo z lovsko kinologijo, niti ni bila seznanjena, da je takšen pravilnik v pripravi, kaj šele, da bi sodelovali pri njegovi pripravi. Pravilnik zato ni bil »posrečen« in je bil slab prepis in dopolnitev določil iz nekdanjih Gojitvenih smernic z več hudimi strokovnimi napakami, ki pa so ga žal vseeno vzeli kot podlago za sestavo določil o lovski kinologiji v ZDLov-1.

Omenjeni pravilnik je bil sprejet na podlagi 9. odstavka 48. člena in 28. člena Zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč. ZDLov-1, ki v svojih določilih navaja potrebne podzakonske predpise, ki jih je treba izdati na njegovi podlagi, takega pravilnika izrecno ne

predvideva, vendar v svojem 83. členu določa, da minister izda izvršilne predpise najpozneje v enem letu po uveljavitvi tega zakona. Do izdaje predpisov se smiselno uporabljajo določila veljavnih predpisov. Ta rok je potekel 20. 5. 2005! Zakonodajalec v seznamu veljavnih nacionalnih predpisov s področja lovstva, Pravilnika o uporabi lovskih psov v loviščih v predlogu ZDLov-2 ne omenja. Tega predpisa tudi ne najdemo na seznamu veljavnih predpisov s področja lovstva na spletnih straneh Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Ustava RS med drugim tudi določa, da morajo posamezni akti in dejanja državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil temeljiti na zakonu ali na za-

nadvse plemenite pasme lovskih psov. To je neodpušljiva in nepopravljiva nacionalna škoda, čeprav jih je država Slovenija že prej zavarovala z Zakonom o živalih (Uradni list RS, št. 18/2002) kot slovenske avtohtone pasme lovskih psov.

Zaradi neurejenih pravnih razmerij in nepoznavanja lovške kinologije ter – kot že omenjeno – uveljavljanja zasebnih interesov vse pogostejše nastajajo nepotrebne nesoglasja. Od LKD se prevečkrat pričakuje tisto, za kar niso bila ustanovljena. Ustanovljena so bila namreč kot servis lovcem vodnikom in vzrediteljem v razmerjih do Kinološke zveze Slovenije, za pomoč ob organizaciji vsakoletnih in potrebnih telesnih ocenjevanj, razstav psov, organizaciji uporabnostnih

loških sodnikov za lovske pasme, kar velikokrat privede do razkoraka med njihovim strokovnim prepričanjem in javnim interesom lovške kinologije. Končno imamo Slovenski lovci priložnost, da zadeve lovške kinologije le premaknemo v pozitivnem pomenu in zadeve dolgočasno uredimo po evropskih standardih, kot terjaja javni interes. Skratka, prav od uveljavitve javnega interesa je odvisno, ali bo lovška kinologija ponovno legitimna ali ne!

Branko Tucovič

13. državna tekma po umetnem krvnem sledu v LD Cankova

V soorganizaciji Zveze lovskih kinologov Pomurja, VK KZS za barvarje in LD Cankova v Prekmurju je v lovišču LD Cankova 15. 9. 2007 potekala državna tekma po umetnem krvnem sledu.

Vodja prireditve je bil Iztok Trček, predsednik ZLK Pomurje in predsednik Komisije LZS za lovsko kinologijo pri LZS, pomočnik pa kinolog LD Cankova in predsednik tamkajšnjega OZUL Janez Štötl.

Terene za polaganje sledov je izbral in pripravil prizadeveni Janez Štötl. Vili so se po goričkah gozdovih ob obilici zapeljevalnih sledov številčne velike in male divjadi.

V petek smo se zbrali kinološki sodniki Vojko Pirher, Jani Krivec, Franc Svetec, Slavko Žlebnik in podpisani ter v spremstvu pomočnikov, vrlih Prekmurcev, terenskih vodnikov, Dragom - Karčijem, Robijem, Macom, Milanoma, Danielom, Rolandom, Slavkom, Boštjanom, Simonom in drugimi, odšli na terene. Položili smo 10 enakovrednih sledov, ob katere smo položili žigosane in podpisane kontrolne lističe, saj je preizkušnja potekala po Pravilniku za samostojno tekmo v delu po umetnem krvnem sledu.

Zvečer sva s prijateljem Karčijem – Dragom Vogrinčičem, znanim prekmurskim lovcem in funkcionarjem, sicer pa priznanim pravnikom in tožilskim svetnikom, odšla na lov, da bi za potrebe preizkušnje uplenila srnjad. Žal je bil to najin zadnji skupni lov, saj ga je kmalu potem kruta bolezen iztrgala iz naših vrst.

Foto: B. Tucovič

Lovca na fotografiji brez pravilno šolanega in vodenega lovskega psa gotovo ne bi bila deležna tolikšnega lovskega blaga!

konitem predpisu. Stvar pravne razprave je, ali tudi Pravilnik o uporabi lovskih psov v loviščih spada v sklop podzakonskih predpisov iz 83. člena ZDLov-1 ali pa je zakonodajalec z določitvijo, »da Lovska zveza Slovenije v javnem interesu skrbi za razvoj lovške kinologije« LZS prepustil, da sprejme svoj pravni akt s tega področja.

Na področju lovške kinologije je vse preveč nepovezanosti med lovskimi družinami, območnimi lovskimi zvezami in Lovsko zvezo Slovenije ter na drugi strani Lovsko-kinološkimi društvami, pasemskimi klubi (društvi) in Kinološko zvezo Slovenije. Vse preveč je stihije in improvizacij. Le nekaj entuziastom se verjetno lahko zahvalimo, da je slovenska lovška kinologija sploh še na takšnem, vsekakor pa nezavidljivem mestu. Vsekakor je res, da so nam ob lastnih zdražah tuji nepovratno ukradli vse avtohtone in

in vzrejenih preizkušenj, prijavah paritev, prijavah in pregledih ter tetoviranju legel lovskih psov ipd. Nikakor pa ni temeljni namen omenjenih društev tudi izobraževanje vodnikov in organiziranje tečajev za šolanje lovskih psov, kot v zadnjem času meni večina lovcev. To je stvar komisij za izobraževanje pri območnih lovskih zvezah. Ker pa lovci takega programa ne moremo izvajati poljubno, saj na tem področju veljajo določila sprejetih strokovnih pravilnikov KZS, morajo LKD za te namene zagotavljati strokovni kader. Tak kader pa je zelo težko pridobiti, saj so pogosti za pridobitev strokovnih nazivov KZS zelo zahtevni. Velikokrat – spet ravno zaradi konflikta interesov in iz povsem subjektivnih razlogov s strani območnih lovskih zvez – takšen kader odklonijo in raje sami »šušmarijo« oziroma improvizirajo.

Pojavlja se tudi **problem osipa in staranja populacije kino-**

Dragi Karči, hvala ti za vse, kar si storil za divjad, lovstvo in kinologijo! Naj ti bo lahka prekmurska zemlja, ki si jo tako zelo ljubil in naj ti bodo polna večna lovišča; slava tvojemu spominu!

V soboto zjutraj se je zbralo 10 vodnikov z različnimi pasmami lovskih psov (bavarski in hanovrski barvar, nem. kdl. ptičar, koker španjel, brak-jazbečar in brandel brak).

Pod vodstvom **Rudija Slogo-**

zanimanje prekmurskih lovcev za lovsko kinologijo, ne zgolj »ptičarsko«, kar je pravzaprav že njihov domicil, temveč so odprti tudi za druge zvrsti lovske kinologije. Posebno smo bili počaščeni, ko smo videli, da sta med opazovalci tudi starosti prekmurske lovske kinologije **Vladimir Pfeifer** in **Rudi Toplak**.

Po obrazložitvi pravil in opravljenem žrebu smo se odpravili na terene. Psi in vodniki so začeli z

Zbor vseh tekmovalcev

viča so zadoneli lovski rogovi Prekmurskih rogistov ter številne udeležence povabili v zbor. Po začetku tekmovanja, za katerega je poskrbel vodja prireditve Iztok Trček, ki je posebej poudaril, da je pravilno, da bi krvosledništvo in aktivnosti, povezane s to zvrstjo lova, približali vsem regijam, sta nas pozdravila še kinolog Janez Štötl ter starešina LD Cankova **Slavko Jauk**, ki nam je v kratkih besedah predstavil lovišče, v katerem je potem potekala preizkušnja.

Zanimivo je bilo, da se je preizkušnje udeležilo tudi veliko gledalcev. To kaže na precejšnje

delom, sodniki pa smo preverili šolane discipline in na koncu sledov, ob mrtvi smnjadi, tudi zapisali čas in število oddanih najdenih kontrolnih lističev.

Od 10 tekmovalnih parov jih je 7 uspešno opravilo preizkušnjo.

1. mesto: nem. kdl. ptičar **Boss od Velečiča** z vodnikom Antonom Jurgecem iz Vidma pri Ptuj; 2. je bila bavarska barvarka **Drina** z **Radošem Burnikom** iz Idrije; 3. je bil bavarski barvar **Piko** z **Vojmirjem Petrovčičem** iz Nove Gorice; 4. hanovrska barvarka **Ajka Marjana Kodruna** iz Črne na Koroškem; 5. hanovrski barvar **Aron** z **Lud-**

Organizacijski zbor in sodniki

Prvovrščeni pari na 13. državni tekmi po KS

vikom Škrbcem iz Starega trga pri Ložu; 6. bavarska barvarka **Zarka Filk Ludbreg** z **Branikom Avguštinom** iz Tišine in 7. brandel brak **Deni Srebotniški** z **Robertom Bandljem** iz Kopra.

Po razglasitvi rezultatov in podelitvi nagrad, ki so jih prispevali LPN Medved - Kočevje, LPN Kozorog - Kamnik, LPN Fazan - Beltinci, LD Cankova, LD Tišina, Trgovina Mikos iz Prager-

skega in drugi, smo ob prijetnem vzdušju in okusnem bograču izmenjali izkušnje in se počasi vrnili na svoje domove.

Še enkrat se zahvaljujem vsem sponzorjem, ZLK Pomurja, LD Cankova ter predvsem vsem, ki so sodelovali pri izvedbi ter odlično izpeljali 13. državno tekmo po umetnem krvnem sledu.

Bojan Deberšek,
predsednik VK za barvarje

Predvidena legla lovskih psov

Kdl. jazbečarji (SLRJk):

O: 5/I, m: 4/II, 27. 2.,
Božidar Čermelj,
Dolga Poljana 43/a,
5271 Vipava.

Resasti jazbečarji (SLRJr):

O: 5/I, m: 4/I, 7. 2.,
Jože Tlakar,
Poljane 6,
3332 Rečica ob Savinji.

Posavski goniči (SLRGp):

O: 5/I, m: 5/I, 13. 2.,
Vinko Močnik,
Pot v Čelo 29, 5282 Cerkno.
O: 5/I, m: 5/I, 12. 1.,
Janko Logar,
Pod bregom 2,
2380 Slov. Gradec.

Basset Hound (SLRBH):

O: tuj plemenjak, m: 5/I, 3. 2.,
Matjaž in Tjaša Sever,
Koprivnik 27, 1330 Kočevje.
O: tuj plemenjak, m: 5/III, 20. 12.,
William Patrick o'lLoughlin,
Rašica 38, 1315 Velike Lašče.

Hanovrski barvarji (SLRHb):

O: 5/III B, m: 4/II B, 5. 2.,
Stojan Cilenšek,
Livold 5, 1330 Kočevje.

Brak-jazbečarji (SLRBj):

Jelenje rjavi:
O: 5/I, m: 5/I, 4. 2.,
Franc Klinar,
Ter 71, 3333 Ljubno ob Savinji.

O: 5/I, m: 4/II, 30. 1.,
Jože Glavan,
Roženpelj 4, 8211 Dobrič.
O: 4/II, m: 5/I, 5. 1.,
Franc Kogovšek,
Velika Loka 43, 1290 Grosuplje.
O: 5/I, m: 4/I, 12. 2.,
Emil Fabjan,
Ivana Ščeka 3, 5271 Vipava.

Črni z ožigi:

O: 5/II, m: 4/II, 29. 1.,
Tomaž Zajc,
Pod smreko 2, 8340 Črnomelj.

Slovaški kopov (SLRSK):

O: 5/I, m: 5/I, 17. 1.,
Janko Logar,
Pod bregom
2, 2380 Slov. Gradec.

Zlati prinašalci (SLRGR):

O: 5/TPR, m: 5/PNZ, 1. 12.,
Matej Hočevar,
Sadinja vas 109,
1261 Dobrunje.

Nemški prepeličarji (SLRPr):

Serci:
O: 5/I, m: 5/I, 6. 2.,
Vinko Otorepec,
Vrbje 10, 3310 Zalec.

Rjavci:

O: 5/I, m: 5/I, 7. 2.,
Aleksander Šela,
Aljaževa 12, 2310 Slov. Bistrica.

Mali oglasi

Orožje in lovska optika

Prodaj karabinko CZ, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom 6 x 40. Ob nakupu podarim nov etui za puško in nov lovski nahrbtnik. Cena 300 €. Tel.: 041/657-036.

Prodaj češko bokarico, mod. 502.10, kal. .30 – 06, z menjalnimi cevmi, kal. 12/12, in str. daljnogledom Bushnell 6 x 42. Tel.: 041/604-388.

Prodaj skoraj novo, lahko, kratko repetirko, kal. .308 Win., izdelno po naročilu. Cena je 80 % od nabavne. Tel.: 031/296-046.

Prodaj bogato gravirano boroveljsko polrisanico (Borovnik), kal. 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom Swarovski - Habicht - Nova 1,5 – 6 x 42 DV, križ 4A (Suhlova montaža), z menjalnimi cevmi 16/16. Tel.: 051/306-397.

Kupim ABC naboje, kal. 8 x 57 IS, ali samo ABC-krogle tega kalibra. Ponudbe sprejemam na tel. številko 040/830-045.

Kupim pištolo Parabellum-08, kal. 9 mm Luger. Tel.: 041/545-615.

Prodaj brezhibno, lahko tricevko Sauer & Sohn, kal. 16 – 16/8 x 57 IRS, s str. daljnogledom in vložno cevjo extra krieghof, kal. 22 Mag. (Mogoča tudi menjava za kombinirko.) Tel.: (07) 307-16-40 ali 041/871-703.

Prodaj češko enocevno risanico – prelamačo ZBK-110, kal. .222 Rem., s str. daljnogledom Tasco 3 – 9 x 40 (potisna montaža). Cena 450 €. Tel.: 041/875-382.

Prodaj risanico – prelamačo Sabatti, kal. 7 x 65 R. Montiran str. daljnogled Leopold 3 – 9 x 42. Cena po dogovoru. Tel.: 051/414-028.

Ugodno prodaj nov kakovosten dvogled 8 x 36, izdelan po vojaškem standardu (zeleno gumiran, odporen proti udarcem, vodi, zameglitvi). Tel.: 041/315-720.

Prodaj karabinko CZ, kal. .30 – 06, s str. daljnogledom Bushnell 3 – 9 x 42, z rdečo piko in 20 kosov nabojev RWS (11,7 g). Tel.: 041/725-441.

Prodaj več kosov lovskega orožja s str. daljnogledi in naboji. Informacije po tel.: 041/403-509.

Prodaj risanico Winchester, kal. .30 – 30, mod. 94 in 100 nabojev. Tel.: 041/440-194 ali (07) 81-44-245.

Prodaj češko bokarico, kal. 12/7 x 57 R, s str. daljnogledom Kahles 6 x 42 (Suhlova montaža). Puška je bila skoraj neuporabljana. Tel.: 041/589-458.

Prodaj Suhlovo tricevko, kal. 16 – 16/7 x 57 R, s str. dalj-

nogledom 6 x 43 Supra Marburg (Suhlova montaža). Tel.: 041/913-315 ali (07) 307-38 -46.

Prodaj novo bok kombinirko Blaser 97 luxus, kal. 20 Mag /30 R Blaser, s str. daljnogledom Zeiss Diavari 1,5 – 6 x 42, (originalna Blaser montaža). Cena po dogovoru. Tel.: (01) 512-44-30 ali 041/820-804.

Kupim kombinirano puško, kal. .20 Mag /5,6 x 52 R Savage ali podoben kaliber. Tel.: 031/383-922.

Prodaj Suhlovo tricevko, kal. 12 – 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom (Suhlova montaža) 3 – 9 x 42. Cena 1.600 €. Tel.: 041/763-789.

Zamenjam risanico ali šibrenico za pištolo Mauser 08 ali Walther P38. V zamenjavo (ali odkup) vzamem tudi druge modele pištol iz obdobja 2. svetovne vojne. Tel.: 041/398-058.

Prodaj karabinko Browning, kal. 7 x 64, s str. daljnogledom 6 x 42 Zeiss. Cena 1.500 €. Tel.: (02) 703-42-96, zvečer.

Prodaj češko kombinirko, mod. 2, kal. 16/7 x 65 R, s str. daljnogledom. Cena po dogovoru. Tel.: 041/823-346.

Prodaj revolver CZ, kal. .357 Mag. Tel.: (01) 898-77-99 ali 041/320-142.

Prodaj šibrenico Benelli M3 Super 90, kal. 12, cev 66 cm, z menjalno zadrgo. Tel.: 041/810-061.

Prodaj novo polavtomatsko šibrenico Browning Gold, kal. 12 (4+1); še v garanciji. Cena 850 € in šibrene cevi, kal. 12/12, za češko bokarico, ČZ 584-15 Tatra (malo uporabljen). Cena 350 €. Tel.: 041/264-663.

Prodaj karabinko, kal. 7 x 57, ter kombinirko Finn Clasic, kal. 12/9,3 x 74 R. Tel.: 041/572-797.

Prodaj rusko bok šibrenico, kal. 12/12; **šibrenico** brezpetelinko Monte Carlo, kal. 12 – 12, **bok šibrenico** Kettner, kal. 12 /12; **MK puško** Kriko, kal. .22 l. r.; **polavtomatsko MK puško** .22 l. r. Anschütz, **repetirko CZ**, kal. 8 x 57 IS, **češko kombinirko** ZH 304, kal. 7 x 57 R/12. Vse puške so v odličnem stanju. Tel.: 040/599-585.

Prodaj tekmovalno repetirko, kal. .308 Win., s str. daljnogledom 6 x 42 (ustje cevi 22 mm); **pištolo** Beretta 92F – Sport, kal. 9 mm Ruger, z menjalno cevjo in **MK puško**, kal. .22 l. r., s str. daljnogledom. Cena po dogovoru. Tel.: 041/379-519.

Prodaj (30 % ceneje) vrhunsko risanico znamke Remington, mod. 700 BDL, kal. .338 Rem. ultra Mag. Puška je kot nova. Zraven podarim montažne dele za str. daljnogled. **Pro-**

dam tudi napravo za nočno opazovanje Yukon 5 x 60. Tel.: 040/828-366.

Kupim starejšo uporabljano kombinirano puško v kalibrih 16 (ali 20) /6,5 x 57 R (ali 7 x 57 R). Ponudbe sprejemam na tel. številki 041/900-620, od 18. do 19. ure zvečer.

Prodaj Suhlovo tricevko, kal. 12 – 12/7 x 65 R, s str. daljnogledom Zeiss 6 x 42 (Suhlova montaža). Informacije po tel.: (01) 512-48-81.

Prodaj skoraj nov strelni daljnogled 3 – 9 x 55 LU (z osvetlitvijo ATN), z zmogljivo optiko, odličen za lov na divje prašiče, ter **nočni monokularni enogled** NV 5 x 60. Tel.: 040/462-569.

Prodaj boroveljsko bok tricevko, kal. 16/7 x 65 R /22 WMR, s str. daljnogledom Zeiss 2,5 – 10 x 50 (Suhlova montaža). Tel.: 041/463-585.

Prodaj rusko bok šibrenico, kal. 12/12. Tel.: 041/283-133.

Prodaj enocevno risanico – prelamačo Baikal, kal. .308 Win., s str. daljnogledom Pro Lux 3 – 12 x 56 in 10 nabojev. Puška je kot nova, vredna ogleda. Cena zelo ugodna! Tel.: 031/408-428.

Lovski psi

Kupim psa krvosledca, ki oblajava mrtvega divjega prašiča. Tel.: 031/419-687.

Prodaj hanovrskega barvarja – mladiča, poleženega 22. 9. 2007. Tel.: 041/682-181.

Prodaj mlade nemške prepličarje – serce, odličnih delovnih staršev (o: 5/l, m: 5/l), KS. Tel.: 041/657-270, Škulj.

Prodaj 6 mesecev starega nemškega lovskega terierja. Tel.: 031/322-212.

Prodaj 1,5 leta staro psičko pasme balkanski gonič. Tel.: 031/388-823.

Prodaj bavarsko barvarko ali brak-jazbečarko. Tel.: 041/528-097.

Prodaj mlade nemške kdl. ptičarje, odličnih staršev (O: Egon Adin dom, PZP – 48, JZP – 174, VD – 78,5 – l. n. r., ŠPP – SM – l. n. r., UP – KS – l. n. r.; M: Astra Agrarska, PZP – 168). Tel.: 041/543-270, Walter.

Prodaj črno psičko pasme kodrasti prinašalec (curly coated retriever), uvoženo s Češke, redno cepljeno proti kužnim boleznim in steklini. Psička je tetovirana in označena s čipom ter vpisana v slovensko ro-

Gumbi (okrogli, treh velikosti) **iz jelenje roževine**, za lovske kroje, jopiče in lovske srajce. Izdelam vam jih po želji. Anton Intihar, Kamnik pod Krimom 8/a, 1352 Preserje. Tel.: (01) 363-12-93.

dovno knjigo. Tel.: 040/779-929, Peter.

Prodaj resaste jazbečarje (leglo 2. 1. 2008). Oče Amor, mati Baja Temnarska. Oba imata izredne značajske vrline, sta kakovostna po telesu in v delu. Tel.: 040/779-929, Peter.

Prodaj brak-jazbečarja, stara 6 mesecev (samčka in samičko), odličnih staršev. Tel.: 040/857-986.

Naprodaj so nemški prepličarji – serci, odličnih staršev (leglo 12. 8. 2007). So vodljivi na povodcu, strelomirni in prinašajo. Tel.: (01) 898-77-99 ali 041/320-142.

Za paritev imam na voljo brak-jazbečarja (jelenje rdeče barve). Tel. ocena odlično; PNZ 146 t, l. n. r.; KS 129 t, l. oc.; vzrejna ocena 5/l. Je oster in glasen gonič divjih prašičev. Tel.: 041/956-139.

Za paritev imam na voljo posavskega goniča. Tel.: 041/548-859.

Prodaj mlade hanovrske krvosledce (jelenje rdeči s progami), odličnih delovnih staršev. Tel.: 040/372-493.

Prodaj 4 mesece starega posavskega goniča, odličnih staršev. Oba starša sta odlična goniča, še posebno divjih prašičev, zajcev in lisice. Tel.: (07) 308-35-84.

Drugo

Kogar resno zanima lov na **kapitalnega losa, grizlija, črnega medveda, planinsko kozo (mountain goat) in volka v Kanadi v loviščih severozahodne Britanske Kolumbije (Northern wilder-nests outfitters)**, naj me pokliče na tel. številko 041/617-253 (B. Krže) ali e-mail: sloka.bk@gmail.com.

Zamenjam različne številke letnikov revije Lovec. Tel.: 041/875-382.

Lovsko-kinološko društvo Ljubljana

obvešča, da bo začetek

SPOMLADANSKEGA TEČAJA ŠOLANJA VSEH PASEM LOVSKIH PSO

v torek, 19. 2. 2007 ob 16.30 v gostišču na Ježici, Dunajska cesta 270, Ljubljana.

Pisne prijave s priloženo fotokopijo rodovnika pošljite na naslov LKD Ljubljana, Župančičeva 9/II, 1000 Ljubljana.

Dodatne informacije dobite na telefonski številki 041/241-900 vsak delovnik po 18. uri.

FEBRUAR						
Datum	Luna	Sonce	zora/mrak (navt.)			
	vzide	zaide	vzide	zaide	začet. konec	
1. Pe	3:15	11:26	7:26	17:06	6:17	18:14
2. So	4:17	12:08	7:24	17:08	6:16	18:15
3. Ne	5:13	13:01	7:23	17:09	6:15	18:16
4. Po	6:00	14:04	7:22	17:11	6:14	18:18
5. To	6:37	15:14	7:20	17:12	6:13	18:19
6. Sr	7:07	16:28	7:19	17:14	6:12	18:20
7. Če	7:32	17:44	7:18	17:15	6:11	18:22
8. Pe	7:53	19:00	7:16	17:17	6:09	18:23
9. So	8:11	20:15	7:15	17:18	6:08	18:24
10. Ne	8:29	21:32	7:14	17:20	6:07	18:26
11. Po	8:49	22:50	7:12	17:21	6:05	18:27
12. To	9:11	-----	7:11	17:23	6:04	18:29
13. Sr	9:37	0:10	7:09	17:24	6:03	18:30
14. Če	10:11	1:32	7:08	17:26	6:01	18:31
15. Pe	10:56	2:50	7:06	17:27	6:00	18:33
16. So	11:54	4:00	7:04	17:29	5:59	18:34
17. Ne	13:04	4:58	7:03	17:30	5:57	18:35
18. Po	14:22	5:42	7:01	17:32	5:56	18:37
19. To	15:41	6:14	6:59	17:33	5:54	18:38
20. Sr	16:58	6:40	6:58	17:35	5:53	18:39
21. Če	18:11	7:00	6:56	17:36	5:51	18:41
22. Pe	19:22	7:18	6:54	17:37	5:50	18:42
23. So	20:30	7:35	6:53	17:39	5:48	18:44
24. Ne	21:38	7:51	6:51	17:40	5:46	18:45
25. Po	22:46	8:09	6:49	17:42	5:45	18:46
26. To	23:54	8:29	6:47	17:43	5:43	18:48
27. Sr	-----	8:53	6:46	17:45	5:41	18:49
28. Če	1:00	9:23	6:44	17:46	5:40	18:50
29. Pe	2:04	10:01	6:42	17:47	5:38	18:52

* Poletni čas se začne 30. marca in konča 26. oktobra

Izdelam vam umetne valilnice in zimske ptičje krmilnice za ptice duplarice (več vrst) ter montiram lovske trofeje na naravne podložne deščice. Tel.: (01) 895-15-96.

Izdelam gamsove čope (tudi divji prašič, jelen, jazbec). Infor-

macije po tel.: (04) 51-41-181 ali 041/819-231, Basaj.

Izvezem vam logo vaše LD na lovsko srajco, kapo, jakno, nahrbtnik ipd. Tel.: 041/637-190.

Prodajam ustrojene kakovostne kožuhe lisic za žensko jakno. Tel.: 041/844-662.

Prodajam unikatno leseno lovsko omaro (178 x 100 x 42) za 8 pušk, s štirimi ročno izrezljivimi lesorezi in dvema predalom za strelivo. Tel.: 041/725-441.

Prodajam nov lovski krog št. 60, novo kučmo – polhovko in vezane letnike revije Lovec. Tel.: 041/403-509.

Prodajam knjigo Divjačina v kuhinji (Forma 7, 1992). Tel.: 041/844-662.

Prodajam nepopravljen (čelno zaleten) **terenski avto** hunday

motex
LOVSKA OBLAČILA
INDUSTRIJSKA CONA TRZIN
Dobrave 1
Telefon: 00 386 (01) 562 13 10
040/524-355

galloper 2.500 TD (kratki); 1999, 180.000 km. Cena 2.700 €. Tel.: 041/60-12-60.

Prodajam odstrel zrelega merjasca, s čekani za medaljo (po vsej verjetnosti zlato). Tel.: 041/406-471.

Prodajam umetniško sliko I. Vavpotič: Lovsko tihožitje (olje na platnu), s certifikatom; 75 x 74 cm. Tel.: 031/485-810.

Prodajam breje plemenske košute in teleta moškega spola. Tel.: 051/652-682.

Lovsko-kinološko društvo Zasavje
organizira

TEČAJ ZA VODNIKE IN LOVSKE PSE

z začetnim zborom, ki bo 1. 3. 2008 ob 15. uri v prostorih Gasilskega društva Litija, Ljubljanska 10, Litija.

Tečaj bo trajal predvidoma 75 ur, število tečajnikov pa je omejeno na 10 do 15.

Telefonska številka kontaktne osebe je: 041/538-433; e-pošta: lk.d.zasavje@siol.net

Vabljeni!

Hubertus
Club d.o.o.

Ljubljana
Ribji trg 3
Tel.: 01/421 41 90
Faks: 01/421 41 91
GSM: 041/618 610
E-mail: hubertus.club@siol.net

NAMIBIJA
PAKET 11-DNEVNEGA POTOVANJA s poletom, prevozi, bivanjem in hrano, organizacijo lova ter VKLJUČENIM ODSTRELOM SEDMIM KAPITALNIH TROFEJ (vel. kudu, oriks, svinja bradavičarka, hartebest, springbock, šakal in samica ene trofejne antilope)
All inclusive Ljubljana - Ljubljana 4.995 €

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA
11-dnevni safari
All inclusive Ljubljana-Ljubljana 2.490 €
Ugodni odstrel: impala 200 €; blesbuck 180 €; svinja bradavičarka 200 € bushpig 250 €; springbuck 200 €
Lechwe, Nyala, Reedbuck, Tsessebe, Waterbuck, Gnu ...

NOVA ZELANDIJA
spomladi 2007 Vam ponujamo lov na kapitalne: JELENA, VAPITJA, SIKI, ZAMBAR in RUSEGA JELENA, THARA, GAMSIA, OVCO ARAPAWA, NOVOZELANDSKO DIVJO KOZO, NOVOZELANDSKEGA KENGURUJA WALLABY ter VODNO PERJAD.

KOSTANJ, d.o.o.
Medlog 63
3000 CELJE

ODKUPUJEMO:
– BOROVO HLODOVINO IN HLODOVINO
– DRUGIH IGLAVCEV IN LISTAVCEV
– BIOMASO

NUDIMO VAM:
– PELETE IN SEKANCE ZA OGREVANJE

Za dodatne informacije pokličite na tel. št. **041/639-885**, Marko Mirnik.

TEHNOOPTIKA
SMOLNIKAR, d.o.o.

1000 Ljubljana, Novi trg 2
tel. +faks: 01 426 32 72
e-mail: tehnootika@siol.net
www.tehnootika-smolnikar.si

SERVIS
DALJNOGLEDI - SPEKTIVI
NIKON - SWAROVSKI
MEADE - BRESSER - ZEISS

ULTRA, D.O.O.
REČICA OB SAVINJI

KAMENA SOL
(kosi od 1 do 5 kg)
in **KORUZA**
NA ZALOGI

Za naročila pokličite:
03-839-0120 ali
040-677-046.

STRELNI DALJNOGLEDI
ANGLEŠKE FIRME HAWKE

Velika izbira strelnih daljnogledov z osvetlitvijo ali brez. Daljnogledi so polnjeni z dušikom, so odporni proti odsunu in imajo 5-letno garancijo.

NE 8x44 IR 164,83 €
NE 1,5-8x44 IR 188,62 €
NE 3,5-10x60 IR 224,09 €

Informacije in naročila BELUGA, d.o.o., Ljubljana; Tel. 01 25 10 880 ali 041 72 60 11

Vrhunska kakovost - sprejemljiva cena
LOVSKI SPEKTIV SANJU 15 - 45 x 60 WP

Izvrstna vidljivost v mraku • vrhunska kakovost slike • polnjen z dušikom
 dolžina: 33 cm • teža: 980 g • neoprenska torbica

CENA: 270,80 €

Beluga, d.o.o. • Ljubljana
 Naročila in informacije: 01/25 10 880 ali 041/72 60 11

Na velikega petelina (aprila in maja) v Rusijo za 1.490 €

7 dni, s 5 dnevi lova (1 : 1) ter odstrelom 1 velikega petelina. Doslej 100 % uspeh. Dodaten odstrel: ruševac (250 €). Lov ključačev je brezplačen. Zagotovilo uspeha: če ne pridete do strela na velikega petelina, vam povrnemo 400 €!

Bizon: 3 dni lova (1 : 1) v lovišču v Južni Dakoti (ZDA), vključno z odstrelom trofejnega bizona, za 2.995 €. Termin lova: do konca februarja.

Madžarska: Vas zanima lov na srnjaka z izjemno močnim rogovjem (450 g ali več)? Če vas, pohitite s prijavo. Lov na srnjaka že od 15. 4. naprej.

Afriški safari: Namibija (Okahandja): 5 dni lova v prvovrstnem lovišču za 950 €. Odstrelne takse trofejne divjadi so po konkurenčnih cenah.

Južnoafriška republika: 6 dni v lovišču s polno oskrbo, 5 dni lova v savani (Karoo) ter odstrel 3 glav divjadi (belorepi gnu, blesbok ali mountain reedbok ter springbok) za ceno 2.290 €. Mogoč dodatni odstrel divjadi 6 vrst po ceniku. Odhod 1. skupine v našem spremstvu bo 24. aprila.

Pasat, d.o.o.
<http://www.pasat.si> > tel.: 01/428 37 40 > GSM: 041/728-143
 > faks: 01/428 37 44 > e-pošta: info@pasat.si

K R O J A Š T V O

**Slavostne
 lovske kroje,
 srajce (tudi
 z dolgimi
 rokavi),
 telovnike,
 hubertus
 plašče
 in pelerine
 izdelujemo
 po meri.**

R O Ž M A N

Branko Rožman, s.p.
 Erjavčeva 5, Brežice
 GSM: 031/544 808
www.krojastvo-rozman.si
 e-pošta: krojastvo.rozman@siol.net

interclass d.o.o.
 servis in prodaja vozil

Gorjupova 1, Ljubljana - Vič
 (0)1 2000 940, 031 634 000
www.interclasscars.si

MAZDA
VOLVO
 Ugodnosti za
 člane LD.

BOCK

puškarstvo
lovska in ribiška trgovina

Podjetje za izdelavo in prodajo lovskega orožja, Dražgoška 2,
 4000 Kranj. Tel.: 04/202-33-20, Faks: 04/202-60-00,
 Email: bock.kranj@siol.net, Uri: www.bock.si

OPTIČNE PIKE

Optične pike so namenjene za hitro streljanje in za streljanje v razmerah slabše vidljivosti.

RD 42
RD 30
RD 30H
RD 25H

Optična pika 2. generacije
 Paravozna

dolžina: 82 mm, teža: 115 g,
 4 velikosti merilne pike, 7 jakosti
 svetilne, ugodna cena:
108,50 €

BELUGA, d.o.o., Slovenska c. 8, 1000 Ljubljana; (01) 25 10 880, 041 72 60 11

LASSA

IZDELEK BRISA BRIDGESTONE SABANCI TIRE MANUFACTURING AND TRADE INC.

**INFORMACIJE PRI VAŠEM VULKANIZERJU
 ALI PO TELEFONU (01) 759 15 00**

FAMM COMMERCE, d.o.o.
 Obrtna cona Logatec 10A
www.fammcommerce.si
info@fammcommerce.si

COMPETUS **LT-A** **OK-144**

Pnevmatike 4x4